ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 167 (4667) ВІВТОРОК, 8 ВЕРЕСНЯ 2009 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

Рух: 20 років по тому

Фото Віталія ШЕВЧЕНКА.

Фото з фондів ЦДКФФА ім. ПШЕНИЧНОГО.

8—10 вересня 1989 року відбулися установчі збори Народного руху України за перебудову. До нього увійшли колективні й індивідуальні члени організації, у тому числі й комуністи, яким набридло бути гвинтиками. Ніхто не сумнівався: рано чи пізно НРУ стане альтернативою Комуністичній партії, хоча Рух створювався як громадська організація. Першим головою НРУ обрали поета Івана Драча.

Проте ювілей — привід, щоб згадати історію організації, яка, сподівалися тоді, зможе об'єднати українців у боротьбі за незалежність, за нашу і вашу свободу. А з другого боку, зрозуміти, що стало причиною його розпаду і — до деякої міри — забуття. Адже сьогоднішній Рух — це політична партія, яка має не таку вже й велику популярність.

На знімках: **вересень 1989. Іван Драч на установчому з'їзді НРУ; народні депутати — члени НРУ на мітингу влітку 1990 року.**

СТОР. 3

ПОГОДЖУВАЛЬНА РАДА

Законодавчий орган має працювати конструктивно

До розкладу засідань цього пленарного тижня включено понад 100 безальтернативних законопроектів.

Про це повідомив на вчорашній погоджувальній раді керівників депутатських фракцій та комітетів Голова Верховної Ради Володимир Литвин. Він закликав своїх колег до конструктивної роботи. І запропонував голосувати «чутливі» законопроекти в таємному режимі. Глава парламенту висловив готовність не підписувати ухвалені закони у разі блокування парламентської трибуни. Водночас Володимир Литвин попросив парламентаріїв прискорити розгляд важливих законопроектів у комітетах.

СТОР. 2

У Польщі Віктор Ющенко підписав дорожню карту та відкриє Український дім

Сьогодні завершується державний візит Президента України Віктора Ющенка до Польщі.

Учора глава української держави зі своїм польським колегою Лехом Качинським підписали дорожню карту співробітництва на 2009—2010 роки. Також лідери двох країн підписали спільну заяву про енергетичне співробітництво. Перед укладенням цих документів президенти обмінялися нагородами. Лех Качинський вручив Віктору Ющенку Командорський Хрест ордена Відродження Польщі. Президент України вручив Президентові Польщі орден Свободи.

СТОР. 4

КОРОТКО

- Сьогодні в Національному палаці мистецтв «Україна» відбудеться творчий звіт майстрів мистецтв і художніх колективів Хмельницької області «Україно, матінко моя».
- У Криму міліція порушила кримінальну справу за фактом вимагання хабара у 5,2 мільйона доларів чиновниками Сімферопольської міської держадміністрації.
- У Луцькому пологовому будинку нинішнього року народилася вже четверта трійня.

(За повідомленнями Укрінформу).

ФОТОФАКТ

Переможницею конкурсу «Пані пошта-2009» Рівненщини стала оператор поштового зв'язку центру поштового зв'язку №6 Наталія ВАСЬКЕВИЧ із Дубровиці.

Фото Олександри ЮРКОВОЇ.

ПОДІЇ

МВФ не бачить причин для падіння гривні

У різкому знеціненні гривні немає будь-яких фундаментальних економічних причин. Це відбувається через політичну невизначеність і нечітку економічну політику в Україні, заявила глава місії Міжнародного валютного фонду Джейла Пазарбазіолу в інтерв'ю Рейтер.

«Якщо прибрати такі фактори, як поведінка, чекання і подібне, то чи можна говорити, що зовнішньоторговельний баланс створює передумови для зміни валютного курсу? В даний час — ні», — відзначила вона. «Я не закликаю людей, що йдуть на президентські вибори, стати друзями. Але коли країна в кризі, повинно бути як мінімум взаєморозуміння, що необхідно зробити. Цього нема. Кожний намагається нашкодити іншому», — каже глава місії МВФ. За її словами, МВФ і Кабмін погодили прогноз зростання ВВП України в 2010 р. на рівні 3% порівняно з очікуваним за підсумками 2009 р. падінням на 13—14%. Є також домовленість, що дефіцит держбюджету не повинен перевищити 4% від ВВП.

Бензин ростиме в ціні разом з доларом?

Ціна на нафту падає, на бензин в Україні росте. Дивна зворотна залежність, невластива світовому ринкові, однак і цьому українські реалізатори пального знайшли пояснення.

Відзначимо, що в минулі вихідні підвищено ціни на бензин, особливо це відчули на собі споживачі марки А-95. Тепер літр цієї високооктанової сировини переступив психологічну позначку в 8 гривень. Кажуть, це відбувається через те, що, мовляв, долар в Україні нестабільний і постійно росте, причому не тільки на торгах, а й виходячи з офіційного курсу. Тому нібито доки Національний банк України не призупинить девальвацію гривні, бензин ростиме в ціні, незважаючи на спад котирувань на нафту.

СТОР. 4

Діти отруїлися «дизентерійним» кефіром

У Джанкойській центральній районній лікарні, куди привозять дітей з ознаками отруєння, оголосили карантин.

Про це повідомив міністр охорони здоров'я АРК Сергій Донич. З 3 вересня, як повідомляв «Голос України», у лікарню з діагнозом «гостре кишкове отруєння з ознаками гастроентероколіту» були доставлені 195 дітей з восьми дитсадків Джанкоя. На сьогодні виписано 147 малят, 48 залишаються в лікарні, повідомляє прес-служба Міністерства охорони здоров'я. За інформацією Віктора Бридка, головного лікаря Кримського республіканського «Центру здоров'я», серед останніх немає потерпілих у тяжкому стані. З метою локалізації спалаху захворювання шість бригад медиків провели обходи всіх родин, де є діти, котрі відвідують дошкільні заклади міста.

СТОР. 5

Бажаєш кататися на авто — сплачуй за комуналку

Довідку про відсутність заборгованості в оплаті житлово-комунальних послуг мають надати вінничани — власники автомобілів перед проведенням техогляду транспортних засобів.

— Такий вид вибивання боргів ми запозичили у поляків, — каже заступник міського голови Вінниці Анатолій Ворона. — Там взагалі не можна отримати жодні дозвільні документи без довідки про те, що ти не заборгував за комунальні послуги. Маємо намір спробувати такий само експеримент у Вінниці.

На перших порах обмежаться попередженнями з Державтоінспекції про заборону проведення техогляду до погашення комунальних боргів. Надалі, за словами пана Ворони, підготують відповідний проект рішення для обговорення на сесії міськради.

СТОР. 4

Для інвестицій потрібні стабільність і передбачуваність

Голова Верховної Ради Володимир Литвин переконаний, що є всі підстави казати про необхідність виведення україно-канадських відносин на якісно новий рівень. Про це він заявив учора під час зустрічі зі спікером Палати громад парламенту Канади Пітером Мілікеном (на знімку). На його переконання, візит спікера Палати громад дасть змогу Україні і Канаді «перейти у питаннях співпраці на нову якість».

На думку В. Литвина, є значний потенціал для подальшого розвитку двостороннього співробітництва в економічній сфері. За його словами, Україна «відкрита для інвестицій», а завдання нашої влади, зокрема парламенту, «полягає в тому, щоб забезпечити стабільність, передбачуваність та ефективно діючі закони». Важливим також, сказав Голова Верховної Ради, є гуманітарний вимір співпраці.

Голова Верховної Ради зазначив, що Україну і Канаду пов'язують давні історичні зв'язки, підкресливши, що в Канаді проживають більш як мільйон канадців українського походження. Він також наголосив, що між нашими державами відбувається активний політичний діалог на всіх рівнях.

П. Міллікен, у свою чергу, зазначив, що в Канаді уважно стежать за розвитком подій в Україні. За його словами, у наших країн є «надзвичайно багато можливостей для активізації співпраці» в усіх сферах, насамперед у торгово-економічній.

Під час зустрічі відбувся обмін думками з широкого кола питань, що становлять взаємний інтерес. Сторони приділили значну увагу подальшому розвиткові парламентської складової двосторонніх відносин, наголосивши на важливості її активізації на всіх рівнях.

Прес-служба Верховної Ради України.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У НОМЕР

Нинішній парламент може розпустити лише новообраний Президент

Тільки наступного року новообраний Президент матиме конституційні підстави розпустити Верховну Раду. Про це заявив на вчорашній прес-конференції Перший заступник глави парламенту Олександр Лавринович, відповідаючи на запитання щодо можливості саморозпуску парламенту цього року. Натомість законодавчий орган, за його словами, на відміну від Президента не може ухвалити таке рішення.

Водночас Перший заступник глави парламенту нагадав: згідно з чинним законодавством підписання повернутих Президентом проектів у разі подолання вето належить до обов'язків Голови Верховної Ради. «Голова Верховної Ради має діяти виключно у спосіб, передбачений Конституцією, законами та Регламентом», — зазначив він.

Крім того, О. Лавринович переконаний, що розпорядження Голови Верховної Ради про невиплату зарплати народним депутатам у разі блокування трибуни не належить до компетенції глави парламенту. «Це питання вирішується на рівні законів і актів Кабінету Міністрів», — сказав він.

А ще Олександр Лавринович повідомив, що минулої п'ятниці не міг провести позачергове засідання парламенту через хворобу, «яка ускладнювала його перебування біля мікрофона». Про що парламентарії знали ще у вівторок. А у п'ятницю Олександр Лавринович був у приміщенні парламенту в другій половині дня, коли не було потреби зустрічатися і розмовляти.

«Тому та вистава, яка була зроблена, має досить дешевий характер, і якщо на таких речах намагаються робити піар-заходи, то нічого доброго з цього не буде», — наголосив Перший заступник глави парламенту.

Законодавчий орган має працювати конструктивно

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Так, сьогодні, за його словами, народні депутати мають розглянути зміни до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» (щодо Мінпаливенерго), а також до Закону «Про управління об'єктами державної власності» (щодо врегулювання порядку участі та голосування представників держави на зборах господарських товариств). Крім цього, повідомив Голова Верховної Ради, народні депутати планують розглянути проект Повітряного кодексу та низку законопроектів, запропонованих для включення до порядку денного та направлення на висновок Конституційного Суду. Серед них — зміни до Конституції України щодо гарантій недоторканності для окремих посадових осіб та стосовно забезпечення реалізації прав територіальної громади. У середу після розгляду питання ратифікації парламентарії розглянуть законопроект про повернення цілісного майнового комплексу ЗАТ «Коростенський фарфор» у державну власність та зміни до Закону «Про дитяче харчування» стосовно посилення вимог до виробництва та обігу продуктів.

Обрання та звільнення суддів, призначення позачергових місцевих виборів, зміни до закону про дозвільну систему у сфері господарської діяльності, а також близько 50 питань — у порядку денному четверга. А у п'ятницю народні обранці заслухають звіти семи тимчасових слідчих комісій. У свою чергу лідер БЮТ Іван Кириленко підтримав конструктивний і результативний розгляд всіх законопроектів, включених до розкладу пленарних засідань. Бютівці, за його словами, наполягатимуть на розгляді кадрових питань, проблем Пенсійного фонду, а також на розгляді законопроектів по боротьбі з корупцією. А розгляд соціальних стандартів треба, за його словами, проводити в пакеті з механізмом наповнення державного бюджету, скажімо, за рахунок зменшення коштів на утримання чиновників. Лідер «НУ—НС» Микола Мартиненко заявив, що його однопартійців дуже турбує стан нашої грошової одиниці. Тоді, за його словами, як всі фахівці стверджують, що підстав для цього немає, в Україні безпідставно підвищується курс американського долара. Лідер «НУ—НС» переконаний, що найближчим часом потрібно заслухати звіт слідчої комісії і стосовно діяльності Національного банку України, і ролі Президента України в цьому питанні.

Перший заступник голови фракції Партії регіонів Олександр Єфремов вкотре наголосив, що народні депутати мають терміново розглянути законопроект стосовно підвищення пенсій і зарплат. Особливо з огляду на те, що за останні сім місяців спад виробництва становить майже 35 відсотків. Крім того, Україна серед країн СНД має найвищий показник інфляції — 17,3 відсотка. Один з лідерів регіоналів украй стурбований тенденцією кредитування нашої країни. Якщо, за його словами, розподілити борг міжнародних інституцій, то кожен громадянин вже «заборгував» 18 тисяч гривень.

«Ми постійно говоримо про вихід із кризи, але для цього нічого не робиться», — заявив лідер комуністів Петро Симоненко. Комуністи переконані, що піднімати мінімальні пенсії та зарплати треба в пакеті із мораторієм на підвищення цін.

У свою чергу лідер Блоку Литвина Ігор Шаров повідомив, що його фракція підтримує розклад засідань і виступає насамперед за ухвалення соціальних законопроектів.

Голова Верховної Ради Володимир Литвин запропонував колегам звернутися до Національної академії наук із пропозицією зробити аналіз соціально-економічного стану України: наслідки для країни. Нині, констатував він, Україна і Верховна Рада є заручниками боротьби за президентську посаду. Але навіть у такий непростий час, переконаний Голова Верховної Ради, законодавчий орган має працювати злагоджено і конструктивно.

Крім того, Голова Верховної Ради запропонував колегам розглянути цього пленарного тижня проект постанови про повторне подолання вето Президента України на закон про Євро-2012. За його словами, в проекті постанови, зокрема, пропонується Президентові України забезпечити виконання конституційної процедури, набрання чинності закону щодо фінансування Євро-2012, невідкладно оприлюднивши текст цього закону зі своїм підписом.

Водночас у проекті постанови Голові Верховної Ради пропонується офіційно оприлюднити і опублікувати за своїм підписом відповідний закон у разі неоприлюднення його Президентом в триденний термін з дня прийняття відповідної постанови. «Це той вихід, який юристи визначили як оптимальний, а головне — легітимний, що унеможливить судові позови з цього приводу», — зазначив глава парламенту.

Наталя ЯРЕМЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Олександр Ткаченко

Борис Тарасюк

Повідомлення Центральної виборчої комісії

Центральна виборча комісія повідомляє, що у зв'язку з проведенням первинного уточнення персональних даних Державного реєстру виборців кожному виборцю, включеному до Державного реєстру виборців, надсилається іменне повідомлення з пропозицією перевірити свої персональні дані у Реєстрі, усунути невідповідності та неточності в записі про себе.

До іменного повідомлення додається роздрук персональних даних виборця, внесених до Державного реєстру виборців.

Іменне повідомлення містить інформацію про права виборця щодо Державного реєстру виборців та роз'яснення порядку звернення до органу ведення Державного реєстру виборців щодо усунення невідповідностей та неточностей.

Якщо вказані у роздруку персональних даних виборця відомості містять невідповідності чи неточності, а також у разі наявності у виборця достовірної інформації щодо невідповідностей чи неточностей у персональних даних інших осіб, або якщо виборець до 10 вересня 2009 року не отримав іменне повідомлення, він може звернутися до органу ведення Державного реєстру виборців за своєю виборчою адресою із заявою про включення до Державного реєстру виборців або із заявою про внесення змін до персональних даних Реєстру.

Виборці, які проживають або перебувають за межами України, у зазначених випадках звертаються до відповідного дипломатичного представництва чи консульської установи України.

У разі звернення щодо зміни виборчої адреси виборець подає заяву до органу ведення Державного реєстру виборців за новою виборчою адресою.

Кожен виборець має право особисто звернутися з письмовим запитом щодо змісту своїх персональних даних у Державному реєстрі виборців до органу ведення Державного реєстру виборців за своєю виборчою адресою.

Виборці, які проживають або перебувають за межами України, можуть звернутися з таким запитом до відповідного дипломатичного представництва чи консульської установи України.

Рух: 20 років по тому

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Кінець вісімдесятих тодішній СРСР зустрів у клубку проблем. Це спонукало керівництво КПРС до перебудови і демократизації в СРСР. До своїх домівок почали повертатися репресовані інакодумці. Зверну увагу: українців випустили з таборів і тюрем найпізніше.

Безумовно, вплинуло на розвиток громадської думки в Україні і створення Народних фронтів у балтійських республіках, хоча перші паростки громадських організацій в Україні почали проростати ще у 1987 році. Однак значним стимулом для їхнього становлення стала XIX партконференція і рішення провести вибори народних депутатів СРСР у 1989 році на альтернативній основі. Щоправда, вони були не зовсім альтернативними. КПРС спробувала сформувати «агресивно-слухняну більшість» (вислів народного депутата Юрія Афанасьєва) ще до виборів.

Вперше про формування потужної громадської організації у Києві заговорили 1 листопада 1988 року на звітно-виборних партійних зборах Київської організації Спілки письменників України. Цю пропозицію озвучив поет Віктор Терен. (Щоправда, Сергій Плачинда вважає, що ідею першим озвучив інший письменник, а потім ця тема пролунала на семінарі з екологічних проблем.) Хоч би як там було, ініціативна група була створена 23 листопада цього ж року на неофіційних зборах групи письменників під головуванням Павла Мовчана та Віктора Терена. А 31 січня наступного року на обговорення загальних зборів київської організації було винесено проект програми НРУ, підготовлений ініціативними групами Спілки письменників та Інституту літератури АН УРСР. 16 лютого проект програми оприлюднила «Літературна Україна». (Як розповідав тодішній головний редактор письменницької газети, на жаль, покійний Борис Рогоза, ініціативна група хотіла збільшити тираж випуску. А тому завідувач ідеологічного відділу ЦК КПУ Леонід Кравчук запропонував: оплатіть папір і тираж. І один із засновників Української Гельсінської групи Михайло Горинь привіз у видавництво «Київська правда» мішок готівки.)

Після публікації проекту програми на телебаченні відбулася низка дискусій між Леонідом Кравчуком і представниками ініціативної групи. У них, зокрема, активну участь брали Іван Драч і вчений-філософ Мирослав Попович.

Саме він очолив Київську координаційну раду, яка 1 липня 1989 року провела установчу конференцію столичної організації НРУ. А 7 травня цього року пройшли установчі збори Львівської регіональної організації Народного руху за перебудову. Зрозуміло, така активність рухівців була не до вподоби партапарату. І вони зробили все, щоб членів КПРС у Русі було якомога менше. Адже, стверджували вони, перебування в НРУ несумісне із званням комуністів і погрожували сміливцям виключати з партії.

Прихильники Народного руху України під час урочистого пішого ходу з нагоди 20-річчя створення НРУ в Києві 6 вересня 2009 року. В урочистій ході взяли участь близько тисячі прихильників Народного руху.

Проте зареєструвати Народний рух до виборів народних депутатів УРСР у березні 1990 року не вдалося. Відтак його представники балотувалися то від Товариства української мови, то екологічних організацій. Знаходилися і трудові колективи, які висували членів НРУ кандидатами у депутати. Попри все, більше 100 народних депутатів у складі Верховної Ради об'єдналися у Народну Раду і стали ініціаторами багатьох позитивних зрушень в житті України. Авторитет НРУ зростав. І в 1990 році було прийнято рішення у назві залишити лише три слова — Народний рух України.

В той час виникають і нові політичні партії. Першою зареєстрували Республіканську партію, основу якої склали члени Української Гельсінської групи. Згодом — Демократичну, яку започаткували творча і технічна інтелігенція.

Безумовно, вінець діяльності НРУ — референдум 1 грудня 1991 року, коли понад 90 відсотків українців сказали «Волі — так!»

Власне, після цієї знаменної події і розпочалися проблеми у цієї потужної організації. На третіх зборах Руху В'ячеслав Чорновіл, який програв президентські вибори і пішов з посади голови Львівської обласної ради, наполягав на перетворенні Руху на політичну партію, хоча колективними членами НРУ були і Республіканська, і Демократична партії. Отож у березні 1992 року запахло розколом. Хоча відомий польський політик Яцек Куронь, вітаючи делегатів з'їзду, закликав не повторювати гіркий досвід польської «Солідарності» і не перетворюватися на партію. Компроміс знайшли у тому, що були обрані троє співголів НРУ Іван Драч, голова УРП Михайло Горинь та В'ячеслав Чорновіл. Частина незгодних ініціювала створення Всеукраїнського Народного руху. І з наступного року Народний рух став партією, яку очолив В'ячеслав Чорновіл. А ВНРУ згодом припинив своє існування.

Однак це був не останній розкол. Наприкінці 1998 року в Русі розпочинаються нові проблеми. «Нове» покоління вирішило відсторонити В. Чорновола від керівництва партією. Почалися судові суперечки. Відтак партія розкололася на дві організації. Якщо В'ячеслав Чорновіл відстояв право очолювати НРУ, то ті, хто боровся з ним, утворили Українську Народну партію.

Трагічна загибель В'ячеслава Максимовича у березні 1999 року відкинула Рух на маргінальне узбіччя, де він і прозябав тривалий час, доки не влився у виборчий блок Віктора Ющенка «Наша Україна» на парламентських виборах. Нині НРУ маневрує і шукає нових «покровителів». Незгодних з «генеральною лінією» виключають з партії. Навіть тих, хто стояв біля витоків НРУ. Інколи навіть виникає запитання: а яке відношення має нинішній Рух до того Народного руху, громадської організації, яка стала двигуном у боротьбі за незалежність України. Назвою? І лише?

Володимир КОРОЛЮК.

Фото УНІАН.

А дехто й досі на роздоріжжі

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

Хоча президентські виборчі перегони ще офіційно не стартували, чимало політичних сил уже активізували свою діяльність на Чернігівщині. Обласні, районні газети переповнені виступами політиків, аналітикою, скерованою на підтримку певної особи.

І словом, і ділом

Найбільше у наочній агітації та в ЗМІ представлені Юлія Тимошенко, Сергій Тігіпко, Арсеній Яценюк, Віктор Янукович.

У Чернігові розставлено дуже багато палаток «Фронту змін», в яких можна отримати 8-полосні «газети» про наміри та ідеї лідера громадської організації.

Обласна організація політичної партії «ВО «Батьківщина» завдяки фінансовій підтримки її лідера, народного депутата України Івана Куровського з успіхом провела акцію «БЮТ школам Чернігівщини». Освітні заклади отримали 1,3 мільйона гривень на ремонт класів. Це по 2—3 тисячі гривень на кожну школу. Звісно, згадану конкретику досить позитивно оцінено педагогічними колективами, батьками школярів.

Варто також відзначити активну діяльність народних депутатів України від БЮТ у вирішенні проблем газифікації населених пунктів, будівництва та ремонту сільських доріг.

Дух розчарування

Водночас у досить непросту ситуацію потрапив партійний осередок партії «Єдиний центр», очолюваний заступником голови облдержадміністрації Володимиром Приходьком. Організація добре розбудувалася, загітувала у свої ряди чимало чиновництва під час керування секретаріатом Президента Віктора Балоги, який патронував політичну структуру. Але його відставка, заяви з критикою В. Ющенка призвели до певної проблеми: адже на Чернігівщині люди вступали у партію «під Президента». Тому в місцевому осередку «Єдиний центр» присутній дух розчарування. Фактично партійці наразі не знають, кого їм підтримувати на наступних виборах, якої тактики дотримуватися.

У «Нашій Україні» після столичних «розбірок», безгрошів'я, перебіжок частини партійців в «Єдиний центр» теж не панує бойовий, наступальний дух. Віктор Ющенко як майбутній кандидат в Президенти України через згадані вище політичні перипетії, невизначеність, «кинутість» помаранчевих сил фактично не має жодної структури, яка б його на ділі та з ентузіазмом підтримувала на місцях. **Адмінресурс президентської виконавчої вертикалі сьогодні ослаблено частими зміщеннями керівників райдержадміністрацій.** У деяких районах ці посади і досі вакантні через неузгодження кандидатур у Києві. Так, наприклад, Чернігівський район уже лихоманить від «безголів'я». Спочатку невідомо за що було знято з посади голову райдержадміністрації, депутата обласної ради Віктора Лазаря. Після нього у статусі виконуючого обов'язки майже два роки побув Володимир Брайко. Його наступник протримався у керівному кріслі трохи більше місяця. Нині найбільшим районом області головним чином «курує» невизначеність.

Електоральні жнива

Останнім часом намагаються активно завойовувати довір'я виборців радикальними заявами, протестами представники місцевого осередку Всеукраїнського об'єднання «Свобода». Вони провели у кількох районах акції-засудження відомого листа президента Російської Федерації Дмитра Медведєва, висловили обурення «не таким» відкриттям пам'ятника гетьману Івановi Мазепі в Чернігові. «Свободівці» дедалі частіше з'являються у матеріалах чернігівської преси. Своїм радикалізмом вони здобувають прихильників серед тих виборців, які підтримують праві партії. Зважена, розсудлива позиція УНП, її співпраця з регіональною владою, схоже, у нинішніх умовах не додає партосередку балів.

В обласному центрі, як показують реалії, політичні сили думають не тільки про вибори Президента. Тут уже кілька команд енергійно працюють над тим, щоб у майбутньому керувати містом. Витрачаються мільйони гривень. Зокрема, привертає до себе увагу розкрутка об'єднання «Громадська думка». Наприкінці серпня її лідери оголосили про намір на майбутніх виборах завоювати більше половини місць у міськраді. «Громадська думка» вже місяць проводить благодійну акцію «З думкою про здоров'я чернігівців» (лікарі на спецмедавтомобілі проводять медогляди у мікрорайонах міста). Позицію об'єднання широко подає її кольорова газета, яку отримують усі мешканці обласного центру.

Днями заявив про себе в Чернігові й благодійний фонд соціаліста Миколи Рудьковського, що дає підстави думати про певний амбітний проект колишнього міського голови міста на Десні, відомого партійця СПУ.

...Політична напруга наростає щодня. Водночас якщо представники Народної партії, Партії регіонів уже активно працюють над зміцненням осередків, розбудовою організацій, то **деякі політичні сили на місцях (СПУ, ПСПУ, НДП, КУН, НРУ) ніби перебувають на роздоріжжі, міркують, яку тактику обирати, з ким далі іти.** Деякі осередки ще й досі «сплять» після минулих виборів до Верховної Ради. Що ж, можливо, останнє й краще, бо розмаїття партійних програм, концепцій лише утруднює вибір.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

У НОМЕР

Леся Гонгадзе просить політиків не використовувати у боротьбі за владу ім'я Георгія

Про це Леся Гонгадзе сказала в інтерв'ю радіостанції «Свобода». «Я не стану вчергове заручницею політиків», — сказала вона. І додала: вони знову, щоб добратися до влади, використовують ім'я Георгія. Щоб засвітитися, щоб в голови людей вкласти своє ім'я. Люди вже не розуміють, що їм нав'язують. «Я не втручаюсь в їхні передвиборні забавки», — додала вона, повідомила «Українська правда».

Водночас Леся Гонгадзе через Уповноважену з прав людини Верховної Ради Ніну Карпачову передала чотири запитання генералу Олексію Пукачу, якого звинувачують в убивстві журналіста Георгія Гонгадзе. Вона запитує: «Чому, вбиваючи сина, душив його поясом, а експертиза показала, що кров на поясі не відповідає крові Гії? Чому такий високопоставлений генерал так низько впав, що душив і вбив людину власноруч? Чому, якщо він душив Гію і відрізав йому голову, стопа останків чоловіка, які вважають тілом Георгія, як показала експертиза, не належить моєму синові? Чому пошкодження скелета із моргу — на лівій руці, тоді як Гія був поранений в Абхазії у праву?»

Леся Гонгадзе має медичні документи про поранення сина саме в праву руку. А тому сумнівається, що знайдені рештки належать її сину. Відтак вона увесь галас довкола найденого черепа називає «продовженням дев'ятирічного серіалу жаху».

***

Учора Генеральний прокурор Олександр Медведько в інтерв'ю журналістам сказав про те, що Олексій Пукач співпрацює із слідством. Проте на цей момент замовників вбивства ще не встановлено. «Немає замовників, ще немає. Як прийде час, ми вам скажемо», — пообіцяв Генеральний прокурор, повідомляє УНІАН.

Водночас агентство «Інтерфакс-Україна» повідомило, що вчора Олександр Медведько заявив про те, що Генпрокуратура розраховує на проведення ДНК-експертизи фрагментів черепа, який може належати журналісту Георгію Гонгадзе. «Ми зараз проводимо підготовчу роботу, щоб експертизу виконували фахівці із США, і саме там ми хочемо провести експертизу», — сказав він.

Володимир КОРОЛЮК.

Проти міського голови порушено кримінальну справу

Міського голову Новодністровська затримано при отриманні хабара розміром 40 тисяч гривень. Про це повідомив виконувач обов'язків начальника УМВС Чернівецької області Ярослав Козак. Горе-голова вимагав і одержав 40 тисяч гривень від приватного підприємця за сприяння в отриманні восьми земельних ділянок (по 0,10 га кожна) для будівництва котеджного містечка. Прокуратура області порушила проти хабарника кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ч. 2 ст. 368 КК України (одержання хабара).

Сергій СУЛИМА.

У Чернігові після негативної реакції громадськості на застосування препарату «Сі–квест–Україна» для очищення водопровідних труб виконком міської ради заборонив КП «Чернігівводоканал» використовувати цю хімічну домішку, *повідомляє наш власкор Сергій ПАВЛЕНКО*

Міський голова Одеси Едуард ГУРВІЦ та мер Ростова–на–Дону Володимир Чернишев підписали договір про встановлення побратимських відносин між двома містами, *повідомляє наш власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ*

У НОМЕР

СУМСЬКА ОБЛАСТЬ

Підприємці найкраще борються з безробіттям

З початку нинішнього року в Сумській області створено майже 11,5 тисячі нових робочих місць. У регіоні найактивніше борються з безробіттям у Шосткинському районі, де вже виконана цьогорічна програма зайнятості населення. Значно випереджають графіки з працевлаштування безробітних також у Конотопському, Глухівському, Великописарівському, Середино-Будському районах та місті Глухові. Серед суб'єктів господарювання найбільше нових робочих місць — близько 6 тисяч — створили підприємці.

Владислав ЖМУРКОВ.

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

У спекулянтів вилучено 14 тонн цукру

Це зробили податківці області. Провівши протягом останніх тижнів близько ста перевірок, вони виявили понад вісімдесят порушень. Одночасно перевірялись і виробники цукру, і посередники та продавці. Було зафіксовано одинадцять фактів необгрунтованого завищення цін, встановлено 72 порушення податкового законодавства, за наслідками яких донараховано понад триста тисяч гривень. Контролерами було складено 36 адміністративних протоколів, а цукор з незаконного обігу вилучено.

Ірина КОЗАК.

СЕВАСТОПОЛЬ

Ковзанка няні Віки залишає Ялту

Льодове шоу найвідомішої «няні» — Анастасії Заворотнюк і її нинішнього чоловіка Петра Чернишова незабаром змінить прописку з ялтинської на севастопольську. Вірогідність чуток підтвердив голова Севастопольської МДА Сергій Куніцин.

Домовленість про «переїзд» спорткомплексу з ковзанкою підоспіла дуже вчасно, оскільки в Ялті виник «творчий конфлікт» між льодовим шоу і ялтинським етапом міжнародного авторалі, що у приморському місті вже традиційно організовує Євген Червоненко. Появі нового спортивного комплексу любителі активного відпочинку, безсумнівно, будуть раді. Тим більше, що недавно севастопольці створили свою хокейну команду й тренуються на майданчику, який до цього виду спорту не пристосований. Анастасія Заворотнюк і Петро Чернишов обіцяють, що крім льодового шоу в спорткомплексі будуть давати майстер-класи з фігурного катання. Сергій Куніцин навіть вибрав місце для розміщення спорткомплексу й розраховує, що проблеми з виділенням ділянки землі міськрада не створить.

Микола МАГДИЧ.

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ

Сільради стали... мобільними операторами бібліотеки

У Кам'янець-Подільському районі з вересня запрацювала так звана мобільна бібліотека. Якщо селяни хочуть почитати ту чи іншу книгу, а книгозбірні в їх населеному пункті немає, то досить лише набрати номер сільської ради. Заявки звідси одразу ж передають до централізованої бібліотечної системи району. Видання доставлять замовнику, в якій бібліотеці району воно б не знаходилося: чи в центральній, чи в одній із сільських. Запровадивши нову послугу, бібліотекарі прагнуть залучити до читання якомога більше громадян різного віку. До слова, бажана книга прибуде до читача безкоштовно.

Віра ШПИЛЬОВА.

Бажаєш кататися на авто — сплачуй за комуналку

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

На перших порах обмежаться попередженнями з Державтоінспекції про заборону проведення техогляду до погашення комунальних боргів. Надалі, за словами пана Ворони, підготують відповідний проект рішення для обговорення на сесії міськради.

Проте водії не підтримують такої новації влади.

— Я тільки орендую житло у Вінниці, то де маю брати таку довідку? Автомобіль мене годує, без нього пропаду. Щось тут не так, — каже один з водіїв.

— Не можна забороняти те, що дозволено законом, — переконаний ще один власник авто. — Бо ж техогляд передбачено законом, встановлено конкретні строки для його проходження.

У планах міської влади запровадити заборону на видачу дозвільних документів для відкриття бізнесу. Крім того, у місті діє практика затримки видачі боржникам закордонних паспортів. Списки таких людей передають на митницю і в прикордонну службу. У місті вже накладено арешт на більш як сто домоволодінь боржників та більше 50 автомобілів.

Мешканці Вінниці заборгували тільки за послуги теплопостачання 23,3 мільйона гривень.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Інша думка

— Наміри міської влади Вінниці незаконні, — каже експерт Фонду суспільної безпеки Юрій Гаврилечко. — Місцева влада не може вирішувати такі питання. Це має робити Кабінет Міністрів. Якщо ж такі вимоги громадянам висуваються, раджу брати у посадовців письмове обгрунтування цих вимог. А потім звертатися до прокуратури чи зі скаргою до Мін'юсту. Після чого вимагати через суд компенсацію за моральну шкоду.

До речі, рахунки, які виставляє ЖЕК, теж, за великим рахунком, є незаконними. Бо громадяни мають підписувати із ЖЕКом договори на отримання комунальних послуг, потім має бути підписано акт надання цих послуг. І вже на основі цього виставлено рахунок. Інакше папірці, що надходять нам на сплату комунальних послуг, не заслуговують на увагу.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

У Польщі Віктор Ющенко підписав дорожню карту та відкриє Український дім

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Крім цього, важливими складовими візиту стануть: відкриття пам'ятного знака жертвам Голодомору 1932-1933 років на Вольському кладовищі у Варшаві, а також зустріч Віктора Ющенка з представниками місцевої влади та української громади в Перемишлі. Там же Президент візьме участь у церемонії передачі місцевій українській громаді приміщення Українського дому. Водночас відкриватиме цей дім глава української держави сам, без Леха Качинського. За повідомленнями «Газети виборчої», польського главу держави представлятимуть чиновники з канцелярії Президента. Цей факт обурив українську опозицію. Зокрема, представниця Партії регіонів Ганна Герман назвала такі дії пана Качинського недружнім жестом.

Бензин ростиме в ціні разом з доларом?

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Тим часом незалежні експерти стверджують, що прив'язка ціни на бензин до долара — нісенітниця, оскільки як мінімум дві третини бензину виробляється в Україні.

Так чи інакше ціни ростуть як на дріжджах. І найдорожчий бензин, як і раніше, в Криму — по 8,15—8,25. Найдешевше пальне у Дніпропетровській, Луганській та Чернігівській областях — 7,54—7,56.

У п'ятницю міністр палива та енергетики Юрій Продан назвав нинішнє подорожчання нафтопродуктів спекулятивним і обіцяв як мінімум стабілізацію цін, через те що уряд візьме питання під контроль.

Утім, подібні запевняння ми чуємо від Кабміну вже півроку. За цей час бензин злетів з 5,7 грн. до нинішнього рівня. За словами влади ніякі дії не наставали.

Чи дожене бензин долар — ніхто не знає. При Кабміні є експертно-аналітична група, яка влітку схвалила: верхня планка ціни для продавця — 7 грн. 9 коп. за літр 95-го. Але вона... необов'язкова. З оптимальною ціною для осені урядові аналітики й експерти зараз не визначилися.

А незалежні експерти порахували, що на кінець вересня ринкові умови додадуть ще копійок по 50—60 на кожнім літрі 95-го бензину.

Яна СТАДІЛЬНА.

Український офіцер може все!

І це довів майор Ігор Іваницький, який прийняв пологи у власної дружини в легковику просто в центрі Львова. Офіцер центру оперативної та територіальної оборони Територіального управління Західного оперативного командування вже був на службі, коли йому по мобільному зателефонувала дружина Оксана і повідомила, що час прямувати до лікарні. Майор попросив: коли автомобіль, за кермом якого буде її батько, доїде до проспекту Чорновола, він підбіжить і поїдуть уже всі разом. Та коли Іваницький дістався машини, в Оксани почалися перейми. Ігор всіляко заспокоював дружину, однак вона благала: «Зупиніться, більше не можу...»

Побачивши неподалік двох жінок, майор кулею вилетів із машини і попросив про допомогу. Та панянки в паніці втекли. Офіцерові нічого більше не залишалося, як прийняти пологи власноруч. На щастя, все пройшло добре. До Львівського обласного перинатального центру щасливий батько увійшов зі словами: «Там дружина в машині народила. Вийдіть, будь ласка, заберіть немовля».

— А хто ж прийняв пологи? Ви самі!? Оце молодець батько!

Тридцятитрирічна Оксана та її донечка (до речі, четверта дитина в родині Іваницьких) почуваються добре і не дочекаються, коли побачать Ігоря. Він для них — справжній захисник і опора.

Ірина ЄГОРОВА.

Центр Івано-Франківська перетворився на виставку народних промислів

В Івано-Франківську на площі Шептицького два дні вирував фестиваль народно-прикладного мистецтва «Карпатський вернісаж—2009». Понад дві сотні майстрів з двадцяти областей України взяли в ньому участь. Загалом було представлено більше 30 видів народних промислів: різьбу по дереву, ткацтво, вишивку, писанкарство, ковальство, гончарство, лозоплетіння, твори мистецтва, ліжникарство, бісероплетіння, боднарство та інші. Такий фестиваль проводиться в Івано-Франківську уже вп'яте.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

Фото Ірини ПУСТИННИКОВОЇ (Укрінформ).

Проти «копанок» пустили авіацію

З нелегальним видобутком копалин у Луганській області вирішили боротися за допомогою авіації. Сесія облради виділила 300 тисяч гривень на її використання для відстеження порушень у сфері екології, у тому числі — і з незаконної розробки надр. З літаків державної компанії вже фіксували появу нових «копанок». За словами заступника голови Луганської облдержадміністрації Юрія Ареф'єва, такий метод дає позитивні результати.

Коментуючи пропозицію деяких депутатів замість авіації використовувати супутник, Юрій Ареф'єв відзначив, що авіація більше діє на психологічному рівні, тому переважніше. Утім, всі засоби гарні, якщо вони ефективні.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

Діти отруїлися «дизентерійним» кефіром

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Кабінет Міністрів створив урядову комісію на чолі з міністром охорони здоров'я України Василем Князевичем, до складу якої, крім медиків, увійшли й представники правоохоронних органів. До роботи з надання допомоги хворим дітям підключилися вчені-медики. Постійну координацію здійснює заступник міністра охорони здоров'я України Володимир Юрченко.

Розслідування причин отруєння дітей взяли під свій особистий контроль Президент України В. Ющенко, Прем'єр-міністр Ю. Тимошенко. Джанкойська міжрайонна прокуратура порушила кримінальну справу за фактом отруєння дошкільників.

Справу порушено за ознаками злочину, передбаченого ч. 1 ст. 325 Кримінального кодексу України. За даними прокуратури Криму, встановлено порушення з боку «відповідальних осіб, які допустили надходження в дитячі садки харчових продуктів без відповідних документів».

На прес-конференції перший заступник головного санітарного лікаря України Людмила Мухарська сказала, що кефір, привезений з молокозаводу Генічеська, був єдиним продуктом, який перед вживанням дітьми не проходив термічної обробки. «Тепер ми знаємо точно, що кефір був заражений збудником дизентерії, який виявили у хворих дітей», — підкреслила Мухарська. Також вона зазначила, що кисломолочний продукт із цього молокозаводу поставляли не тільки в Джанкой, а й в інші місця Криму й Херсонської області. Водночас, сказала вона, партії кефіру були невеликими, в інших регіонах захворювань не виявлено. На заводі нині працює прокуратура, а фахівці МОЗ взяли проби, щоб з'ясувати, як бактерії дизентерії Зонне потрапили в продукт. У МОЗ уточнили, що завод виграв тендер на постачання продуктів у дитсадки Джанкоя. «Обговорюватимемо питання, чи потрібен взагалі кефір у переліку продуктів для дитсадків», — зазначив заступник міністра охорони здоров'я Володимир Юрченко.

Георгій ВЕРВЕС.

На знімку: лікар-терапевт Джанкойської центральної районної лікарні Віра Мереуца проводить прийом постраждалих дошкільників міста.

Фото Арвідаса ШЕМЕТАСА (Укрінформ).

У підземеллі Острозької академії облаштували художню галерею

У підземеллі під приміщенням Національного університету «Острозька академія», де колись були княжі та монастирські сховища, нині — художня галерея. У впорядкованих підвалах, де кожен камінь — свідок історії, розміщено чотири виставкові зали, де демонструватимуть свої роботи українські та зарубіжні митці. Першими тут свої твори розмістили рівненський фотохудожник Олександр Харват і майстер живопису Юрій Нікітін із Києва. Зокрема, Олександр Харват представив світлини, на яких зафіксовані різні моменти життя людини: горе і радість, смуток і надія, а Юрій Нікітін любителям екзотики запропонував твори живопису на шкірі. Цей митець співпрацює з Острозькою академією давно. У студентському храмі вже зберігаються дві його ікони із зображеннями князів Костянтина та Федора Острозьких. Нині на виставці художник представив ще дванадцять образів. Чимало зусиль до оформлення експозиції доклав і реставратор Микола Бендюк. До презентації галереї він зібрав, переважно з приватних колекцій, десяток ікон XVI—XVII століть.

Євген ЦИМБАЛЮК, Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

До Дня міста в Миколаєві провели генеральне прибирання

У Миколаєві закінчується підготовка до святкування 220-річчя міста, яке відбудеться 12 вересня. До свого дня народження Миколаїв готувався заздалегідь: у рамках акції «Я люблю своє місто» створювали альпійські гірки, зелені куточки, розбивали клумби, саджали дерева, реконструювали сквери. З нагоди свята Національний банк України теж приготував подарунок: випустив монету номіналом 5 гривень «220 років місту Миколаєву» із серії «Древні міста України».

Галина ПОРФИР'ЄВА.

На знімку: відреставрований сквер Ради Європи здивує городян басейнами, клумбами, газонами, тротуарними доріжками.

Фото автора.

У Тюрінгії запрацювало представництво Львівщини

В Ерфурті (Німеччина) урочисто відкрито представництво Львівської області. Основне його завдання — сприяння побратимським контактам двох регіонів, залучення іноземних інвестицій в економіку Львівщини, розвиток співпраці в галузі підприємництва, науки, освіти та культури.

Уже в жовтні підприємці з Німеччини візьмуть участь у IX Львівському економічному форумі, а в грудні делегація молодіжних лідерів Львівщини відвідає Тюрінгію в рамках спільного міжрегіонального проекту.

Ірина ЄГОРОВА.

Трудовий колектив «Таврії» шукає захисту в уряду

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

У номері за 5 вересня «Голос України» повідомляв про спробу невідомих людей у чорних масках, екіпірованих спецзасобами, проникнути на територію ВАТ «Агропромислова фірма «Таврія», що є одним з найбільших в Україні виробників коньяку. Їм протистояло близько 150 працівників міліції, 1000 робітників підприємства й жителів Нової Каховки. 169 нападників було затримано, 39 осіб опинилося у лікарні.

Прокуратура міста Нова Каховка (Херсонська область) порушила кримінальну справу за фактом силового захоплення коньячного заводу за статтею 341 Кримінального кодексу України («Захоплення державних або громадських будівель чи споруд»). Розслідування кримінальної справи доручено слідчому управлінню УМВС у Херсонській області. Хід слідства перебуває під контролем прокуратури області, **повідомляє наш власний кореспондент у Херсонській області В'ячеслав ВОРОНКОВ**.

Рейдерська атака на «Таврію» пов'язана зі спробою зміни керівництва на підприємстві. Трудовий колектив ВАТ «Агропромислова фірма «Таврія» звертається з відкритим листом до Президента України Віктора Ющенка й Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко із проханням зупинити, на його думку, незаконне захоплення підприємства. У листі говориться, що рейдерська атака була проведена з ініціативи акціонера ВАТ — Валерія Шамотія й стала можлива завдяки постанові Комсомольського районного суду м. Херсона. Мовляв, «суддя, нехтуючи елементарні норми закону, сама призначила Байбуза М. керівником товариства й фактично направила бандитів на захоплення ВАТ «Агропромислова фірма «Таврія».

СВІТ КОРОТКО

РОСІЯ

Президент Росії проти перегляду газових домовленостей

Президент Росії Дмитро Медведєв доручив керівникові «Газпрому» Олексію Міллеру у відносинах з Україною дотримуватися укладеного контракту і не погоджуватися на зміни умов оплати транзиту російського газу через Україну. Про те, що такі пропозиції лунають з Києва, Олексій Міллер повідомив Дмитру Медведєву на робочій зустрічі. Зокрема, на питання Президента РФ про те, чи передбачає договір зміни, які пропонує Україна, Олексій Міллер відповів негативно. «Потрібно діяти відповідно до укладеного договору. Ми спеціально його готували, він у муках і трудах дістався, ми за ним і працюємо», — наголосив Дмитро Медведєв. Окрім того, керівник «Газпрому» повідомив Президентові Росії про стан відносин з українською стороною.

Нагадаємо, 2 вересня НАК «Нафтогаз України» заявив, що прогнозує в 2010 році збільшити ставки на транзит російського газу з 1,7 долара за тисячу кубічних метрів на 100 кілометрів до 2,67—2,72 долара, **передає УНІАН.**

БІЛОРУСЬ

Знайдено могилу Остапа Бендера

У Білорусі в Мінській області неподалік від села Снуя на березі ріки Березина знайдена могила Остапа Бендера. Табличка — з нержавіючої сталі із гравіруванням «Остап Бендер. 1897—1931». Походження таблички, повідомляють інформаційні агентства, невідоме. У романі «12 стільців» Бендер казав, що йому 33 роки, тобто рік його народження зазначений вірно. У Білорусі твердо впевнені, що виявлено реальну могилу літературного прототипу Великого Комбінатора.

А тим часом у рідному місті Ільфа і Петрова — Одесі продовжують увічнювати пам'ять головних героїв їхніх творів. Так, у міському саду в декількох метрах від скульптури поводиря дворянства Кіси Вороб'янінова з'явився монумент і Остапа Бендера. Пам'ятник виконаний з гіпсу й пофарбований. Тому в дощ він перебуває в прилеглому ресторані, а в теплу погоду сусідить зі своїм подільником Кісею Вороб'яніновим.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

ІРАН

Махмуд Ахмадінежад вважає ядерне питання закритим

Президент Ірану Махмуд Ахмадінежад готовий привселюдно обговорити зі своїм американським колегою Бараком Обамою низку міжнародних питань, але не ядерну програму Тегерана, повідомляє агентство Франс Пресс. Ахмадінежад заявив, що Тегеран вважає ядерне питання закритим і не має наміру обговорювати свої «незаперечні» права.

Нагадаємо, у липні президент США Барак Обама закликав Іран до вересня відмовитися від подальших ядерних досліджень в обмін на торгові преференції. Деякі країни, зокрема Франція та Німеччина, вже заявили, що добиватимуться жорстких санкцій, якщо не одержать від Тегерана конкретної відповіді в зазначений термін.

В Академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного у Львові відбулися урочистості з нагоди вручення закладові Бойового прапора та складання курсантами–першокурсниками військової присяги, *повідомляє наш власкор Ірина ЄГОРОВА*

Міський голова Калуша Івано–Франківської області Ігор НАСАЛИК має намір провести референдум щодо визнання міста зоною екологічного лиха *(УНІАН)*

Прокурори світу об'єднують зусилля для подолання сучасних викликів

Учора в Києві розпочала роботу 14–та щорічна конференція та загальні збори Міжнародної асоціації прокурорів, у якій взяли участь прокурори з більш як 70 країн світу.

Виступаючи на відкритті зібрання, Голова Верховної Ради України Володимир Литвин наголосив на потребі об'єднання зусиль усіх державних інститутів, у тому числі й органів прокуратури, задля подолання сучасних викликів у сфері безпеки. Глава парламенту відзначив, що нинішня світова фінансова економічна криза, яка веде свій відлік ще з моменту розпаду СРСР, у сукупності є свідченням того, що потенціал розвитку світу вичерпано, і доводиться шукати нові підходи та засади до організації життя. І це висуває нові вимоги перед усіма державними інститутами усіх держав світу, в тому числі й для прокурорів.

«Стає питання, як поєднати закони, права людини і мораль, моральні засади організації життя людської спільноти, — сказав В. Литвин. — В ідеалі ці три позиції мають збігатися, але, на превеликий жаль, цього не відбувається і спостерігаємо такі явища, як зростання транснаціональної злочинності. Очевидно, це пов'язано з тим, що світ стає ще відкритішим, взаємозалежним, особливо в економічній сфері».

Голова Верховної Ради також наголосив, що ми зобов'язані говорити про взаємозалежність світу, але на основі міжнародного права та економічних законів. І це потребує координації зусиль, у тому числі й на рівні інститутів прокуратури.

Глава парламенту відзначив, що факт проведення щорічної конференції та загальних зборів Міжнародної асоціації прокурорів у Києві є свідченням того, що Україна перебуває в загальносвітових процесах, а з другого боку — свідчить про зацікавленість у тому, щоб пострадянські й постсоціалістичні країни органічно вбудовувались у світові процеси. «Це має важливе значення для України, яка одночасно вирішує велику кількість проблем, пов'язаних не лише з сучасними світовими викликами, але й з побудовою нової системи організації нашого життя», — сказав В. Литвин.

Президент Міжнародної асоціації прокурорів Франсуа Фаллетті наголосив, що такі зібрання є невід'ємною частиною діяльності МАП. «Ми єдина асоціація прокурорів світового рівня, створена 1995 року, — сказав Ф. Фаллетті. — Її завдання — зміцнити верховенство права, виконання резолюцій ООН, сприяти зміцненню співпраці у сфері боротьби з транснаціональною злочинністю. Ми прагнемо стати об'єднувальним голосом прокурорів з усього світу для імплементації міжнародних документів у сфері боротьби зі злочинністю та захисту прав людини».

У свою чергу, Генеральний прокурор України Олександр Медведько відзначив важливість таких зустрічей для обміну досвідом та вироблення спільних рекомендацій.

За підсумками роботи конференції буде напрацьовано й ухвалено спільні рекомендації у сфері безпеки та боротьби з транснаціональною злочинністю, зокрема з кіберзлочинністю.

Юліана ШЕВЧУК.

«Пулітцер» для школярів

Юнкори наступають журналістам на п'яти

У Національній спілці журналістів показали кращі шкільні видання року. Там відкрито виставку газет—переможців національного конкурсу дитячої преси, який проводився в Україні уже дванадцятий раз.

Конкурс шкільних газет для юних кореспондентів — найбільша подія року. Щоразу в ньому беруть участь стінні, друковані та електронні видання. Цьогоріч за першість у своїй номінації змагалися 2200 газет із 23 областей України.

— Для нас цей конкурс дуже важливий, бо переважна більшість тих, хто працює в українській журналістиці, починали з того, що писали свої перші замітки у шкільні стінгазети, — сказав на прес-конференції голова НСЖУ Ігор Лубченко.

Із кожним роком організатори додають змаганню обертів. Президент конкурсу, директор Миколаївського коледжу преси та телебачення Гліб Головченко зазначає: «Сьогодні помітний неймовірний сплеск розвитку не тільки шкільної преси, а й шкільного телебачення. Уперше в історії конкурсу взяли участь і шкільні телерепортажі».

Загалом переможців визначали у 13 номінаціях. Два роки поспіль кращою шкільною газетою визнано «Вітамін-44» із середньої загальноосвітньої школи №44 Дніпродзержинська.

Крім «Голосу України», цього року Національний конкурс шкільних газет підтримали «День», «Наше радіо», гурт ТНМК, Олег Скрипка, Інститут масової інформації, а також співорганізатори — Національна спілка журналістів України, Академія педагогічних наук України та Асоціація молодіжної преси України.

Наталія ОВДІЄНКО.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Президент Національного конкурсу шкільних газет, секретар Національної спілки журналістів України Гліб Головченко, голова Національної спілки журналістів України Ігор Лубченко, президент Академії педагогічних наук України Василь Кремень, народний депутат України Роман Забзалюк (зліва направо).

АКТУАЛЬНО

Миколаївські депутати оголосили війну шкідливим звичкам

На пленарному засіданні міської ради миколаївські депутати ухвалили рішення обмежити продаж алкогольних напоїв, тютюнових виробів і пива на території Миколаєва.

У міському яхт-клубі, улюбленому місці відпочинку городян, заборонено продаж алкоголю і тютюнових виробів на об'єктах виносної і сезонної торгівлі, літніх майданчиках.

Стаціонарні об'єкти торгівлі і ресторанного господарства відтепер повинні знаходитися на відстані 25 метрів від об'єктів освіти й охорони здоров'я, а тимчасові об'єкти торгівлі — за п'ятдесят. До таких радикальних заходів у боротьбі зі шкідливими звичками депутатський корпус і голову міської громади Володимира Чайку підштовхнули підсумки трьох громадських слухань, засідання робочих груп і офіційне звернення кількох тисяч городян.

Галина ПОРФИР'ЄВА.

І всі його кривдять...

ТЕМА

Читачі інформаційно–аналітичного журналу «Der Spiegel», що виходить накладом понад 1 млн. примірників і який поширюється у багатьох країнах світу, вчора мали б обливатися сльозами.

Президент України Віктор Ющенко в інтерв'ю часопису нарікає на свою гірку долю, підступність "деяких сил", передовсім колишньої соратниці, а нині — головного конкурента на виборах Юлії Тимошенко, а також на вплив Росії.

Скаржитися навіть на побутовому рівні — заняття не з найкращих і далеко не завжди ефективне. А якщо глава держави звертається до світового співтовариства здебільшого з внутрішніми проблемами, які сам і покликаний розв'язувати, то стає ніяково: а сам неспроможний? Приміром, ідеться про двосторонні відносини з Росією, зокрема, призначення, як і відкликання нового посла з України та непризначення нового. Доти, доки Ющенко «обіймає посаду глави української держави», що, на його думку, є нечуваним для Європи кроком. А також намагання сусідів впливати на Україну, зокрема й тим, що вони «ставлять під сумнів суверенітет України». Президент поскаржився, що в недавніх сутичках міліції і військових сил ЧФ винні не українці, а лише «беззаконня і бездіяльність» російської сторони. А Україна ж бо має повне право контролювати військову присутність Москви на власній території...

Хто б сумнівався? Але коли так, то очевидно політика щодо цього має бути відповідною. Звісно, в разі, якщо влада в Україні — влада, а її очільники за професійними якостями відповідають займаним посадам. Але, судячи з усього, їм, у тому числі, главі держави, це завдання не до снаги, оскільки він бачить інший шлях впливу на нахабного сусіда — парасолька НАТО! Ющенко також лякає Європу, що «вплив Росії на Україну може призвести до втрати основоположних демократичних цінностей», а відтак закликає європейські країни краще захищати... їх власні.

Але цього разу Президент називає усетаки інше найбільше зло: прем'єр і колишня соратниця Юлія Тимошенко, яка «представляє в Україні інтереси Росії». Це вона, замість впровадження реформ, усіма силами намагається утриматися при владі, застосовуючи для цього «таємні змови і путч». Це вже щось нове: досі заважали працювати інші представники влади. Але Ющенко пішов далі: він звинувачує главу уряду в тому, що вона — разом з оточенням — перешкоджає розслідуванню його отруєння 2004 року. Причетні до злочину нині перебувають у Москві, вважає Ющенко, але розслідування не рухається. Навіть звернення до президента Росії з проханням посприяти було безуспішне.

Та годі бо! 2004 року начебто отруєння було насправді ефектним піар-ходом: образ мученика зіграв свою роль. Але нині — вочевидь перебір: навіть це лихо, як би воно не сталося і з яких причин, здебільшого викликає не співчуття, а злі насмішки. Та й чи проблема — провести розслідування, якщо, звісно, прагнути до істини? З другого боку, навіщо застосовувати старий радянський метод: «Ти президент, я президент — підсоби»? Якщо отруювачі в Росії, то чому не звернутися за послугами до Інтерполу? І тоді зловмисників не врятує перебування в іншій країні. Але слідчі не йдуть таким шляхом. То виникає запитання: «А чи був "хлопчик"?..

Чи поділився Президент власним баченням розвитку України, розв'язання проблем, що виникли у зв'язку не так зі світовою економічною, як внутрішньополітичною кризою? Глава держави вбачає подальший розвиток держави «у поглибленні демократичних процесів і створенні ефективної системи управління, у реформі Конституції, яка б давала чіткий інструмент для відповіді зі стабілізації політичної ситуації, у тому числі, і з роботи українського парламенту, його формування на основі конституційних вимог». Що, на думку Ющенка, складно, оскільки «демократія в Україні постійно наражається на атаки». Так і сказав.

Судячи з інтерв'ю, головний борець за демократію в Україні та її захисник — саме він, Ющенко, якому вже теж заважають працювати мало не всі навколо. Утім, заявив він в інтерв'ю, «незважаючи на власну ізоляцію, він висуває свою кандидатуру на посаду Президента України на виборах у січні». Ох...

І вже не до сміху: знайомлячись із публікаціями у зарубіжній періодиці доходиш невтішного висновку: до України знову почали ставитися зверхньо-зневажливо. А деякі ЗМІ, зокрема австрійська «Die Presse», відверто пишуть про те, що нинішня українська влада, танцюючи на кістках помаранчевої революції, — «найцинічніша з усіх, які є на політичній арені». Коментарі потрібні?

Валентина ПИСАНСЬКА.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 167 (4667)
ВІВТОРОК, 8 ВЕРЕСНЯ 2009

Крим: шанс, який не можна втратити

Усього півроку пропрацював головою Ради міністрів Автономної Республіки Крим очільник партії «Собор», народний депутат України **Анатолій Сергійович МАТВІЄНКО**, але залишив по собі хороший слід. Він запам'ятався як організатор корисних починань, ініціатор багатьох ідей. Деякі з них швидко схвалювали і втілювали в життя. Інші, не знайшовши підтримки, піднімали полеміку й спротив, але врешті–решт виявлялися такими, що принесли б немало користі як автономії, так і країні загалом. Прийшовши в Крим як урядовець, який мав виконати конкретні доручення центральної влади, А. Матвієнко пішов звідти як кримський патріот, який нині добровільно, з власної ініціативи допомагає Криму.

Треба створити філософію здоров'я

— Анатолію Сергійовичу, ваше призначення головою Ради міністрів АР Крим для багатьох політиків виявилося несподіваним. Чим це було викликано?

— На мені Президент зупинився, вважаю, тому, що я маю досвід управління величезними адміністративними територіями (був главою адміністрації Вінницької області), політичної роботи, роботи з молоддю. До того ж для Криму я був людиною новою, не пов'язаною з інтересами політичних і економічних місцевих еліт, що слугувало певною гарантією мого незаангажованого управління. Найбільше проблем було із землею. Вони провокували не лише кримськотатарське населення, а й українське, російське, всі етнічні складові Криму. Землі забиралися без жодних дозволів і жодного офіційного правового рішення. Причому, масово. А люди, які живуть на узбережжі Криму, бачили, що землі розграбовують. І у них виникало логічне запитання: а чим це закінчиться, що з ними буде? І самі починали грабувати. І ця загальна логіка вселенського грабунку серйозно загострила всі проблеми Криму.

— Хто грабував?

— Влада. Депутати від різних політичних сил.

— Але ж ви — теж влада...

— Ні, я не маю жодного квадратного метра землі в Криму. Приїхав у Крим не за якимось власним збагаченням. Моя згода на призначення була продиктована тим, що я вважаю: в Україні ніколи не буде стабільності, поки залишатиметься таким жалюгідним в економічному, політичному відношенні Крим. Він — ахіллесова п'ята морального і суспільно-політичного стану всієї України. Крим або може стати годувальником і себе, і країни, або страшною інфекцією, що спричинить хворобу всієї держави.

Головна проблема України — дефіцит ефективної влади. Як інакше можемо пояснити бідність, в якій живемо? А Крим — багатший від будь-якої території на поЯ вважав і досі вважаю, що віддавати берег приватним структурам не можна. Він має бути спільним, адже дає великі можливості для залучення інвестицій. Ми розробили програму і затвердили на засіданні уряду. Вона є й нині, але нею ніхто не опікується.

Вважав і досі вважаю, що віддавати берег приватним структурам не можна. Він має бути спільним, адже дає великі можливості для залучення інвестицій. Ми розробили програму і затвердили на засіданні уряду. Вона є й нині, але нею ніхто не опікується.

рядок. При цьому бідність Криму нижче середнього. І коли ми лише говоримо про кримських татар, про етнічних росіян, а вони жалюгідно там живуть, то виникає запитання: хто буде задоволений цією владою?

А тепер конкретні приклади. Мешканці Ялти, Алушти, Гурзуфа та інших приморських територій протягом трьох, а то й більше місяців (сезону масового відпочинку) під власне житло використовують збудовані десь у горах будки, а своє справжнє помешкання по 20—40 доларів здають відпочивальникам. Я себе запитую: чому так, чому ці люди не мають можливості по-іншому жити? А якщо б у нас була серйозна інфраструктура, якби на повну використовувалася ця рекреаційна потужність, якби там було багато туристів, які створюють робочі місця, і ці люди заробляли б собі на життя роботою, невже б вони жили, як собаки, в цих халабудах?

Тепер візьмемо аграрну зону. Якщо б я вирощену продукцію мав можливість за контрактом постачати в зону відпочинку і на цьому серйозно заробляти, скажіть, будь ласка, чи був би я серйозно задоволений тим, що займаюсь сільгоспвиробництвом? Безперечно. Чи є така сьогодні пропозиція? Немає. Сьогодні повна стихія. Купуємо м'ясо, молоко, овочі, фрукти невідомо де, але не в Криму. Далі. Як розвивати інфраструктуру? Вважаю, у Криму маємо творити філософію здоров'я. Тобто — відпочивальник має прагнути приїхати сюди в першу чергу по здоров'я, а не лише по засмагу. Поєднавши, безперечно, оздоровлення з морем і сонцем. Тут мають проводитися профілактичні заходи, які не потребують тривалого лікування. Наприклад, привести зуби в порядок, якісь косметологічні речі, пройти повну диспансеризацію. І відпочивальник має бути впевнений: тут найсучасніше обладнання, найкращі фахівці. Це можуть бути категорії діабетиків, дітей. Загалом Криму треба повернути перспективу. Маю на увазі те ж стихійне розкрадання землі і нищення природи. Я запропонував проект під умовною назвою «Морський берег «Крим» і наполягав, щоб у зоні двох-трьох кілометрів від берега уряд і громадськість контролювали, що будується і в який спосіб. Я вважав і досі вважаю, що віддавати берег приватним структурам не можна. Він має бути спільним, адже дає великі можливості для залучення інвестицій. Ми розробили програму і затвердили на засіданні уряду. Вона є й нині, але нею ніхто не опікується.

Поліпшення потребує й водопостачання. Це одна з найстрашніших проблем. У степовій зоні, особливо на заході Криму, вода абсолютно непридатна до вжитку. Гостро стоять питання енергозабезпечення і будівництва доріг. Як вирішити їх? У мене були абсолютно конкретні пропозиції. У Криму є 67 державних санаторіїв. Їх розбазарюють. Утримуються вони за рахунок бюджету, відпочивають там клерки міністерств, причому не рядові, таким чином багатим ще й додаткові блага створюємо. Це несправедливо. Я пропонував провести їх інвентаризацію і мінімум тридцять вивести з державної власності. Це не сьогодні, а в той час, коли вони мали неймовірно високу ціну. І виставити їх на прозорий аукціон. Гроші, які від них мали одержати, використали б виключно на побудову інфраструктури Криму, на енергозабезпечення і на дороги. Ми б зменшили тиск на бюджет, пов'язаний із затратами на їхнє утримання і, як я просив Президента, акумулювали б ці кошти у спеціальний фонд при фонді Держмайна і ухвалили б закон щодо їх адресного використання.

Практично на схід від Алушти до Коктебеля не освоєно території. Там — дикий берег, неймовірно потужний у завтрашній перспективі. Але для того, щоб на цей берег прийшов інвестор, треба дати дорогу і енергію. І ціна квадратного метра зросте в десятки разів. І ми ці гроші повернемо і далі отримаємо можливості вкладати інвестиції. Ось яка була задумка, де взяти стартовий капітал. На превеликий жаль, не знайшлося охочих цим займатися, в тому числі й у Верховній Раді Криму. Тут панує мета, щоб кожен депутат прихопив собі шматок землі і втішився, що він вже має власність. Але без доріг, енергії і води жодних перспектив немає.

Потрібна програма щодо репатріантів

На півострові досі немає чіткої програми щодо роботи з репатріантами. І ця проблема, яка могла б вирішитися давно і чітко, тільки нарощується, глобалізується, погрожуючи перетворитися на таку, що для вирішення зусиль не лише Криму, а й усієї України не вистачить. Обліку репатріантів, які отримали землю і компенсації, і скільки отримали, немає досі. А якщо б взятися за неї серйозно, то, можливо, вона і не виявилася б настільки великою, як здається. Згідно зі статистичними даними, якими користується Верховна Рада АР Крим, понад 76 тисяч із 80 тисяч депортованих сімей переселенців вже мають житло і ділянки під індивідуальну забудову, безземельними залишаються лише 4 тисячі. Можливо, саме тому самі татари і виступають проти обліку їхньої кількості і вже виділеної їм землі, бо применшення проблеми впливатиме і на применшення політичних збуджень з їхнього боку. Проте є й інша статистика, яка дещо відмінна від вищенаведеної.

Я пропонував навести порядок, провести моніторинг, створити базу даних і на її основі справедливо та якісно завершити роботу щодо всіх депортованих. Могли б за рахунок тих же коштів, що я називав вище, побудувати 10—15 мікрорайонів і дати житло кожному. На превеликий жаль, хтось не хоче порядку. У вирішенні проблем кримських татар ми не маємо ніякої перспективи ще й тому, що коло зобов'язань держави перед ними не визначено ні в часі, ні, так скажемо, в плані роду та спадщини. За який період, до якого коліна держава має їх улаштовувати як репатріантів? Щодо тих, хто був депортований дорослою особою, немовлям або народився на чужині, жодних сумнівів немає. Вони — постраждалі. А ось щодо тих, хто народився вже тут після повернення і ще народиться, як вчиняти? Вже минуло понад 18 років, як існує незалежна Українська держава, вже стали дорослими ті із татар, хто народився тут. Вони вже утворили свої сім'ї. Але так само, як і справжні депортовані, захоплюють землі. І упевнено називають себе потерпілими. Але ж це не так.

Я завжди був противником вільних економічних зон, як засобів до відмивання грошей. Але щодо Криму, то вважав, що він весь має стати вільною економічною зоною, як такий, що може залучити значні інвестиції. І ставив питання перед урядом.

Крим — це Україна. Це важливо зрозуміти кожному. Це українська територія, яка з огляду на особливі обставини вимагає підвищеної уваги, гнучкого підходу і розумного вирішення проблем. Політика має бути виваженою і всім зрозумілою. Що маю на увазі? Наприклад, ситуацію з газетою «Кримська світлиця». Єдина україномовна газета в Криму, до того ж, як я бачу, по-справжньому патріотична. Значить, її треба намагатися підтримувати і розвивати. А що ж виходить? Київ діє абсолютно навпаки. Обмежує фінансування, позбавляє гонорарів, чим відлучає від видання позаштатних кореспондентів, і вимагає значно скоротити штат. Незрозуміла позиція Міністерства культури і туризму України, якому підпорядковане це видання. Замість того, щоб сказати: «Так тримати, працюйте і робіть ще більше, а ми вас підтримаємо», ставлять палиці в колеса; замість того, щоб боротися за Україну, примушують газету боротися за своє животіння. Чи хтось тут, у Криму, зрозуміє і зможе пояснити таке ставлення держави до своєї головної тут газети?

Етап примирення

Треба враховувати, що в Криму найбільше проживає росіян, і вони мають право на свою мову, свої періодичні видання, на свою літературу, театри, музеї тощо. Але це не означає, що там заборонена англійська. Сьогодні потрібно пройти перший етап, який я називаю етапом примирення. Ми маємо зняти проблеми взаємної недовіри і навіть ненависті, яка збуджується від усього, навіть від найменшої дрібниці.

Я ставив собі завдання домогтися поліпшення. Прагнув, зокрема, щоб український театр був тут кращим, щоб у ньому систематично грали кращі українські актори, такі як Ступка, Бенюк, Хостікоєв. Щоб виходили кращі українські газети — і за оформленням, і за змістом. Щоб з'являлися провідні українські письменники, діячі культури. Така програма була частково реалізована. «Кримська світлиця» теж мала нашу підтримку.

Ми намагалися зміцнити зв'язки кримчан з іншими українськими територіями на рівні окремих колективів. Наприклад, шкіл. Кожна кримська мала подружитися з подібною в центрі і на заході, сході України. Це стосувалося й інших закладів, установ, підприємств. Такі «трикутники дружби» на ділі мали б слугувати єднанню людей. І ця справа зрушила з місця, хороші контакти зав'язувалися, зокрема, на рівні Міністерства лісового господарства.

Я завжди був противником вільних економічних зон, як засобів до відмивання грошей. Але щодо Криму, то вважав, що він весь має стати вільною економічною зоною, як такий, що може залучити значні інвестиції. І ставив питання перед урядом. Бачив перспективи у розвитку Південнобережжя, у створенні наукоємних і чистих підприємств, які не додаватимуть навантаження на місцеву екологію і вироблятимуть екологічно чисту продукцію. Адже вирощувати екологічно чисту сільгосппродукцію у Криму можна так, як ніде в іншому місці. Тут — море. Сюди за належної організації нічого не може бути занесено, завезено. Враховуючи ці та інші чинники, я пропонував гральний бізнес, що надзвичайно потужно, а тому й небезпечно, розвинувся в Україні, перенести у степову зону Криму. Створити щось подібне на американський Лас-Вегас, який серед пустелі постав би квітучим оазисом. Але підтримки не мав. Після заборони грального бізнесу в країні порушуються питання щодо створення десь такої зони. І це мене втішає, як того, хто першим ставив подібне питання. Переконаний: якнайкраще для цього підходить степовий Крим. Я намагався однаковою мірою сприяти всім, вирішувати питання, враховуючи і статистику, і настрої населення. Те, що в Криму понад 20 відсотків українського населення, яке має лише півтора відсотка шкіл, вважаю несправедливим. Це ж стосується і кримських татар. Я особисто зайнявся будівництвом у Криму трьох шкіл: російської, української та татарської. Це засвідчило ставлення і моє, і всієї української влади до населення Криму. Для нас усі тут рівні.

Свого часу я підтримав ідею створення музею Чехова. І сьогодні задоволений, що музей цього російського з українським корінням письменника є одним із кращих у Криму, що відвідують його не лише росіяни і українці, а й зарубіжні гості.

Ідеї не поховані

— Анатолію Сергійовичу, як бачимо, у вас було чимало цікавих, корисних ідей і пропозицій, причому таких, що реально здійсненні. Тоді чому ви залишили Крим, не реалізувавши багатьох з них?

— Скажемо так: реалізував те, що зміг. Але серед намічених цілей, як ви, мабуть, помітили, були такі, що вимагають тривалого часу для реалізації. Їх треба було розпочати і передати наступникам. Що й було зроблено. Були й такі, що могли вирішуватися оперативніше. Тут доводилося долати спротив, що чинився з різних причин. Тут і пряме нерозуміння, і зашкарублість мислення, і корисливі інтереси особистостей, які могли зазнати втрат при реалізації, наприклад, тих же земельних проектів. А причиною відставки був мій моральний стан. Частина групи народних депутатів від нашої партії УРП «Собор» не виконала рекомендацій партії, не надала підтримки Президенту України у Верховній Раді при вирішенні складного питання. Я вважав, що підвів Президента, і, отже, не мав права надалі обіймати надану ним мені високу посаду. Це було неправильно, але я був у важкому моральному стані і поруч не знайшлося нікого, хто б переконав у помилковості прийнятого рішення. Важко залишати, припиняти те, що розпочав, що стало для тебе кровним і рідним. Але до такого кроку підштовхувала і ситуація в партії. Я розумів: моя віддаленість від Києва, від центральних органів негативно позначається на її діяльності.

Але зв'язків із Кримом я не полишаю. Певною втіхою для мене є те, що проекти, колись підняті мною, знову викликають інтерес. Знову вивчається і розглядається питання будівництва доріг на концесійних умовах. Повертаються до колись ухваленої нами програми поліпшення постачання питної води. Думаю, не за горами і повернення до теми грального бізнесу. Одне слово, і в Україні загалом, і в Криму зокрема, сьогодні всі за те, щоб півострів жив краще, щоб мав усе необхідне й розвивався.

Бесіду вів
Анатолій КОВАЛЬЧУК.

Київ.

В Україні не буде стабільності, поки залишатиметься таким жалюгідним в економічному, політичному відношенні Крим

Монетизація облігацій внутрішньої державної позики, випущених на 18,6 мільярда гривень для збільшення статутного фонду НАК «Нафтогаз України», не проводилася. Про це учора заявив виконувач обов`язків міністра фінансів України **Ігор УМАНСЬКИЙ** *(УНІАН)*

«Газпром» удвічі знизив ціну на газ для Південної Осетії *(Укрінформ)*

Книжку видано. А далі?

Ще сім років тому А. Іофе, тоді депутат Верховної Ради автономії, який багато років очолював «Кримененерго», ініціював розгляд проблеми енергетичної вразливості півострова на одній із сесій, і не лише докладно охарактеризував невтішний стан у цій справі, а й запропонував конкретні заходи, спрямовані на її розв'язання. Через декілька років ентузіаст енергозбереження змусив кримських депутатів повернутися до цього важливого питання. З'ясувалося, що зроблено, на жаль, зовсім мало, старі проблеми так і не розв'язано, і енергетична безпека Криму продовжує викликати сумнів. Відтоді майже нічого не змінилося, попри стрімке загострення важливого для кожного з нас окремо й країни загалом питання...

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ РОЗДУМІВ І ДІЇ

За даними Всесвітнього фонду природи WWF, якщо всі земляни будуть споживати ресурси так, як жителі України, то для забезпечення їх життєдіяльності знадобиться 1,3 планети. За біопродуктивності 2,4 гектара на людину, українці споживають 2,7. Тобто наша багатюща на унікальні чорноземи країна потребує імпорту ресурсів з інших регіонів. Ми надзвичайно неефективні у використанні енергії — інтенсивність енергоспоживання на одиницю продукції утричі перевищує таку в країнах Західної Європи. Продовження розтрати екологічного капіталу матиме серйозні економічні наслідки, застерігають експерти. Обмеженість ресурсів і виснаження екосистем послужать поштовхом до стагфляції — інфляції у поєднанні з економічним занепадом і безробіттям. Це супроводжує падіння інвестицій і різке підвищення цін на продукти харчування та енергію. Тож є над чим замислитися кожному.

Нині автор грунтовної книжки «Енергозбереження» Адольф Іофе (написаної разом з не менш досвідченим колегою Григорієм Грубою, теж заслуженим енергетиком України і Криму та співавтором багатьох наукових робіт з цієї тематики) намагається зацікавити відповідальних осіб цією актуальною працею, яка дає вичерпні відповіді на головне питання часу — як зберегти те, що так дорого нам дістається?

— З яких найперших кроків порадите нашим читачам почати нарешті економити енергоресурси?

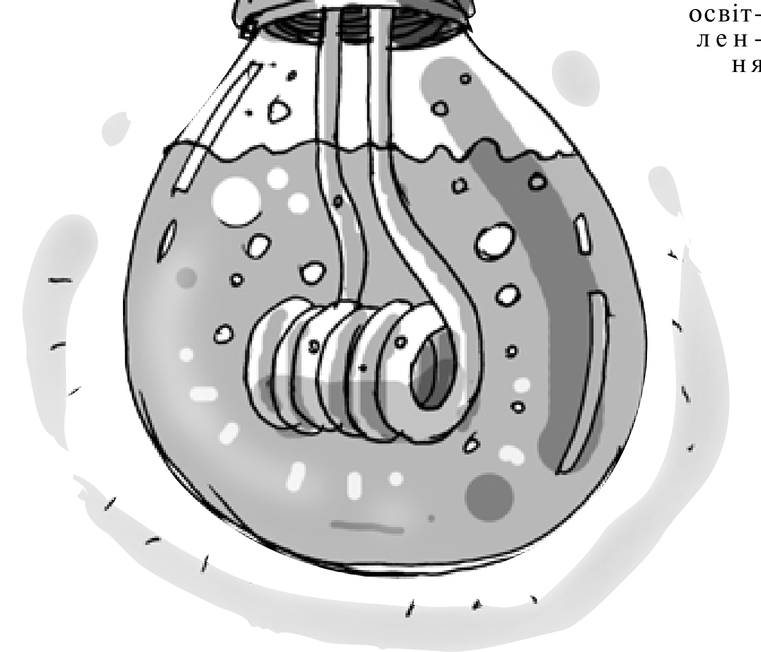
— Застосовувати альтернативні форми енергії, безперечно, вкрай необхідно якнайшвидше. Знижувати втрати електроенергії в лініях і трансформаторах, зменшувати площу петлі Гістерезис дуже важливо. Про все це та багато інших способів зниження енерговитрат написано в нашій книжці.

— Але книжка написана, видана, а що далі?

— На жаль, майже нічого. Час від часу проходять різного рівня семінари, наради, накреслюються важливі заходи, але користі від них щось не помітно нікому. Навіть ті, хто намерзся взимку, щось не дуже помітно, щоб належно готувалися до наступного сезону холодів. Що необхідно? Через ЗМІ доступно пояснювати людям, що теплоізоляція стін і вікон, сучасний точковий світильник замість багатолампових люстр, вчасно вимкнене світло в коридорах, підвалах і на сходових клітках — не економія на сірниках, а в повному розумінні слова показник культури, вихованості і, якщо хочете, справжнього, а не показного патріотизму. Для здійснення цього особливих витрат не потрібно. Необхідно лише бажання. Потрібно диверсифікувати споживання палива: неприпустимо, щоб Україна на одиницю ВВП витрачала 890 грамів умовного палива, тоді як країни Євросоюзу — 250. Із цих витрат Європа використовує 22 відсотки газу, а Україна — 42. Ніби вона має блакитного палива стільки, як Росія чи Туркменія.

Як це зробити? Маючи потужну електрогенеруючу систему, завантажену менш як на 60 відсотків, за достатньо низької собівартості кіловат-години, просто безгосподарно не використовувати електроенергію, особливо в нічний період, для опалення та інших комунально-побутових потреб так, як це роблять в більшості розвинених країн. Останнім часом про таку необхідність кажуть і керівники, і депутати. Але, скажімо, в містах Криму на електроопалення перейшло дуже мало абонентів.

Недавня постанова Кабміну про збільшення тарифу на побутову електроенергію за щомісячного споживання понад 400 кВт-годин скасована. Це стимулює збільшення нічного електроспоживання відповідно до технічних умов енергопостачальної організації. Але для того, щоб економія енергоресурсів набула державного масштабу, потрібно здійснити ще декілька кроків.

Важливо на законодавчому рівні доручити проектним організаціям розробити, а будівельним фірмам впровадити сучасні способи теплоізоляції стін і вікон, автоматизовані простішого типу вимикачі освітлення місць загального користування в будинках — в підвалах, на сходових клітках, в коридорах. Розробити і запровадити в найширшу практику сонячні обігрівачі води, які вже декілька десятків років використовуються навіть у країнах третього світу.

З метою використання сучасних світильників, що мають ККД в десятки разів вище, ніж у лампах розжарювання, слід за прикладом багатьох країн субсидувати зниження цін на нові освітлювачі. Їх широке застосування помітно знизить втрати електроенергії. Необхідно також категорично заборонити включення зовнішнього освітлення вулиць, парків і площ у світлий час доби. Наведені способи енергозбереження — ефективні й доступні. Якщо їх приймуть місцеві та центральна влади, а головне, без зволікання запровадять в життя — це принесе значну користь кожному регіону, а відтак усій Україні.

Для реалізації цих кроків особливих затрат не потрібно — лише бажання змінити все на краще.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Мал. **Олексія КУСТОВСЬКОГО.**

Солом'яні брикети зігріють і городян

У Шевченківському районі Запоріжжя створюють систему резервного опалення

На Запоріжжі виробляється більше чверті загальнонаціонального обсягу електроенергії, і саме тут останнім часом розгорнулася активна робота з розвитку альтернативної енергетики та енергозбереження. В обласному центрі завершується будівництво другої черги трубопроводу, яким для потреб населення подаватиметься надлишкове тепло металургійних гігантів, а на узбережжі Азовського моря незабаром розпочнеться спорудження перших парків вітрових електростанцій. Звернули увагу й на солому, котра колись обігрівала селянські хати, а тепер спалюється на полях як непотріб. Проте перші дві котельні, що опалюють бюджетні заклади в Приазовському та Гуляйпільському районах, по суті, себе не виправдали. Бо для того, щоб завантажувати в їхні топки солом'яні тюки, потрібно тримати ще й трактори зі спеціальними пристроями.

Відмовитися від показухи і перетворити солому на ефективне паливо запропонував голова Шевченківської районної адміністрації Запоріжжя Ігор Бірюков. Він не лише обгрунтував технологічний ланцюжок такої системи опалення, а й очолив роботу з її впровадження.

— Районна програма енергозбереження була скоригована, коли стало зрозуміло, що бюджет може не витримати чергового подорожчання природного газу, — пояснив Ігор Олексійович. — Ще три роки тому сезон опалення для наших бюджетних закладів коштував 7 мільйонів гривень, потім — 9, а минула зима стала нам у 15 мільйонів. Турбує й загострення відносин з Росією, бо це добром не закінчується. Тому ми й вирішили створити в основних бюджетних закладах систему резервного опалення, котра працюватиме на брикетах з лушпиння соняшнику та соломи.

Здавалося б, за таку ідею мали б ухопитися обома руками, але сподобалася вона не всім. І на те є причини. Багатьох лякала новизна, бо в Україні ще немає ні відповідного обладнання для таких міні-котелень, ні досвіду їх будівництва. Щоправда, велика заводська котельня, розташованого на території Шевченківського району ЗАТ «Запорізький олієжиркомбінат», уже декілька років працює на брикетах з лушпиння соняшнику, частину яких підприємство відправляє за кордон. Тобто розраховувати сьогодні на нього не варто. Хоча й не всі резерви вичерпано. На комбінаті планують ввести в дію ще одну пресувальну лінію і не проти поділитися з городянами теплом від своєї котельні. Але станеться це не сьогодні і не завтра, а зима не забариться.

Тоді, зібравши підприємців, котрі пройнялися ідеєю енергозбереження, Ігор Бірюков запропонував їм об'єднатися для придбання обладнання з виготовлення брикетів. Його взяло в оренду одне з найбільших в області сільгосппідприємств — ТОВ «Агроконтинент» Гуляйпільського району. Тут у стислі строки змонтували відповідний цех і нещодавно видали першу продукцію. Хоча солом'яні брикети не такі калорійні, як із лушпиння соняшнику, гріють вони не гірше, ніж першосортне вугілля і значно дешевші від нього. Крім того, попелом з них можна удобрювати поля і городи, тому сільські жителі дуже зацікавилися таким видом палива.

А в місті теж не марнують часу. Після економічного обгрунтування проекту та розробки технічних умов райдержадміністрація запропонувала рівненцям сконструювати до їхніх котлів «Ретро» пристрої для механічного завантаження брикетів, і ті охоче взялися за справу. Нинішньої осені планується переобладнати під резервні (а може, й основні) заглушені котельні восьмої міської лікарні та третього пологового будинку, котрі колись працювали на вугіллі. На все потрібно витратити близько 1,2 мільйона гривень, а очікуваний економічний ефект становитиме не менш як 5 мільйонів. Це — за нинішньої ціни на природний газ і тільки за один опалювальний сезон!

Однак перехід на альтернативні види палива — справа затратна, а таких об'єктів у районі потрібно ввести в дію більше сорока. Тому ніжки доведеться простягати по своєму ліжку. Нині ж ведуться перемовини щодо будівництва міні-котельні, яка працюватиме на солом'яних брикетах, у селищі Тепличному, котре нещодавно приєдналося до міста.

Микола МАНЬКО.

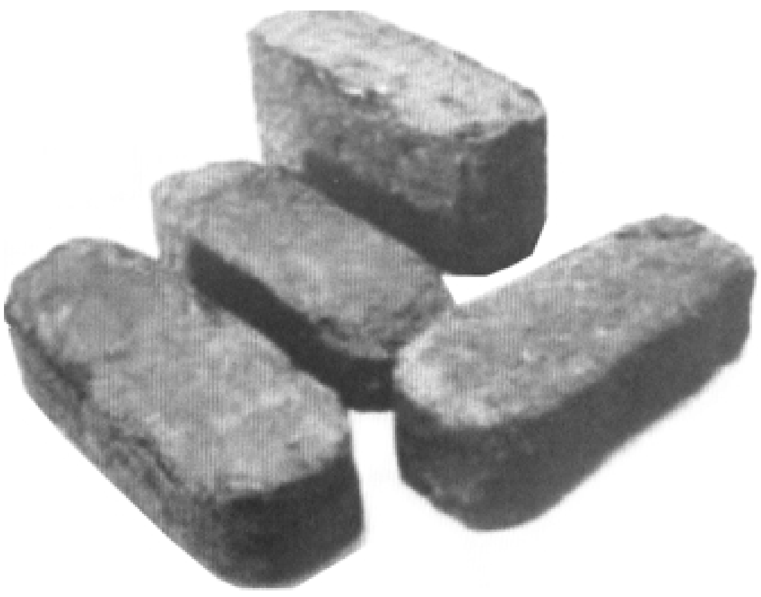
Запорізька область.

Безгосподарно не використовувати електроенергію, особливо в нічний період, для опалення та інших комунально-побутових потреб

Прощавай, придесенський торф!?

РЕГІОНИ

На Чернігівщині великі запаси торфородовищ. Загалом вони містять до 251,8 мільйона тонн дешевого палива. Зрозуміло, що сьогодні його відносно неускладнений, поверхневий видобуток стає дедалі актуальнішим. Адже дорожчає газ, вугілля. Але попри щорічні наради, гарні побажання, торфодобувна галузь області з кожним роком зменшує обсяги виробництва, реально банкрутує.

Такі торфобрикети виробляють на Чернігівщині.

Динаміка падіння

У 1999 році згідно з наказом №11 від 18 березня державна структура — підприємство «Чернігівторф» на базі філіалів «Ірванцевторф» та «Смолинторф» створило дочірні підприємства з правом юридичної особи. Фактично вони були підпорядковані засновнику, відраховували йому на адмінпотреби тощо певні суми, але відтоді мали більше самостійності у виробничо-фінансовій діяльності. Якщо на інших виробничих дільницях ситуація гіршала, то вона вже безпосередньо не стосувалась новостворених одиниць. Справді, зупинився «Замглайторф», практично вибрав сировинні ресурси «Киселівкаторф». Але це вже не позначалося на роботі інших дочірніх підприємств.

На біду, ще перед цією реорганізацією державне підприємство «Чернігівторф» отримало 90 тисяч гривень проплати наперед за торфобрикет для бюджетних установ. Кошти були використані, але ВАТ «Чернігівоблпаливо» не отримало за них продукцію. Бо дочірні підприємства «Чернігівторфу», які отримали статус юридичної особи, борг вищестоячої структури між собою не поділили. Самостійним виробництвам стало абсолютно невигідно поставляти безкоштовно продукцію за договірними зобов'язаннями «Чернігівторфу». Отже, утворилося замкнене коло: упродовж кількох років на тодішні 24 паливні бази Придесення не надходило жодної тонни торфобрикету! Звичайно, попит на нього впав, бо його просто не було! А це вдарило, у свою чергу, по виробниках, особливо «Ірванцевторфу», який розташований у лісовій зоні (там популярні відходи пилорам, лісгоспів, дешеві дрова. — **Авт.**), і не міг самостійно доставляти свою продукцію у віддалені від нього населені пункти. Жителі південних районів змушені були переорієнтуватися на дороге вугілля.

Фактично борг призвів до кардинальних змін в управлінні торфодобувним підприємством. Згідно з ухвалою Господарського суду Чернігівської області від 5 серпня 2003 року щодо ДП «Чернігівторф» введено процедуру санації і припинено повноваження органів управління боржника, призначено керуючого санацією. Невдовзі були повернуті активи відокремлених дочірніх підприємств — Смолинського та Ірванцівського торфобрикетних заводів на баланс ДП «Чернігівторф». Вони стали знову його філіями.

Шахрайські схеми

Здавалося б, заводи мали знову запрацювати на повну потужність. Однак «пильна увага» зацікавлених впливових осіб з Києва, Чернігова призвела до частих змін керівників ДП «Чернігівторф», їхніх команд. Видобуток торфу стрімко падав, але водночас дехто намагався на цьому добряче заробити.

Як показала ревізія фінансово-господарської діяльності державного підприємства «Чернігівторф», проведена у 2007 році спеціалістами КРУ в Чернігівській області, підприємство свідомо підштовхували до банкрутства. Якщо у 2004 році його збитки становили 692 тисячі гривень, то вже у 2006 — 2,7 мільйона. Чимало фірм виконували якісь «роботи» у ДП «Чернігівторф», за це отримували солідні суми, але насправді сліди їх діяльності на Придесенні було важко зафіксувати. У такий спосіб було розтринькано 795 тисяч гривень.

ДЛЯ ДОВІДКИ:

Державне підприємство «Торфовидобувне підприємство «Замглай» (Ріпківський район) ліквідоване згідно з наказом Мінпалива та енергетики України від 06.06.2002. Обладнання порізано на металобрухт.

Державне підприємство «Торфовидобувне підприємство «Киселівка» (Менський район) припинило діяльність у зв'язку з його ліквідацією (наказ Міністерства вугільної промисловості України від 29.12.2006).

Ревізори так і не змогли знайти в Києві ТОВ «ТОРСТЕЙ». Тим часом ця фірмочка з 01.12.2006 по 01.04.2007 отримала 62 тисячі гривень, згодом іще 40 тисяч гривень.

У ході зустрічної звірки ревізори з'ясували, що у 2006 році за довіреністю, виписаною на ім'я директора ДП «Чернігівторф» М. І Лещенка, ТОВ «Ірій» (смт Варва) відпустило йому 47 835 літрів дизельного пального на 229 тисяч гривень. Проте, як пояснила завідуюча складом ДП, пальне на склади головного торфопідприємства та його філій не надходило. А горезвісну довіреність списали за актом від 29.12.2006 як використану.

У 2008 р. співробітники міліції виявили факт виготовлення одним із керівників ДП «Чернігівторф» «фіктивних документів, внаслідок чого завдано збитки державному підприємству в сумі 324 тисячі 400 гривень». Згідно з ними нібито ПП «Північторгресурс» виконав «демонтаж, ремонт і монтаж верстату вертикального фрезерного» на суму 142 тисячі гривень і т. п.!

Ще у 2005 році облдержадміністрація ініціювала надання Смолинському торфозаводу та Ірванцівському торфозаводу статусу окремих юридичних осіб з подальшою передачею у комунальну власність громад. Однак і в «Укрторфі», і у профільному міністерстві не підтримали цю ідею.

Проігноровано було у 2007 р. і лист-звернення голови обласної ради Наталії Романової до міністра вугільної промисловості С. Тулуба з проханням повернути статус юридичних осіб торфопідприємствам краю.

Нині ситуація у філіях ДП «Чернігівторф» критична. Якщо вони на початку 1990-х років виробляли кожна по 30-40 тисяч тонн брикетів, то у 2008 році разом -дуже скромну частку цієї кількості.

Працівники філії «Смолинський торфозавод» влітку страйкували через борг по зарплаті. У філії «Ірванцівський торфозавод» теж нагромадилося чимало проблем. За півроку тут реалізовано всього-навсього 1764 тонни торфобрикетів (торік було 8830 тонн) на суму 518 тисяч гривень. Цих коштів недостатньо, щоб вчасно виплачувати зарплату 92 працівникам, вести ремонтні роботи, розплачуватися за пальне, електроенергію. **А не купиш пальне — не заготуєш сировину. Собівартість виробленої тонни продукції в окремі місяці сягає 500 гривень** (продають нині по 385 гривень. — **Авт.**)! Адже вона «тягне» усі затрати, які розраховані на повну завантаженість виробництва.

— На балансі заводу 122 квартири, — розповів директор філії «Ірванцівський торфозавод» Микола Степчук. — Сьогодні з них 70 порожні. Люди їдуть із селища, бо невпевнені у своєму майбутньому.

Який вихід із скрутного становища?

Заступник голови Семенівської райдержадміністрації Олександр Косточка вважає, що врятувати чернігівські торфозаводи ще можна за допомогою влади, розширенням ринків збуту в інших областях.

ЦІКАВО ЗНАТИ:

У країнах Європейського союзу широко використовують альтернативні джерела у паливно-енергетичних балансах. Зокрема в Австрії і Швеції цей показник сягає 24 відсотків, у Португалії — 17, у Німеччині — 12, у Данії — 10, у наших сусідів білорусів — 12 відсотків. У Фінляндії на торфі працює 80 всієї енергетики, у Канаді — 64 відсотки...

— В області бюджетна сфера здебільшого опалює приміщення вугіллям, — зазначив він. — Торфобрикетів купують на увесь район по 40—200 тонн, а вугілля —1000—1200 тонн. Якби хоч би половину цього палива зайняли торфобрикети, то торфозаводи б не простоювали.

Заступник голови облдержадміністрації **Наталія Білоус (на знімку)** дала протокольне

доручення проаналізувати використання торфобрикету, вугілля у лікарнях, школах, закладах культури, щоб переорієнтувати місцеві органи влади на використання місцевого дешевого палива. Але, зрозуміло, цей захід дасть свої позитивні плоди, якщо облдержадміністрація жорстко проконтролює зміну паливних пріоритетів.

Пільги й субсидії на тверде паливо населенню зараз надаються готівкою. Однак в цьому плані в області практично не відпрацьований механізм отоварювання пенсіонерів торфобрикетом.

Через борги із зарплат у тендерах не може брати участь ДП «Чернігівторф» (а його філії й поготів). Його ж дистриб'ютора не знають у районах... Та й тендерний парадокс. З ким ДП «Чернігівторф» боротися на Придесенні за краще виконання умов постачання торфобрикету? З сумнівного походження фірмочками, які беруться возити брикет аж з Волині?

Одне слово, навіть за бажання школи купити торфобрикети це в сучасних реаліях зробити не так і просто.

Виходить якесь зачароване коло. Торфозаводи вищестоящі органи не відпускають у «самостійництво». Але й не допомагають їхньому розвитку. Бюрократичні ж перепони завдають нищівного удару усій схемі виробництва, реалізації альтернативного палива. Схоже, газове, вугільне лобі в нашій країні діє набагато ефективніше, ніж всілякі красиві програми з енергозбереження.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

В енергонезалежному селі використають усі альтернативні джерела енергії

Реалізацію програми створення енергонезалежних населених пунктів розпочали на Вінниччині.

— Аналогів такого проекту немає в жодному іншому регіоні держави, — наголосив голова Вінницької облдержадміністрації Олександр Домбровський. — Невдовзі ми презентуємо перший такий енергонезалежний населений пункт, це село Северинівка Жмеринського району. На його території буде задіяно всі відомі на сьогодні сучасні енергозберігаючі технології та альтернативні джерела енергії.

За словами фахівців, тут працюватиме котельня на соломі, частину будинків обігріватимуть електрикою, частину — відходами деревин, встановлять сонячні батареї. До речі, котли для спалювання деревини розроблені й виготовляються на Вінниччині. Названі альтернативні технології протягом чотирьох років апробовують в регіоні. Але окремо. В енергонезалежних селах їх використовуватимуть комплексно, щоб максимально зменшити залежність від традиційних видів палива. Планують протягом двох наступних років створити по одному такому селі в кожному районі області.

Довідка

Запроваджені в області технології енергозбереження дали можливість зекономити протягом 2008 року 11,5 мільйона кубометрів природного газу. На соломі працюють 10 котелень, 13 — на відходах деревини, 6 — на електриці, одна — на соняшниковому лушпинні, для виробництва тепла використовують також 13 установок Сухіна. Тепло, отримане від спалювання соломи, уп'ятеро дешевше, ніж вироблене з допомогою природного газу.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє:

25 серпня 2009р. закінчився термін виплат гарантованої суми відшкодування вкладникам **Відкритого акціонерного товариства "Комерційний банк "Причорномор'я"** через банки - агенти Фонду за Реєстром одержувачів сум відшкодувань.

Вкладникам, які не звернулись за отриманням гарантованої суми відшкодування до банків - агентів Фонду, виплати здійснюватимуться Фондом шляхом переказу коштів за індивідуальними письмовими зверненнями вкладників до Фонду.

Для отримання гарантованої суми відшкодування вкладникам необхідно надіслати до Фонду:

1) заяву на виплату коштів, у якій має бути зазначено прізвище, ім'я, по-батькові, особистий підпис, фактичне місце проживання;

2) копію сторінок паспорта № 1, 2 та 11 або документа, що засвідчує особу;

3) копію довідки органу державної податкової служби про присвоєння ідентифікаційного номера.

У разі виплати відшкодування іншим особам, окрім зазначених вище документів необхідно подати до Фонду нотаріально засвідчену копію довіреності (свідоцтва про право на спадщину). Довірена особа (спадкоємець) у заяві вказує також реквізити власника рахунку.

Гарантовану суму відшкодування можна отримати протягом 3 років з дня ліквідації банку.

Адреса Фонду: 01034, Україна, м. Київ, вул. Ярославів Вал - 32А. **8-800 3081080 www.fg.org.ua**

ГОЛОС УКРАЇНИ № 167 (4667)
ВІВТОРОК, 8 ВЕРЕСНЯ 2009

На честь сторіччя Рогатинської гімназії ім. Володимира Великого буде видано ювілейний конверт Укрпошти. Цьому посприяв уродженець цього краю академік Любомир Пиріг. Погашення конверту відбудеться 30 вересня у день урочистої академії на честь гімназії, *повідомляє наш власкор Дарина НАЗАРЧУК*

У VIP–зоні аеропорту Донецька затримано контрабанду вартістю понад 52 мільйона гривень *(Укрінформ)*

РЕГІОНИ

МИКОЛАЇВ

Хірургічне втручання у режимі онлайн

У Миколаївській міській лікарні «Швидкої медичної допомоги» відбулася хірургічна операція за допомогою Інтернету. Її на шийці стегна з використанням аркової рентгенустановки проводив завідувач травматологічного відділення С. Марков, а за всіма його діями по Інтернету спостерігали фахівці Харківського інституту травматології й попутно давали необхідні консультації. І хоча перший сеанс проходив у тестовому режимі, для області ця подія знакова: перед миколаївськими медиками відкриваються величезні обрії практичного співробітництва з провідними українськими та закордонними інститутами, **повідомляє наш власний кореспондент Галина ПОРФИР'ЄВА.**

ЛУЦЬК

Форум туристичний і сільськогосподарський

У Луцьку відбувся Другий Волинський інвестиційний форум. Основна його мета — показати привабливість краю для залучення коштів іноземних та вітчизняних інвесторів у розвиток економіки, культури, туризму. На пленарному засіданні форуму презентували декілька цікавих проектів.

Учасники ділової імпрези мали змогу переглянути фільми «Волинь сільськогосподарська», «Волинь туристична», «Волинь інвестиційна», а також відвідати музей історії сільського господарства в селі Рокині Луцького району.

У рамках заходу пройшла дводенна Міжнародна виставка-ярмарок «Волинь-Агро 2009».

Микола ЯКИМЕНКО.

Аж за крайню хату ярмарок чувати

У знаменитого Сорочинського ярмарку з'явився конкурент — Дубенський, що відродився через 212 років

У 1772 році після того, як важливий торговельний центр Львів відійшов від Польщі під владу Габсбургів, великий контрактовий ярмарок почали проводити у місті Дубно. Нині ж, через 212 років після закриття Дубенського ярмарку, його вирішили відновити. Перша спроба в цьому напрямі виявилася вдалою — на ярмарок з'їхався і зійшовся багатотисячний гурт.

— У Державному історико-краєзнавчому заповіднику міста Дубно є чимало цікавих архівних матеріалів щодо життєдіяльності міста наприкінці вісімнадцятого століття, — розповідає заступник дубенського міського голови Олександр Карпюк. — Вивчаючи їх, ми з директором заповідника Петром Смоліним й вирішили зініціювати відродження ярмарку. Городяни підтримали цю ідею — і морально, і реальними справами. Зокрема, лісове господарство виділило матеріал, з якого виготовили доволі оригінальну сотметрову огорожу — з плетеного гілля. Вона окреслила сектори, які заповнили майстри зі своїми різноманітними виробами. Участь у ярмарку взяли майже всі міські громадські організації, українсько-зарубіжні товариства. Загалом перший Дубенський ярмарок став ярмарком ідей, талантів.

Серед цих талантів особливо вирізнялася своїми диво-картинами майстриня художньої вишивки Леокадія Загальська, роботи котрої пройняті українським характером, його емоціями, переживаннями. А неподалік знаної майстрині розташувався куточок художника-початківця.

— Раніше я ні разу не брала участь у виставках, хоч маю чимало робіт, виготовлених із бісеру, — зізнається Алла Фаст, — нарazі, почувши про ярмарок, наважилася. Скажу чесно, жодного свого витвору я не продала, бо такий уже в мене принцип — картин не продавати. Натомість саме через ці картини у мене зав'язалася дружба із багатьма шанувальниками народної вишивки. Я — від них, вони — від мене почерпнули багато вишивальних секретів. І це все завдяки ярмарку.

Зрештою, чого тільки не було на ярмарку? Свитки, чобітки різних фасонів, постоли, які сміються усіма зморшками, шапки, як стіжки, і рукавиці, й циганські сережки з червоного золота... Горшки, миски, полумиски, глечики, ринки, макітри, яких жінки вибирали за передзвоном. І все це саморобне, зі своїм мудруванням і хитруванням. Адже ярмарок — це, справді, місце, де можна похизуватися своєю майстерністю.

А ще на ярмарку чисельний люд мав можливість зустрітися відразу з двома Гоголями — молодим і старшим. У ролі класика побували семикласник Ігор Сорока та режисер аматорського народного театру Дубенського будинку культури Андрій Федорук. Загалом поява цього письменника на дубенській ринковій площі була невипадковою. Принаймні з трьох причин — бо цьогоріч виповнюється 200 років від дня народження класика; бо він яскраво описав події у Дубенському замку, що знаходиться за сотню метрів від Контрактової площі («Тарас Бульба»); бо, зрештою, так, як Гоголь, ярмарок мало хто оспівав. Щоправда, це стосується ярмарку Сорочинського. Але дубенчани сподіваються, що невдовзі Дубно стане нарівні із Сорочинцями в організації ярмаркування. Так відновить свою славну традицію.

Євген ЦИМБАЛЮК, Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

На знімках: під час Дубенського ярмарку.
Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

Господарники лінуються вчитися

Вважає Дмитро Доманчук — науковець, педагог, заслужений діяч науки і техніки України, академік Міжнародної академії аграрної освіти, котрий працює в Подільському державному аграрно–технічному університеті з 1974 року, очолює кафедру бізнесу і менеджменту. Він є автором понад 150 наукових праць, внесений до «Енциклопедії сучасної України».

— Дмитре Потаповичу, крім звичної викладацької та наукової діяльності, вам постійно доводиться бути ще й консультантом практичних господарників. Вони приходять сюди радитися, обговорюють із вами нові ідеї.

— Оце спілкування й дало мені підтвердження позиції: готуючи фахівців аграрного сектору, ми замало часу приділяємо виробленню в них менеджерських навичок. Ось, приміром, що вивчають майбутні агрономи? Правильно, технології, методи вирощування, догляду, збирання сільськогосподарських культур. Але, навіть знаючи технологію, можна отримати неконкурентоспроможну продукцію, якщо не прорахувати всі нюанси ринку збуту, послуг, ресурсів. Тому кожен агроном, зоотехнік має здобути ще й міцні знання з менеджменту. За кордоном фахівці самі прагнуть пройти перепідготовку, щоб стати успішними менеджерами. А в нас? Із тих, хто підвищив свою кваліфікацію, здобував у ПДАТУ другу вищу освіту, економічну, знаю небагатьох — Адама Яхієва, керівника відомої фірми ВАТ «Адамс», на той час уже заслуженого працівника переробної промисловості. Він захистив кандидатську дисертацію, отримав вчене звання. Він відправляє по освіту до ВНЗ й інших посадовців фірми. Так, на економічному факультеті успішно навчаються сьогодні аспіранти, колишні працівники ВАТ «Адамс».

— Тим часом керівні посади в господарствах Хмельницької області займають переважно вузькі спеціалісти.

— Наша кафедра провела моніторинг. 169 зоотехніків, 310 агрономів, 162 ветлікарі, 240 головних інженерів, 448 бухгалтерів (і тільки 189 головних економістів) керують господарськими формуваннями. З часу закінчення вишу лише одиниці з них здобули вкрай необхідні знання, стали організаторами, аналітиками, менеджерами. От у них і справи йдуть на «відмінно». У Білогірському районі очолює підприємство, ТзОВ «Агроін», Володимир Мельничук — мій вихованець. У Новоселиці на Буковині мій колишній дипломник Тодор Ревега керує районною державною адміністрацією. Колишній мій студент Сергій Кротік став заслуженим працівником сільського господарства, його виробнича агрофірма «Мрія» в селі Сокіл на Кам'янеччині має добру славу в країні. Так само, як господарство Михайла Шаповала в Летаві Чемеровецького району. З «Летавою» кафедра успішно співпрацює, уклавши угоду на виконання науково-дослідницької роботи. Навіть у час кризи Михайлу Шаповалу вдається утримувати своє підприємство конкурентоспроможним. Воно виробляє понад третину валової продукції в районі, регулярно виплачує заробітну плату працівникам, у господарстві майже немає плинності кадрів, а фінансова діяльність відзначається як стійка.

— Чому ж такі, здавалося б, прописні істини, так важко засвоюються?

— Люди лінуються вчитися. Це повинно бути постійним процесом. Колектив кафедри під моїм керівництвом свої дослідження викладає на сторінках численних видань, зокрема й підручників. У журналах «Економіка АПК», «Україна: аспекти праці» друкувалися позитивні відгуки про такі книжки колективу авторів кафедри, як «Аграрні соціально-трудові відносини», «Економіка праці», «Економіка і організація охорони навколишнього середовища». Нині триває робота над практикумом з курсу «Організація виробництва і бізнесу». Треба, щоб господарники частіше заглядали в книжки. Коли я ще працював у Білоруській сільськогосподарській академії, яка була одним із шести головних вузів колишнього СРСР, моїм студентом був нинішній президент Білорусі Лукашенко. Сьогодні Україні є чого повчитися у сусідки-Білорусі, кажуть чимало людей, які бувають у цьому близькому зарубіжжі. Лукашенко був серед найкращих студентів.

— Які ж рекомендації у вчених-аграріїв для України? Як нам вибратися із глухого кута?

— Шлях до ефективного використання земель — у реформованих сільгосппідприємствах, науково обгрунтований нормативній грошовій оцінці земель, збільшенні рівня виробництва і, зокрема, продуктів харчування на основі агробізнесу, а також орендних земельних відносин. Оцінивши діяльність 25 українських агрохолдингів, які обробляють понад три мільйони гектарів землі, а площа одного сягає 120—150 тисяч гектарів, науковці попереджають про загрозу соціальному розвитку села, адже, зосереджуючи увагу переважно на збільшенні виробництва продукції, їх власники не переймаються сільським добробутом, дорогами, освітленням, станом соціально значимих установ — дитсадків, ФАПів, шкіл. Це однозначно призводить до відпливу мешканців із села. Ще одна біда — роздрібненість сільгосппідприємств. Майже 60 відсотків усіх вітчизняних аграрних формувань господарюють на площах до ста гектарів. Такі невеликі розміри не дають змоги «розгорнутися», утримувати відповідний рівень механізації, а, отже, належно обробляти землю. Що то за успішний аграрій, в якого не вистачає коштів навіть на один новий трактор?! Аналіз структури формувань фінансових ресурсів господарств у Кам'янець-Подільському та Хотинському районах (Хмельницька та Чернівецька області) показує: не завжди вдалим є розміщення коштів, чимало необоротних активів за рахунок основних засобів, зростання дебіторської заборгованості. Потрібно вводити чітке планування фінансових ресурсів, прозоро обгрунтовувати склад бюджетів і їх формування. У цьому господарникам завжди в пригоді стануть науковці. Але їх допомога має бути вчасною. Бо як перебиш бюджет, якщо грошей уже немає?

Віра ШПИЛЬОВА.

Що то за успішний аграрій, в якого не вистачає коштів навіть на один новий трактор?!

Сила звички

БАЛАНС ТИЖНЯ

До магазину «Усе по 9 гривень!» завезли долари! — саме цю фразу з анекдоту варто вважати лейтмотивом економічних подій минулого тижня. Американська валюта в обмінниках упевнено «взяла» психологічний бар'єр у 9 гривень за долар. Хоча, якщо розібратися, ніякий це не анекдот, а передвиборний економічний курс нашої країни, до якого всім нам потрібно звикати. Сьогодні 9, через тиждень 10, потім 12...

Устигай тільки циферки підставляти... Враження таке, що нас привчають так жити, мовляв — це нормально в умовах «недорозвиненого» капіталізму. Зрештою, є в далекій Африці «Тумбоюмбія», де ходять гроші із шістьма нулями, а інфляція набагато більша, ніж у нас. А ще у них голод і до того ще й стріляють. І нічого, живуть же люди...

Причому, звернули увагу? — в українських владних структурах уже ніхто за обмінники не відповідає. Усі дружно «відстрибнули» вбік. Президент звалює на прем'єра, прем'єр — на Нацбанк. Нацбанк теж начебто не в курсі. Тобто не Нацбанку це справа відповідати за валютний курс. Хоча шукати в цьому разі крайнього чи там аналізувати економічні причини того, що відбувається, підбираючи наукові пояснення, вже нецікаво. Навіть якщо знати, що **обвал гривні — спланована акція, для того, щоб спонсори кандидатів у президенти ввозили до країни валютні ресурси за дуже вигідним курсом** — середньостатистичним громадянам від цього не легше. Повертати вкладені таким чином гроші з наших зарплат і пенсій ніхто не буде.

Схоже, і Міжнародний валютний фонд запримітив, що з грішми, що він їх щедро позичає на стабілізацію української економіки, відбувається щось нехороше. Інвестори розгублено тільки розводять руками, мовляв, транші йдуть, і 10,5 мільярда доларів за програмою стенд-бай Україна від МВФ вже отримала, а поліпшень як не було, так і немає. Тепер фонд погрожує розірвати з нами відносини, якщо уряд безпідставно почне нарощувати бюджетний дефіцит і розхитувати економічну ситуацію в країні. А щоб мати можливість замовляти музику за свої гроші, минулого тижня до нас прибули ревізори. Група фахівців від МВФ взялася пояснювати, яким має бути наш держбюджет-2010. Без взаєморозуміння не буде і 3,8 мільярда доларів, що їх фонд обіцяв дати до кінця поточного року.

Тут ми — як наркоман, надійно сидимо на фінансовій голці. Транші хоча б дають змогу сяк-так підтримувати банківську систему і розраховуватися з зовнішніми зобов'язаннями. Без цих грошей країні загрожує дефолт. Але у представників фонду своє бачення економічної стабілізації. Зокрема, МВФ вимагає підняти ціну на газ для населення вже цього місяця на 20 відсотків. І, починаючи з наступного року, підвищувати на 20 відсотків вартість блакитного палива щокварталу. Такий крок, мовляв, покликаний скоротити обсяги держпідтримки «Нафтогазу України». І тут український уряд опинився між молотом і ковадлом. З одного боку — як жити без кредитів? З іншого, на носі президентські вибори — Юлія Тимошенко не раз заявляла, що ціни на газ до кінця року будуть стабільні.

До речі, про вибори. Саме після них, за запевненнями уряду, у країні економічна стабілізація і гряне. **Міністерство фінансів з оптимізмом дивиться в майбутнє, розробляючи держбюджет-2010, закладає зростання ВВП 3%, а інфляцію 9,7 % у річному вирахуванні.** Значно складніше для уряду завдання визначитися з найближчими перспективами. З якими фінансово-економічними показниками країна завершить рік нинішній, конкретно сказати у вищезгаданому міністерстві не можуть. Звідти повідомили, що є кілька прогнозних варіантів підсумків 2009 року, і всі вони обраховуються в Мінфіні.

Тепер про обіцянки. Проголошеної Прем'єр-міністром революції — безплатної видачі з 1 вересня за спрощеною процедурою державних актів на земельні ділянки — так і не відбулося. Та уряд, за словами Юлії Тимошенко, гроші під реалізацію цієї доброї справи уже виділив. Громадянам, незадоволеним ситуацією у земельній сфері і бажаючим відшукати правду, уряд пропонує телефонувати на «гарячу лінію» за номером 8-800-507-30-90.

Водночас, схоже, **в уряді продовжують ділити підприємства, залежно від лояльності їх власників до виконавчої влади на «своїх» і «чужих». Минулого тижня під час Дня відкритих дверей керівники «Рівнеазоту» — виробника мінеральних добрив — обурювалися з приводу газу. З'ясовується, завод не потрапив до списку підприємств хімпрому на одержання блакитного палива за пільговою ціною. Інші потрапили, а «Рівнеазот» ні.** Хоча також використовує газ як сировину, і його частка в собівартості продукції становить до 70 відсотків. Тому дам, тому не дам...

Виходить, зведення особистих рахунків превалює над процвітанням кожного окремо взятого підприємства, а отже — економіки країни.

Утім, вибори багато чого зроблять для нас звичним.

Галина КВІТКА.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Бажаючим відшукати правду, уряд пропонує телефонувати на «гарячу лінію» за номером 8-800-507-30-90

Гроші під ногами,

або Історія про те, як у Старуні можна заробити на... носорогах

Прикарпатське селище Старуня, що в Богородчанському районі, свого часу було на устах у науковців усього світу. До цієї місцевості не слабне їхнє зацікавлення і понині. Сюди не перестають час від часу приїжджати наукові експедиції, плекаючи надії на сенсаційні відкриття. То чим це тихе мальовниче село привернуло до себе таку увагу?

Консервуйте носорогів в озокериті

Усе почалося з несподіваної знахідки 1907 року. Під час копання озокеритової штольні на глибині понад 10 метрів робітники наштовхнулися на забальзамовану тушу невідомого звіра. Викопне чудовисько мало такий вигляд, наче воно провалилося в озокеритове озеро вчора. Мешканці довколишніх сіл ішли дивитися на дивину, а собаки вили з переляку. Тим часом науковці не могли прийти до тями від радості: звір виявився волохатим носорогом, який жив тут 20 тисяч років тому! І всю цю неймовірну кількість часу від тління його рятував озокерит — озеро стало для носорога своєрідною консервною банкою.

Досі науковцям тварина з тих часів у такому чудовому стані на очі не потрапляла. Вони тішилися, коли знаходили хоч якісь частини скелетів великих тварин. А тут люди XX століття вперше побачили, так би мовити, в натуральному вигляді тварину льодовикового періоду. На ній збереглися шкіра і м'язи, а нутрощі були набиті рештками рослинної їжі. Бери — і розшифровуй флору тих часів.

ЦІКАВО ЗНАТИ

***Волохатий носоріг* — найвідоміший представник фауни льодовикової епохи. Свою назву отримав через довгу шерсть, що вкривала його тіло. Заввишки був 1,6 метра, а завдовжки — близько 4 метрів. Рештки мамонта і першого носорога, знайдені у Старуні, зберігаються в Державному природознавчому музеї НАН України у Львові. У Східній Європі волохатий носоріг вимер майже 12,5 тисячі, а на всій території поширення — близько 12 тисяч років тому.**

<u>До речі</u>

Найпершим скарбом, знайденим у Старуні, були рештки мамонта. З криниці, яку копали для добування озокериту чи нафти, 5 жовтня 1907 року робітники витягли рештки великого звіра. Місцеві жителі, не здогадуючись, з чим мають справу, розтягли їх по домівках. За переказами, дехто навіть встиг пошити зі шкури невідомого звіра постоли. Коли інженери усвідомили, що ці кістки не схожі ні на що інше і викликали науковців, ті ахнули. Вони зрозуміли, що то були рештки мамонта, який проживав близько 20—25 тисяч років тому. Вчені ходили по домівках і випрошували в жителів кістки, бивні, шкури, які ще не були тими використані. Однак буквально через декілька тижнів у цій місцині викопали волохатого носорога, з якого науковці вже не спускали очей.

Яким чином нещасний носоріг знайшов собі могилу в озокеритовій ямі? Учені припускають, що, мабуть, він утікав від наших далеких предків — кроманьйонців — і потрапив до озера. На цю думку наводить те, що біля стегна тварини вчені запримітили сліди поранення, а поряд знайшли затесаний з одного боку метровий дерев'яний стрижень.

Те, що для тварини стало пасткою, для науковців виявилося манною небесною. Озокерит не дав туші всохнути і зберіг її в первісному вигляді.

СЛОВНИЧОК

***Озокерит* — гірський чи земляний віск, мінерал із групи нафтидів (бітум), схожий за зовнішнім виглядом на бджолиний віск. Утворюється внаслідок кристалізації при охолодженні парафінової нафти. Складається з парафіну, мінеральних солей, смол та інших речовин.**

Сенсація за сенсацією

Заохочені сенсаційною знахідкою, вчені стали ретельно досліджувати долину річки Великий Лукавець, за найпершої нагоди споряджаючи сюди експедиції. І їхні зусилля було винагороджено. Так, у 1929 році наукова експедиція, яку проводила Польська академія уміння, у надрах Старуні знайшла ще одну тушу волохатого носорога, рештки велетенського бика, коня та косулі. Муміфіковані звірі прикрасили собою Львівський та Краківський природничі музеї. Інтерес до експонатів був такий великий, що деякі музеї зробили собі гіпсові відбитки зі знахідок. А підприємливі музейники в австрійському місті Зальцбурзі одягли гіпсового носорога в «шерсть», щоб він мав вигляд оригіналу. Щодо прикарпатських музеїв, то вони мають на пам'ять про ті знахідки лише фотознімки.

У радянський час ажіотаж навколо старунських див дещо спав. Однак у 1976 році ця місцина площею 60 гектарів старанням вчених Івано-Франківського технічного університету нафти і газу отримала статус геологічної пам'ятки загальнодержавного значення. До цього спричинилося й те, що у 70-ті роки минулого століття на околиці села раптом дав про себе знати грязевий вулкан. Це ще одне диво Старуні, яким негайно зайнялися вчені. Серед них — і науковці уже згадуваного університету.

— Усі бульбашки газу, які виділяються з кратера цього вулкана на поверхню землі, фіксують сейсмічні поштовхи навіть без приладів, — розповідає академік, доктор геолого-мінералогічних наук Олег Адаменко. — Ми провели там три експедиції і розшифрували глибинну структуру цього феномену, цього вулканчика. Він справді унікальний. Підігріває його нафта — родовище невеличке, але воно там є. Нафта окислюється і передає на поверхню свою енергію. У науковому плані це унікальний об'єкт, який треба «підняти», привернути до нього увагу. Адже тут маємо єдине у світі місце, де знайдено чотири бальзамовані туші носорогів, що повністю збереглися, одного мамонта, рештки коня, косулі, песця. Досі мамонтів знаходили в північно-східній частині Азії. Там вони провалювалися в льодовикові тріщини, замерзали і так дійшли до нас. А в старунському урочищі знайшли забальзамовані тіла на глибинах від 12 до 27 метрів, до того ж у шлунках цих звірів залишилося до 100 кілограмів неперетравленої їжі — широкий спектр флори, що була в ті часи. А тут росли карликова берізка, низькоросла вільха і багато інших рослин, які відносяться до тундрової зони. Бо раніше на цій території була тундра, і жили тут кроманьйонці. На полігоні археологи віднайшли десять їх стоянок. Тож Старуня — справжній рай, заповідник для біологів, тектоністів, палеонтологів, археологів, геофізиків. Просто все це треба розвивати.

Рай, далекий від райцентру

Власне, з розвитком — великі проблеми. Від райцентру Богородчани Старуня за якихось півтора десятка кілометрів. Однак до сенсаційного місця треба добиратися ще три кілометри. Відстань невелика, але потрібно йти пішки грунтовою дорогою. Мій супутник Іван Мосюк, сільський голова, розповідає, що якось британці, почувши про дивовижні знахідки у Старуні, зателефонували, що хотіли б це місце відкрити своїм туристам. Та коли почули про дорогу, від свого наміру відмовилися.

Хто має розкручувати цю місцину, яка могла б стати золотою жилою для Прикарпаття? Щоб зрушити справу мертвого носорога з мертвої точки, Олег Адаменко зі своїми колегами розробив інвестиційний науково-туристичний проект, який назвав «Парк льодовикового періоду».

— Парк, який плануємо створити, — розповідає Олег Максимович, — це еколого-туристичний об'єкт, де на площі в 60 гектарів має бути створено музей льодовикової епохи під відкритим небом з муляжами всіх тих звірів і людей з їхніми вігвамами у натуральну величину. Також там мали б бути нафтові качалки, які колись тут працювали, нафтові вишки, колодязі, бо ми хотіли б показати, як відбувався видобуток нафти, газу, озокериту, може, солей (зробити солеварні). Щоб якимось чином затягнути сюди інвесторів, пропонуємо дорогою на Надвірну на кордоні Надвірнянського і Богородчанського районів, де дорога повертає на Старуню, побудувати невеличке кафе і назвати його «Волохатий носоріг». Ріг цієї будівлі має висуватися просто на проїжджу частину, щоб за нього «зачіпалися» туристи, заходили всередину, попередньо знайомилися зі схемою подальших об'єктів і прямували далі. На нашу думку, таке невеличке кафе могло б себе окупити вже через декілька місяців. Потім пропонуємо звести мотель, який не без гумору назвати «Палео-літр». А у вігвамі кроманьйонців побудувати харчевню з більшим розмахом. Там, де розташоване солоне озеро, можна відновити, як за Польщі, солелікування, бо колись тут лікували хвороби опорно-рухового апарату. І так поступово залучати сюди інвестора, щоб він одразу починав отримувати від своїх інвестицій гроші, а не просто фінансував науку чи туризм, бо таких благодійників нині знайти важко. За три кілометри від цього мотелю, на самому Старунському геодинамічному полігоні можна вивчати дуже важливі геодинамічні, геологічні, тектонічні процеси. Там теж варто побудувати ресторан із назвою «Хобот мамонта», спорудити будиночки для малого зеленого туризму, щоб жителі села мали від того якісь прибутки, тощо. Ось такий проект.

СЛОВНИЧОК

***Льодовикова епоха (плейстоцен, делювій)* — це передостання геологічна епоха (остання — голоцен, сучасність). Плейстоцен почався близько 2 мільйонів років тому і характеризувався сильним охолодженням клімату, що вплинуло на подальшу долю тваринного і рослинного світу.**

Без «Палео-літра» не розібратися

Олег Адаменко згадує, що їхнім «парком» якось зацікавилися «два стрижені хлопці» з Києва, але не знайшли порозуміння із владою — і зникли. Однак учений сподівається, що з часом хтось на їхній проект і «клюне». «Якби реалізувати цей проект, — каже Олег Максимович, — то багато людей не їхали б у дорогий «Буковель», а могли б тут, за 30 кілометрів від Івано-Франківська, спокійно відпочивати. У нас запроектовано ще два ставки для міні-ГЕС і літнього купання, які взимку могли б ставати катками. На сусіднє узгір'я можна було б провести підвісну дорогу: взимку організовувати лижні спуски, а влітку у тих лісах збирати ягоди і гриби».

Вчений зітхає, що, можливо, в них немає хорошого менеджера, який би розкрутив їхній проект так, як розкрутили Тіну Кароль. А можливо, відлякує вартість, яка становить мільйон доларів. Хоч для початку, каже, вистачило б і ста тисяч.

Тим часом туристів тут — одиниці. Дорогу топчуть науковці, яких жене сюди шалена надія знайти у старунських надрах не лише нових носорогів та мамонтів, а й муміфіковане тіло праєвропейця. Адже досі антропологи відтворюють первісних людей за фрагментами знайдених у різних місцинах скелетів. Якби в озокериті вдалося знайти забальзамоване тіло кроманьйонця — це була б світова сенсація. Про таке навіть не наважуєшся мріяти. Але хтозна, на що здатна старунська земля? Шкода лише, що маємо такі дива, а туристів, які б злітались сюди, як мухи на мед, — катма. І все — через нашу неповороткість. Бо в іншій державі сюди давно б уже було паломництво.

Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківська область.

Те, що для тварини стало пасткою, для науковців виявилося манною небесною

Світязь у Буг не витік. А в Хотиславський кар'єр?

У регіональній і центральній пресі, на телебаченні поширюється інформація про загрозу найглибшому озеру України Світязю і його меншим побратимам, пов'язану з будівництвом у Білорусі Хотиславського кар'єру з видобування крейди. Стурбованість громадськості цілком зрозуміла: навіть найменше втручання в екосистему регіону може завдати їй непоправної шкоди.

За ким лунають дзвони?

Переді мною декілька газет. Їх заголовки, як набатний дзвін: «Над Шацькими озерами нависла небезпека», «Дамоклів меч над Світязем. І не тільки», «Жемчужина Волыни в опасности», «Чи не втече український Світязь у Республіку Білорусь?»... У всіх публікаціях про одне: спорудження на україно-білоруському прикордонні потужного кар'єру з розробки Хотиславського родовища крейди може призвести до катастрофічного пониження рівня ґрунтових вод, обміління Світязя та інших Шацьких озер. Щоб дізнатися, наскільки серйозна ситуація, цікавлюся думкою спеціалістів-гідрологів. Насамперед доктора географічних наук, професора, директора Інституту ресурсозбереження та будівництва Луцького національного технічного університету **Ярослава Мольчака**. Ярослав Олександрович — академік Української екологічної академії наук, автор монографій «Озера Волині» та «Озеро Світязь: сучасний природно-господарський стан та екологічні проблеми». Моїми співрозмовниками також стали начальник Волинського облводгоспу, заслужений працівник сільського господарства України **Юрій Бахмачук** та його перший заступник **Тарас Корнійчук** (обоє з більш як сорокарічним стажем роботи в системі Держводгоспу України). Усі вони фахівці, з думкою яких рахуються і в Україні, і в сусідній Білорусі.

— Прошу читачів «Голосу України» звернути увагу на одну вельми цікаву деталь, — розпочинає розмову Юрій Бахмачук. — Погляньте на цю карту. Ось озеро Світязь розташовується лише за вісім кілометрів від річки Західний Буг і лежить на вісім метрів вище за неї, а від другого за величиною озера Волині Пулемецького до Бугу тільки три кілометри і воно розташоване на сім метрів вище річки. Але вода з цих озер не стекла в Західний Буг. А до Хотиславського кар'єру від Світязя — 27 кілометрів.

> ***ЦЕ ЦІКАВО***
> ***Світязь — найглибше озеро України. Його максимальна глибина — 58,4 метра, середня — 6,9.***

— Сказане Юрієм Йосиповичем свідчить, що гідрологія — річ складна й оцінювати екологічну ситуацію повинні насамперед вчені і спеціалісти, а вже потім — на основі їх висновків і пропозицій — політики, — продовжує Ярослав Мольчак. — Коли в 1980-х роках розроблявся проект експлуатації родовища, майже третина його вартості припадала на природоохоронні заходи. Зокрема, компенсаційні як для підземних, так і поверхневих водних горизонтів. Тобто і для колодязів, і для озер, і для лісу, і для ґрунту. Також планувалося з боку України спорудити три канали, в які відкачувалася б вода з кар'єру. Вона фільтрувалася б і підтримувала у такий спосіб рівень ґрунтових вод з боку Шацького природного національного парку. Дещо іншим способом передбачався захист кар'єру від проникнення вод нижніх горизонтів. У разі позаштатної ситуації через мережу свердловин під землю закачувався б цементний розчин, який ставав би своєрідним щитом від надходження в кар'єр великих мас води. Ймовірність карстових проявів там настільки незначна, що про неї навіть не варто говорити. Якщо ж таке станеться, виробка просто затопиться.

Юрій Бахмачук: — У нашій області, в селищі Луків Турійського району вже майже сто років ведеться промисловий видобуток крейди. За п'ять кілометрів від кар'єру розташовано озеро Соминське. Його найбільша глибина — 30 (Світязя — 58,4), а середня — 12,8 (6,9) метра. Якогось впливу кар'єру на цю водойму не помічено. Хоч, якщо бути точними, глибина розробки родовища там значно менша, ніж планується в Хотиславі. Тож ми повинні дослідити всі можливі впливи кар'єру в Білорусі на водність прилеглих територій України.

Тарас Корнійчук: — У нас там пробурено багато свердловин, які показують незначну тріщинуватість вапняних порід у зоні Шацьких озер. Верхні шари крейди менш водомісткі, ніж нижні, вони щільніші. Оскільки видобуток крейди, як передбачалося раніше, вестимуть до глибини лише 35 метрів, то великого притоку води не повинно бути.

Кор.: — Але ж розробленим за радянських часів проектом передбачалося відкачування за добу, на початковому етапі розробки родовища, 10 тисяч, а потім 48 тисяч кубометрів води.

Т.К.: — Це небагато, приблизно 550 літрів на секунду. Для порівняння скажу: на Седлищанській осушувальній системі

встановлено чотири насоси, кожен з яких може щосекунди відкачати по 1200 літрів води. До того ж розрахунки для кар'єру робилися з певним запасом надійності.

Про можливе забруднення повітря всі мовчать

Ю.Б.: — Під час підготовки старого проекту проводилася серйозна експертиза. Але тоді так вийшло, що практично всі займалися лише водою. Дивлюся, що й нині все йде в тому ж напрямі. Якщо там насправді будуватимуться підприємства з випалювання вапна, виробництва цементу і залізобетонних виробів, то слід вести серйозну мову про захист атмосфери від сірчаного ангідриду, цементного і вапнякового пилу. Дослідити, які зміни можуть відбутися під їхнім впливом у повітрі, ґрунті, поверхневих водах. Тому своє слово тут повинні сказати ґрунтознавці, ботаніки, хіміки. Якщо ж підходити до цієї справи зважено, то потрібно насамперед познайомитися з інвестиційними намірами фірми, яка працюватиме над розробкою Хотиславського родовища, знати почерговість введення його об'єктів, їхню потужність. Українська сторона повинна негайно через Міністерство закордонних справ і Міністерство охорони навколишнього природного середовища отримати з Білорусі офіційні документи. Слід також підписати міждержавну чи міжвідомчу угоду, яка б передбачала наукову співпрацю, моніторинг, дотримання міжнародного природоохоронного законодавства. Щоб комісія, яка буде створена, обговорила ризики з нашого боку і дії в разі виникнення нештатних ситуацій.

> ***ЦЕ ЦІКАВО***
> ***«Телерадіогазета», яка видається в Луцьку, в одному з цьогорічних липневих номерів розмістила сенсаційне повідомлення: Світязь щороку втрачає п'ять гектарів площі. Однак це не так. Згідно зі спостереженнями, які постійно ведуться з 1946 року, рівень води в ньому постійний і піддається лише незначним сезонним коливанням. На користь цього аргументу свідчить і той факт, що з 1929 року площа водного дзеркала не змінилася і становить сьогодні 2750 гектарів. Обміри тоді проводили Дирекція водних доріг та Бюро меліорації Польщі.***

Ярослав Мольчак: — Вплив Хотиславського кар'єру на українську територію, безперечно, буде. Але його масштаби і ризики науковці зможуть оцінити лише під час зустрічі з виробничниками, які експлуатують кар'єр, і після ознайомлення з проектною документацією. Отже, щоб вести дискусію в нормальному конструктивному тоні, Мінприроди України повинно стати на чолі всіх цих процесів і залучати до їх вивчення спеціалістів. Найголовніше для нас: змусити владні структури в Києві розпочати предметну роботу з обстоювання наших інтересів у регіоні. Поки що якихось порухів у цьому напрямі з боку даного міністерства не спостерігаємо.

Тим часом кар'єр на кордоні вже працює

За публікаціями українських видань уважно стежать і в сусідній країні. 11 червня 2009 року на інтернет-сайті «СБ — Беларусь сегодня» (газети «Советская Беларусь») була розміщена стаття Валентина Козловича, який побував у Хотиславі. Ось, що розповіли кореспонденту тамтешні керівники.

Віктор Авдієвський, директор підприємства «КварцМелПром»:

— Днями розпочали видобуток піску. За зміну добуваємо і промиваємо тисячу тонн. Без нього неможливе виробництво ні силікатної цегли, ні невеликих стінових блоків з пінистого бетону. Пісок також придатний для виробництва теплоізоляційних матеріалів, будівельних сумішей і штукатурних розчинів. Але головне — крейда. Щоправда, рішення про промисловий видобуток ще не прийнято.

Іван Киричук, директор Хотиславського кар'єру:

— До українського села Гута — 7 кілометрів, до Тура — 8, до Заболоття — 10, а до нашої Сушитніци, де я живу, — лише кілометр. Тож ми з односельчанами перші помітимо, чи зникла вода з наших криниць. Щоб мінімізувати наслідки втручання в природу, на території розробляється спеціальна система каналів. Вони потрібні для контролю рівня води. Окрім того, між кар'єром і українським кордоном пробурено спеціальну свердловину. Кожні десять днів робимо заміри, щоб переконатися, як впливає кар'єр на стан ґрунтових вод. Поруч із ним, можливо, знизиться рівень води, можливо підсохнуть заболочені ділянки лісу.

Такі масштабні роботи потрібно погоджувати

Як бачимо з цього повідомлення, білоруси вже розпочали розробку родовища. Не заперечують вони й факту можливого локального впливу кар'єру на довколишнє середовище. Оскільки він розташований лише за кілька сотень метрів від кордону з Україною, дивує та обставина, що білоруська сторона завчасно не потурбувалася, щоб погодити це питання з природоохоронними органами сусідньої держави. Тим паче що кар'єр майже впритул прилягає до території Шацького національного природного парку з його унікальними озерами, витоком ріки Прип'ять, багатим рослинним і тваринним світом. Не дивно, що громадськість України занепокоєна долею цієї перлини. Свою стурбованість з цього приводу висловив і заступник Голови Верховної Ради Микола Томенко, який звернувся з відповідним запитом у Міністерство закордонних справ України. Цими днями він отримав лист-відповідь за підписом заступника міністра Івана Гнатишина:

«Посольство України в Білорусі надіслало ноту до МЗС Республіки Білорусь, в якій зверталася увага білоруської сторони на неприпустимість виникнення надзвичайної ситуації в Шацькому національному природному парку Волинської області у зв'язку з будівництвом кар'єру на території Малоритського району Республіки Білорусь.

У відповідь на це звернення білоруська сторона поінформувала, що в серпні цього року надасть Мінприроди України Звіт щодо оцінки впливу на навколишнє середовище з урахуванням можливого транскордонного впливу на територію України робіт з освоєння родовища крейди «Хотиславське» Малоритського району Білорусі.

У разі, якщо за результатами експертизи, здійсненої Мінприроди, буде зроблено висновок про наявність значного транскордонного впливу на територію України, зокрема, загроз для озер Шацького національного природного парку в результаті здійснення робіт з розробки згаданого кар'єру, це питання буде розглянуто в рамках україно-білоруських консультацій з природоохоронної тематики на рівні уповноважених органів. МЗС України запропонував білоруській стороні провести такі консультації у вересні цього року.

Водночас МЗС України у своїй ноті до МЗС Республіки Білорусь висловило прохання утриматися від будь-яких робіт з розробки родовища крейди «Хотиславське» до вивчення інформації, яка буде надана у Звіті білоруської сторони, та завершення її експертної оцінки українською стороною.

У разі, якщо українська та білоруська сторони в рамках консультацій не зможуть знайти взаємоприйнятного рішення, українська сторона звернеться до Секретаріату Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення (Рамсарська конвенція), до списку природоохоронних об'єктів якої віднесено Шацькі озера».

Крім того МЗС внесло КМУ пропозиції дати доручення:

- Мінприроди застосувати правові механізми, закладені в Міжурядовій україно-білоруській угоді про співробітництво в галузі охорони навколишнього природного середовища 1994 року, стосовно проведення спільної експертизи господарської діяльності в прикордонних районах, вивчення негативних наслідків забруднення довкілля внаслідок антропогенного впливу, взаємного інформування про випадки, які спричиняють значне забруднення довкілля однією зі сторін;

> ***НАША ДОВІДКА***
> ***Хотиславське родовище кварцового піску і крейди розвідано у 1980-х роках на території Малоритського району Брестської області Республіки Білорусь. Запаси крейди, які розташовані на глибині від 12 до 100 метрів, становлять 500 мільйонів тонн. До промислової розробки придатна приблизно третина запасів. Чистота сировини — 96 відсотків. Схожої за якістю крейди в Білорусі немає. У 1990-х роках мали розпочатись її видобуток і переробка. Однак розпад Радянського Союзу і припинення фінансування зупинило будівництво. З весни 2009 року освоєнням родовища опікується група компаній «Трайпл» з Мінська. Її генерального директора Юрія Чижа вважають одним із найуспішніших бізнесменів Білорусі. Нині у власності компаній «Трайпл» безліч сфер бізнесу. Серед найбільш відомих підприємств — «Березовський комбінат силікатних виробів».***

- Держводгоспу застосувати правові механізми, закладені в Міжурядовій україно-білоруській угоді про спільне використання та охорону транскордонних вод 2001 року, в частині отримання інформації та проведення спільних консультацій щодо можливого впливу запланованих здійснюваних водогосподарських і водоохоронних заходів на режим транскордонних вод.

А ось що розповів 21 липня 2009 року в інтерв'ю інтернет-виданню «Волинські новини» заступник Голови Верховної Ради України **Микола Томенко:**

— Що стосується Хотиславського кар'єру і пов'язаних із ним ризиків. У нас є міжурядова комісія «Україна—Білорусь», яку очолює Олександр Турчинов і яка розглядатиме цю проблему. А восени я ініціюватиму розгляд цього питання як співголова україно-білоруської міжпарламентської комісії. Тобто на міжурядовому і парламентському рівнях ми займатимемося цією темою. Можливо, доведеться поїхати і подивитися, що там відбувається. У комісії, про яку я казав, є екологічна секція. Мабуть, наші та білоруські депутати виїдуть на місце і подивляться, що саме там відбувається. Спробую в цю ситуацію втрутитися.

***

Готуючи публікацію, «Голос України» насамперед мав намір привернути увагу громадськості до проблем збереження унікального куточка природи на північному заході нашої держави. Сподіваємося, до обговорення цієї теми долучаться й інші фахівці та всі, кому небайдуже майбутнє довкілля, в якому ми живемо.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

На знімку: озеро Світязь.

Фото автора.

У НОМЕР

Британських лікарів зобов'яжуть говорити з пацієнтами про донорство органів

Британська Генеральна медична рада (ГМР) має намір видати нове керівництво для лікарів, у якому зобов'язує фахівців дізнаватися у всіх хворих та їхніх родичів про ставлення до донорства органів після смерті. Такий захід спрямовано на боротьбу з дефіцитом органів у Національній системі охорони здоров'я, **пише «Телеграф».**

Рекомендації ГМР торкнуться лікарів всіх спеціальностей. До цього обговорення питань донорства було на розсуд медика. Систематично такі питання задавали лише реаніматологи і фахівці з медицини катастроф.

За словами старшого радника ГМР зі стратегії Шерон Бертон, розмова з пацієнтом про донорство може бути найскладнішою для лікаря, однак немає сумнівів у тому, що чим більше буде таких розмов, тим більше надійде органів для трансплантації й тем більше життів удасться врятувати.

Президент Латвії вирішив згадати давнину

Президент Латвії Валдіс Затлерс особисто проконсультував 18 пацієнтів із захворюваннями суглобів у поліклініці міста Тукумс, **повідомляють латвійські ЗМІ.**

До свого обрання президентом Латвії Валдіс Затлерс працював головним лікарем Ризької клініки травматології й ортопедії, його вважали одним із найкращих травматологів республіки. Пост глави держави Затлерс поєднує з постом президента Латвійської асоціації травматології та ортопедії.

Провести прийом пацієнтів у Тукумсі латвійський президент пообіцяв у березні цього року, під час візиту в місто, розташоване в декількох десятках кілометрів від Риги.

Як зазначає прес-служба президента, про намір Затлерса провести обіцяну консультацію не повідомлялося заздалегідь, «щоб це не мало вигляд реклами».

Після різкого скорочення державного фінансування у зв'язку з кризою система охорони здоров'я Латвії зазнає серйозних труднощів. З липня через брак коштівыы деякі медичні установи країни були змушені обмежити або цілковито припинити проведення планових хірургічних втручань, у тому числі — дорогих операцій з ендопротезування суглобів.

Невдоволення населення й медпрацівників викликають також плани уряду з реформи охорони здоров'я, що передбачають закриття або перепрофілювання цілої низки медичних установ.

У його руках — Божий дарунок

Милосердя завдовжки в життя

8 вересня виповнюється 70 років від дня народження і 45 — лікарської й науково–педагогічної діяльності **Володимира Івановича ЛУПАЛЬЦЕВА** — професора, доктора медичних наук, члена–кореспондента Академії медичних наук України, лауреата Державної премії України, заслуженого діяча науки й техніки України, завідувача кафедри хірургії Харківського національного медичного університету.

Ще в дитячі роки Володимир Лупальцев вирішив стати лікарем. І не просто лікарем, а лікарем-чарівником, що вилікував би людей буквально від усіх хвороб. Тож коли він писав шкільний твір на добре знайому кожному з нас тему «ким бути?», як епіграф використовував назавжди вкарбовані в його душу крилаті слова видатного вченого, президента Академії медичних наук СРСР, талановитого організатора, засновника й першого директора Інституту серцево-судинних захворювань Олександра Миколайовича Бакулєва: «Хірургія — це поєднання науки, мистецтва й майстерності, засноване на найбільшій праці й широкій загальній культурі лікаря».

На щастя, чудова юнацька мрія збулася й прекрасні слова всесвітньо відомого радянського хірурга-кардіолога Бакулєва стали золотим епіграфом для всього життя Лупальцева. Щоправда, для глибшого вивчення праці й побуту своїх майбутніх пацієнтів, придбання такого необхідного життєвого й виробничого досвіду один із кращих випускників 1957 року середньої школи села Олексіївки на Слобожанщині протягом року працював формувальником на Харківському тракторному заводі. Як кажуть, на власному досвіді пізнав, що таке життя й праця і як це практично впливає на здоров'я людини.

У 1958 році Володимир Лупальцев став студентом педіатричного факультету Харківського медичного інституту. У період навчання був Ленінським стипендіатом, брав активну участь у громадській і науковій діяльності інституту, був комсоргом факультету і членом студентського наукового товариства. Уже тоді він набув навичок організатора-керівника, які служать йому все життя.

З 1964 року молодий хірург працював в Орельській дільничній лікарні Лозівського району Харківської області, де за три роки опанував широкий діапазон оперативного лікування різних хвороб. Разом з тим брав безпосередню участь у науковій діяльності й у 1967 році вступив до аспірантури Харківського науково-дослідного інституту загальної й невідкладної хірургії, де вчився під керівництвом найвідомішого українського вченого — академіка Олександра Олексійовича Шалімова. Він назавжди зберіг у своїй пам'яті мудрі поради й настанови вітчизняного патріарха медицини, все життя якого було віддане людям і чиї світлі ідеї він нині щедро передає своїм учням.

За три роки Володимир Лупальцев захистив кандидатську дисертацію й повернувся в рідну альма-матер, де працює й досі. В 1982 році він захистив докторську дисертацію. У цих наукових працях накопичені й узагальнені результати солідних теоретичних і практичних матеріалів, які стали надбанням хірургічної громадськості країни.

У 1983 році Володимир Іванович очолив кафедру хірургічних хвороб. Протягом усього періоду створений ним колектив кафедри наполегливо працює над вивченням наукових проблем, продовжує творчий пошук і гідно вирішує поточні невідкладні завдання з колективом хірургічної клініки, надає лікарську допомогу підшефним лікарням.

Нині Володимир Іванович — у розквіті фізичних сил, сповнений творчого натхнення й нових задумів. Ним опубліковано більше 430 наукових праць, у тому числі низку монографій, а також 11 авторських посвідчень. Під його керівництвом захищено три докторські й дев'ять кандидатських дисертацій.

Його обрано членом-кореспондентом Академії медичних наук України, дійсним членом Академії вищої школи, головою спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій, членом правління Харківської обласної асоціації хірургів, членом Міжнародної асоціації хірургів імені М. І. Пирогова, членом редакційних рад низки провідних профільних журналів України й Росії, він бере активну участь у роботі медичних конгресів, конференцій, симпозіумів. От і в ці дні з його ініціативи в Харкові відбудеться міжнародна науково-практична конференція хірургів «Сучасні питання діагностики й хірургічного лікування гострих захворювань та їх ускладнень».

За вагомий внесок у розвиток медичної науки й освіти, за багаторічну сумлінну лікарську діяльність Володимир Лупальцев нагороджений орденом «За заслуги» третього й другого ступенів, медаллю «За доблесну працю», йому присуджена Державна премія України, звання «Заслуженого діяча науки й техніки України». Він нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів, лауреат нагороди Ярослава Мудрого Академії наук вищої школи, двічі лауреат академічного рейтингу «Золота фортуна».

На міжнародному рівні нагороджений золотою медаллю Всесвітнього фонду миру «За зміцнення миру», пам'ятною медаллю О. В. Вишневського Російської академії медичних наук, йому присвоєні почесні звання «За життєві досягнення в хірургії» і «Людина року-2008» Американського біографічного інституту.

Володимира Івановича відзначено також іншими вагомими нагородами, обрано почесним громадянином міста Первомайська й Первомайського району Харківської області. Але найбільше він цінує щирі слова подяки простих людей, яким він повернув життя, і студентів, котрим відкрив дорогу у світ.

Зрозуміло, у короткій статті важко передати багатогранне життя і всебічну діяльність, показати всю складність професії обдарованого вченого, мудрого й вимогливого викладача, хірурга-чарівника Володимира Івановича Лупальцева. Можемо тільки сказати, що таким самовідданим ставленням до справи, цілеспрямованістю він завоював високий авторитет і глибоку повагу, безмежну любов колег і студентів, вдячних тисяч хворих.

Сьогодні з усіх кінців країни, з ближнього й далекого зарубіжжя надходять гарячі вітання й поздоровлення Володимирові Івановичу Лупальцеву з його ювілеєм. Це привітання Комітету з питань охорони здоров'я Верховної Ради України, Міністерства охорони здоров'я, Національної академії наук та інших.

Так, президент Академії медичних наук України, академік Національної академії наук, Герой України Олександр Федорович Возіанов у своєму листі пише: «Шановний Володимире Івановичу! Все Ваше життя — це служіння людям, медицині й альма-матер. С властивими Вам працьовитістю, незаспокоєністю, цілеспрямованістю Ви віддаєте свою енергію й знання підготовці майбутніх лікарів. Сьогодні, як і завжди, Вас вирізняє юнацький запал, гостре почуття нового, а головне — чарівність людини, завжди готової допомогти і словом, і справою. Упевнений, що цей ювілей — подія важлива, але це тільки віха у Вашій подальшій багатогранній діяльності вченого, лікаря, педагога. Здоров'я, удачі, нових здобутків і майбутніх перемог!».

Ми також бажаємо заслуженому іменинникові, його надійному тилу — дружині Світлані Юхимівні, синам Ігорю та Андрію, іншим членам його дружної й згуртованої довколанього родини міцного здоров'я, довгих років щасливого життя, нових перемог і творчих успіхів на благо народу України.

Бог дав дорогому й шановному Володимирові Івановичу світлу голову, гаряче серце й золоті руки. Ми сподіваємося, що наш ювіляр ще дуже й дуже багато чого зробить для людей — його славна біографія, його милосердя завдовжки в життя триває. І цей Божий дарунок, цю Божу іскру він щедро передає людям.

Многая літа Вам, дорогий Лікарю Лупальцев!

Іван ГАВРИЛИШИН,
член Національного союзу журналістів України.

Усупереч вироку

ЛЮДСЬКІ ДОЛІ

Того дня, коли Оленці Алпеєвій у Києві робили надзвичайно складну операцію пересадки печінки, за неї молилися не тільки близькі люди: церковні молебні пройшли у багатьох храмах України.

Наказ медиків: чекати!

Оленка Алпеєва росла звичайною життєрадісною дівчинкою, але зненацька у дев'ять років у неї серйозно розладналося здоров'я. Медики, обстеживши збільшену печінку, винесли несподіваний вирок: хронічний гепатит.

Діагноз миколаївських лікарів для родини Алпеєвих став справжнім ударом: звідки той гепатит, та ще й хронічний, якщо дівчинка завжди була здорова на вигляд, ніколи не скаржилася на біль чи нездужання? Але кому мали адресувати ці запитання її батьки? В інфекційній дитячій лікарні на вулиці Космонавтів Лєну Алпеєву почали активно лікувати: чергувалися крапельниці, уколи змінювалися таблетками... Та дівчинка не одужувала, танула на очах. Через півтора місяця інтенсивної терапії мама Оленки випадково довідалася приховувану лікарями жахливу правду: аналізи істотно погіршилися, перспектива невтішна. Згадуючи пережитий біль, Людмила Григорівна нишком змахує сльози.

— Я раптом зрозуміла всю реальність того, що відбувається: тут, у лікувальному закладі, у лікарняній палаті, під наглядом досвідчених лікарів-професіоналів я втрачаю своє дитя. Розгубленість, протест, жах, безпорадність... І такий несподіваний приплив сил, рішучість: що ж я отут сиджу, потрібно щось робити, кудись бігти, щось починати, везти дитину до інших лікарів — у столицю, в інститут, за кордон... Уставши з лікарняного ліжка своєї доні, я постукала в ординаторську.

— А вам нема рації везти дитину в столицю, — напрямки заявив лікар. — У вашої дівчинки або новоутворення, або цироз печінки. Це можуть підтвердити й інші миколаївські фахівці. Наберіться терпіння і чекайте: що буде, те й буде!

О, якби знав цей лікар, як боляче вразили материнське серце його простодушні слова, котрі відняли останню надію! На жаль, для нього Лєна була лише пацієнткою, і очікування лиха, що насувалося, для лікаря і для матері, котра втрачає дитину, було різним.

До життя через інститутські терни

Що означає здоров'я, розумієш тільки тоді, коли його втратиш. Скільки іде грошей на лікування — тема окрема. Родина Алпеєвих за життя Оленки ладна була віддати все.

Алпеєви все-таки домоглися направлення до Київського інституту педіатрії, акушерства та гінекології.

Але Лєну там, на жаль, прийняти відмовилися.

— Це не наша пацієнтка: у дитини вірусний гепатит. Діагноз поставлено неправильно, — приголомшили інститутські лікарі. — Везіть дівчинку назад.

Та до Миколаєва Людмила Григорівна повертатися відмовилася навідріз. Змучену дитину (у Оленки температура під 40!) госпіталізувала дитяча інфекційна лікарня № 12 при кафедрі інституту імені Богомольця. Там Лєна з мамою прожили місяць і там же, у лікарняній палаті, зустріли Новий рік. Та повне одужання, на жаль, не настало, хоча результати аналізів поліпшилися і дівчинку вже готували до виписки...

Через якийсь час — чергове загострення. Потім знову... Ударні дози гормональної терапії давали лише тимчасове полегшення. Підступний вірусний гепатит перейшов у хронічну форму...

Головний лікар-гастроентеролог України співчутливо порадила Людмилі Григорівні:

— Вам треба терміново народити дитину!

Що стояло за цією порадою, пояснювати не треба. Її улюблену Лєнуську лікарі «списали». Але яка мати (у справжньому розумінні цього слова) зможе змиритися з таким вироком?

— Мамо, я житиму? — щораз, пильно дивлячись матері в очі, запитувала дванадцятирічна дівчинка.

— Звичайно, Лєнусю! — переконувала вона дочку, щосили намагаючись стримувати зрадницькі сльози. Їй хотілося закричати про своє горе на цілий світ, хотілося виплакатися, але вона розуміла: Оленка зламається, якщо вона розкисне.

Прочитавши в газеті про новий японський препарат для лікування гепатиту, дівчинку повезли до професора Бєляєвої в Московський інститут імені Боткіна, де проводилася апробація новинки...

Препарат, на жаль, нічим не допоміг. А гепатити, сказали в Москві, лікують скрізь однаково.

Уже перепробувано всілякі препарати: англійські, американські, фінські, вітчизняні, але хвороба, на жаль, прогресувала...

У березні 1998 року вони знову в Києві. Лікування під наглядом інститутської професури тривало до кінця 2005 року.

Операція тривалістю в добу

У чашках парує зелений чай. Обідня перерва в обласному центрі зайнятості зупиняє робочу метушню і дає можливість спокійно поспілкуватися з Людмилою Григорівною Алпеєвою, котра працює тут заступником директора. Слухаю неквапливу розповідь цієї чарівної тендітної жінки і мимоволі захоплююся її мужністю, силою духу. Віра, надія і любов — біблійні чесноти, здатні творити дива.

У розмові доччине «я» та її власне органічно сплітаються в «ми»: «Літо ми прожили більш-менш, — пригадує Людмила Григорівна. — У серпні нам знову стало погано, і у вересні ми злягли в лікарню»...

Не було б отого «ми», сама Оленка не дала б собі ради. На початку листопада 2006 року Лєну Алпеєву виписали з лікарні як безнадійну: врятувати дівчинку могла тільки термінова операція з пересадки печінки. Такі операції успішно роблять у Німеччині, Кореї, Франції, але коштують вони страшенно дорого — від 100 тисяч євро. Навіть якби Алпеєви продали будинок, машину, вони б не зібрали таких грошей. Професор Київського інституту хірургії і трансплантології імені Шалімова Олег Котенко взявся прооперувати Оленку.

— У грудні нас поклали у стаціонар на тритижневе обстеження, — пригадує Людмила Григорівна. — Питання про донора не стояло: у нас з дочкою та само група крові...

Передопераційний жах Людмила Григорівна не може згадувати без здригання: за цей час загинули троє дітей: один хлопчик не дожив до операції, друге дитя померло на операційному столі, а третє — вже після пересадки. Лікарі співчутливо радили: не спілкуйтеся з тими, кому погано, розмовляйте з тими, кому пощастило.

Результати медичного обстеження, котре коштувало Алпеєвим тисячу доларів, виявилися жахливими: в Олени своєї печінки практично не залишилося, а погана прохідність печінкових судин матері не давала їй стати реципієнтом.

У Київ, покинувши роботу, терміново приїхав Володимир Миколайович, батько Оленки. Радо запропонував свою печінку 26-річний брат Артем, який аж трусився за сестричкою.

— Чоловіка поселили разом з дочкою, операцію призначили на 8 лютого, — крізь сльози згадує співрозмовниця. — Я дуже вдячна чоловікові, який мужньо переніс усі випробування й труднощі: він пішов під ніж легко і з бажанням. Сама операція, в якій брали участь 20 осіб, тривала цілу добу. Коли, нарешті, вийшов лікар, його не можна було впізнати — почорнілий, виснажений: «Печінку запустили, вона працює»...

«Мамо, я жива?»

— Мамо, я жива? — щойно прийшовши до тями після операції, запитала Лєна.

Післяопераційний період був не менш важким: пересаджена печінка приживалася важко, Лєна температурила, кілька разів одночасно з приступами жахливого болю й судом зупинялося серце...

— Чоловікові теж було непереливки: йому видалили 70 відсотків печінки, а потім оперували ще сім разів: у очеревині, що звільнилася, накопичувалася рідина, — згадує Людмила Григорівна. — Три жахливі післяопераційні місяці в інститутській лікарні пролетіли непомітно. З місячним запасом ліків нас виписали додому, і подальша відповідальність за забезпечення медикаментами, без яких Оленці не прожити, покладалася на лікувальну установу за місцем проживання.

Тендер: жити чи вмерти

— Свій хрест ми завжди несли самі, ні на кого його не перекладаючи. Ніколи ні в кого нічого не просили, усі десять років купували ліки без пільг, — каже Людмила Алпеєва. — Сім'я всі ці роки жила від зарплати до зарплати, збираючи кожну копійку. Ніхто з чиновників ані зі службового обов'язку, ані за посадовою інструкцією, жодного разу не поцікавився, чи є в мене гроші на лікування дитини. У державі, як з'ясувалося, геть нема медичних консультаційних пунктів, де можна було б одержати вичерпну інформацію, не існує громадських або державних фондів підтримки хворих на гепатит (адже є фонд інвалідів, чорнобильців, діабетиків), немає таких державних програм. Я навіть не припускала, що з таким захворюванням можна оформити інвалідність. Що хвора печінка — це постійна хронічна втома і що дитині не можна займатися спортом, танцями, рухливими іграми. Мені ніхто не казав, на що слід звернути увагу, що виключити, а що ввести у практику. Я накопичувала знання і досвід самостійно, штудіюючи спеціальну літературу. Якщо чесно, то про інститут імені Шалімова теж довідалася випадково.

Коли Оленку після операції привезли додому в Корабельний район, Людмила Григорівна передовсім звернулася до поліклініки Жовтневої ЦРБ по таблетки. Але там розвели руками: на жаль, у лікарні буквально все йде через тендер, а він давно відбувся. Бюджет розподілено, не з власного ж гаманця купувати дорогі ліки. Дохідливі пояснення про те, що припинення приймання таблеток спричинить процес відторгнення печінки, належного впливу не мали.

— Ніколи не забуду, як у поліклініці районна медична чиновниця кинула мені з викликом: «Таких багато, як ви!», — з гіркотою згадує Алпеєва. — До чого я веду? А до того, що після стількох переживань, страждань і терзань, після тисячі безсонних ночей, проведених на випадкових лікарняних каталках і кушетках, я не можу допустити, щоб моя дитина вмерла, не одержавши препарат, гарантований законом. Чому, скажіть, життя моєї дочки має залежати від тендера? Гроші, завдяки активній людській участі головного лікаря Жовтневої ЦРБ Юрія Богатого і керівництва Жовтневої райради тоді, у найважчий період, таки знайшлися.

Чужий біль, як власний...

Коли в дім прийшла біда, випадкові друзі і знайомі відсіялися. Але справжні залишилися: ті, хто і в радості, і в горі. Допомагали, чим могли: і грошима, і транспортом, і просто добрим співчутливим словом. Після операції вже минуло більш як два роки. Але добрі справи не забуваються: родина Алпеєвих і досі з особливою вдячністю згадує завідувача обласного гастроентерологічного центру Володимира Лучного, директора обласного центру зайнятості Миколу Ворону, колишнього заступника директора Людмилу Шатохіну, директора ТОВ «Металургпівдень» Степана Петринку, генерального директора кораблебудівного заводу Миколу Романчука, начальника цеху № 2 заводу Олександра Фатьянова, директора фірми «Алевайнс-Україна» Олега Сивака, директора фірми «Рюміз» Євгена Медяного, родину Васильєвих... Міцним і надійним у біді стало плече сусідів, колег по роботі, друзів. А скільки пережили родичі, батьки!

Оленці Алпеєвій трохи за двадцять. Як то кажуть, найромантичніша пора молодості, коли все навколо набуває особливих звуків і барв. Ми всі ходимо по тонкому краєчку долі, але світ, у якому живе ця тендітна гарненька дівчинка, до гіркого хисткий і вразливий. Лєна це розуміє і сприймає мудро, подоросому, щиро радіючи кожному новому дню. Тільки пройшовши через власні страждання і муки, можна посправжньому зрозуміти й оцінити те, що створив для людини Бог.

Лєна — мужня людина. Прийнявши жорстокий удар долі, вона не зламалася, вистояла і вистраждала право на повноцінне життя.

Зараз вона навчається на четвертому курсі Південнослов'янського інституту, захоплюється психологією, опанувала нові комп'ютерні технології, закінчила курси водіння, водить машину, працює візажистом у престижному салоні краси. Їй подобається і хочеться жити.

А ще Лєна знає напевно: паросток її життя завжди тягнутиметься до світла, поки з нею будуть найдорожчі і близькі їй люди — мама, тато, брат, уся її численна родина, вірні друзі, коханий...

Вона вірить: на цьому світі ніколи не переведуться добрі безкорисливі люди, серцями яких не торкнулася остуда: для них лихо чужої дівчинки стало власним болем...

Галина ПОРФИР'ЄВА.

Миколаїв.

Чому життя має залежати від тендера?

В Одесі вчетверте розпочався Міжнародний театральний фестиваль «Зустрічі в Одесі» (*Укрінформ*)

У Миколаєві на будинку, в якому свого часу мешкав поет, громадський діяч, почесний громадянин Еміль Янаєв, з'явилася меморіальна дошка, *повідомляє наш власкор Галина ПОРФИР'ЄВА*

Анатолій ДІМАРОВ: «Павло Загребельний — з тих, які народжуються раз на століття»

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

25 серпня минуло 85 років від дня народження Павла Загребельного. Ця дата, до якої він не дожив трохи більш як півроку, — ще один привід згадати цього чи не найяскравішого сучасного українського прозаїка. Інтерв'ю про нього з не менш читабельним і талановитим, цікавим і самобутнім письменником, який упродовж багатьох років і до кінця був одним із друзів Павла Архиповича, — розумним, дотепним та іронічним Анатолієм ДІМАРОВИМ (***на знімку***).

І почалося воно з розмови про останню книжку Загребельного — збірку публіцистики «Думки нарозхрист».

«Я можу порівняти його з Іваном Франком»

— Здається, Павло Архипович раніше публіцистичні статті не писав?

— Він почав писати їх, вже коли усамітнився, став переживати «Біловезьку пущу» і решту подій нашої новітньої історії. Він прекрасно передбачав усе наперед, і такого геніального публіциста, яким проявив себе Павло Загребельний на схилі літ у «Думках нарозхрист», треба пошукати. Ви бачите, яка геніальна назва! Отакий він геній в усьому.

Я заново став перечитувати його свіжу книжку — друге видання, доповнене. От у нього, наприклад, є невелика стаття «Раби німі», в якій він переглянув історію України, починаючи з Леніна, з революції, сталінських часів. Страшно читати це, знаєте. Все життя — в чергах. Це найстрашніша річ, яка є. Він почав з черги в травні 43-го, коли есесівці в концтаборі висмикували з черги і розстрілювали кожного десятого.

А ось невеличкий уривочок: «А хіба ще не безмірно страхітливішою вершиною пекельного абсурду було те, коли обласні та республіканські «вожді» періоду 1937-38 років стояли в черзі перед Сталіним, щоб випрохати в нього «додаткові ліміти першої категорії» для «очистки» області або республіки від контрреволюційно ворожих елементів, а великий вождь... раював, «ідучи назустріч» просьбам українських косіорів: «Дополнительно разрешить НКВД Украины провести аресты кулацкого и прочего антисоветского элемента и рассмотреть дела их на тройках, увеличив лимит для НКВД УССР на тридцать тысяч».

Загребельний каже: те саме відбувається зараз, тільки зараз не розстрілюють, а вбивають морально, вбивають гідність людей — і це найстрашніше.

— Анатолію Андрійовичу, якщо оцінювати творчість Павла Загребельного в контексті сучасної української літератури, з ким ви його порівняли б?

— По значенню, по вазі, по працездатності я можу порівняти його з Іваном Франком, який, до речі, теж був публіцистом. Він порівняв соціалізм з казармою, звідки виводитимуть на прогулянку ув'язнених, тобто громадян країни.

Взагалі проза кожного великого письменника — це як хвилі в океані. Вона не може бути рівненька, на одному рівні: або гігантський сплеск, або спад. І оці гігантські сплески характерні тільки для геніальних письменників світу, бо вони не можуть інакше творити. От і романи Павла Загребельного — вони наче висічені з якоїсь могутньої брили. І там іноді бувають, як кажуть росіяни, «шероховатости». Він не дуже приганяв слово до слова, не дуже шліфував фрази. Він кидав їх отак, знаєте, жмутами.

Письменник Павло Загребельний.

— У творчому доробку Загребельного — близько 40 романів, кілька збірок оповідань, п'єси. В одному з інтерв'ю він розповідав, що років з двадцять узагалі спав години по чотири на добу — так тяжко працював.

— Він працював скажено. Не раз я поруч з ним працював в Ірпені, в Будинку творчості. Зайдеш до Павла: сидить, гострі коліна майже до підборіддя, друкарська машинка «Колібрі» — і шпарить, і шпарить, і шпарить. Причому, на обід іде або погуляти в лісі — може на півфразі обірвати, а вертається — і продовжує друкувати далі, навіть не читаючи тієї півфрази. У нього була скажена пам'ять, він знав усі енциклопедії. Що його не спитаєш — усе знає.

Взагалі більше за Загребельного серед українських письменників XX та й XIX століття ніхто не написав такого огрому романів і повістей. Він мав неймовірну працездатність. Це була величезна творча напруга. І коли, сидячи в Ірпені, кінчав друкувати роман, дзвонив дружині, своєму справжньому ангелу-хранителю, і казав: «Елонька, забирай мене». І вона забирала його абсолютно виснаженого.

Павло Загребельний — це унікальна людина, з тих, які народжуються раз на століття. В цьому я глибоко переконаний, бо добре його знав і прочитав усі його твори. А пару його романів і редагував, коли працював у видавництві «Радянський письменник», і я вам скажу: чим далі, тим більше зростав його талант.

Причому він же був неймовірно багатогранний. Ви візьміть оцей справжній вибух сатиричних романів, написаних останнім часом. Скільки тем дала та проклята сталінська, і постсталінська, брежнєвська доба! В одному з них свою героїню він списав з однієї нашої чиновниці — вона була на високій посаді в УРСР, це ще при Брежнєві. Він так її розписав, так показав! Це ж блискучий сатиричний роман!

Загребельний проклав дорогу для історичних романів

— А історичні романи!

— Особливо могутні були його історичні романи. Якщо ви пам'ятаєте, в той час на історичні романи існувала своєрідне табу. І особливо це стосувалось української історії.

Я сам з цим зіткнувся, коли написав оповідання «Українська вендета» — дуже цікаву річ, про окупацію. І мені моментально його викреслили і замінили на «Постріли Уляни Кащук».

Нам не можна було заглядати в свою історію, крім хіба що Переяславської ради. Та й ту скапустили, і ту подали у варіанті Натана Рибака. А в той же час про Переяславську раду написав геніальну, дуже правдиву річ «Гомоніла Україна» Петро Панч. І тільки вона в рукописі лягла у видавництві, з'явились розгромні рецензії на неї в періодиці. І книгу заборонили. І першим вискочив Рибак, одержавши Сталінську премію.

Чому я сказав про це? Загребельний проклав дорогу для історичних романів. В цьому його величезна заслуга і як патріота України, який не побоявся взятись за цю тему, починаючи з «Дива».

А потім у нього було багато історичних творів. І що цікаво, за один з них — «Первоміст» — йому тоді, при Суслові, світила Колима. В романі йдеться про перший міст, побудований на Дніпрі за часів Київської Русі, ще до татаро-монгольської навали. І при тому мості — воєвода, якому абсолютно байдуже, чиї копита процокотять по цьому мосту: чи то татари пройдуть, чи хто інший. Йому головне, щоб він зберігав свою посаду мостовика. В цій ідеї «Первомосту» прямо вбачалось наше чиновництво, наші керманичі, яким аби лише були «мости єднання». І я, прочитавши, подзвонив Павлові й кажу: «Павло, ти де зараз?» — «Як де? Вдома». — «А я думав, що ти вже на Колимі»...

І ви знаєте, якось так обійшлося. Розумні промовчали, стукачі, видно, не прочитали. Але за інший — неймовірний, сатиричний роман «Південний комфорт», де він роздовбав усю нашу радянську прокуратуру, показав, що ці люди абсолютно не рахуються з законом, крутячи ним, як їм потрібно, — його дуже критикували.

Цікаво, що роман вийшов українською, але галас був до самої Москви, і в основному публікувала протести прокурорська рать. «Південний комфорт» навіть обговорили на нараді в Генеральній прокуратурі СРСР. У нас хлопці реготали: бісів Загребельний змусив російську прокуратуру вивчати українську мову...

Заплямували. Щербицький злякався. І тоді Павло написав заяву і пішов з голови Спілки письменників України.

За нього Спілка письменників була як Запорозька Січ

— Кажуть, він був легендарним головою.

— За нього Спілка ожила, це була козацька Січ, а не спілка. Там не було надутості, чиношанування. Він ліквідував це одразу. Друге — він підтримав шестидесятників (я кажу не шістдесятників — оцю вигадку філологів, бо це треба мати діафрагму носорога, щоб такі слова вимовлять. Українці люблять співочу мову: шестидесятник, поетеса...)

Тоді ж, при його попередникові Козаченкові, цькували шестидесятників, судили. Якось, пригадую, я вперше потрапив на з'їзд письменників СРСР у Москву. Виступали голови різних республіканських організацій — це були нормальні доповіді: про кращі твори, які набули всесоюзного значення. А виступає Василь Козаченко — і від початку до кінця про боротьбу з українським буржуазним націоналізмом.

— Тобто Москва навіть не вимагала цього?

— Письменники-росіяни нас питали: «Он что, с ума у вас сошел, ему нечего делать, только с украинским национализмом бороться?»

— Анатолію Андрійовичу, ви хочете сказати, що це була власна ініціатива керівника Спілки?

— Це була ініціатива секретаря з пропаганди ЦК КПУ Маланчука. Це була ініціатива секретаря парткому Спілки, якого поставив Корнійчук, Богдана Чалого. І це дуже підтримав у Москві секретар з пропаганди ЦК КПРС Михайло Суслов.

А коли прийшов Загребельний — це зникло. І перше, що він зробив, — а якраз була Декада української літератури в Азербайджані (тоді страшно модно було проводити різні декади — української в Казахстані, чи там російської в Україні), — включив у делегацію шестидесятників. Раніше завжди відбирали найнадійніших. Як казала редакторка одного московського видавництва: «Пусть и серенькое, лишь бы партейное». І, як правило, їхали всі ці левади, корнійчуки...

— А кого саме послав Загребельний?

— Ліну Костенко, Григора Тютюнника.

— І ви тоді їздили?

— Їздив. Там у райцентрі на кордоні з Іраном ми бачили дуже цікавий пам'ятник Леніну — з двома кепками. Одна, новенька, — на голові, а друга — у руці, запасна. Виявляється, голуби літали, обгадили лису голову — її зрізали і поставили з кепкою, а стару

Народна артистка України Лариса Кадирова (праворуч) вітає Павла Загребельного з 80-річчям.

кепку в руці забули вийняти. Так він і стояв. Ми падали там зо сміху...

При Загребельному Спілка дихала вільно. Він робив надзвичайно цікаві речі. Наприклад, створив структуру, що цікавилася читабельністю книжок, які виходили у видавництвах, Кабінет молодого автора (він сам дуже підтримував талановиту молодь), запровадив цікаві обговорення. Пам'ятаю, наприклад, вперше обговорили творчість Григора Тютюнника, який був під забороною — кожна його новела викликала негативні рецензії всяких равлюків і санових, і його вже боялися друкувати. І раптом Григір приніс вбивчу новелу — про голод у 1946-47 роках (а це була заборонена тема!): як одному конюху, який вмирає з голоду, привозять медаль. Його кличуть на сцену, а він не може піднятися, бо ноги опухли, то знімає шапку і каже: будьте ласкаві, киньте мені цю медаль у шапку... Так страшно закінчується новела.

І всі завмерли, хвилин двадцять сиділи в тиші. Потім голова Київської організації СПУ Юрій Збанацький почав запрошувати до виступів. Леонід Новиченко сказав: «Ну, так не можна, це не типово...» Рвався Микола Равлюк, і вже видно було, що почнеться повний розгром. І тоді підвівся Микола Шамота і сказав: «Люди, та подивіться, у цього письменника оголені нерви, він інакше не може писати!» І він врятував Григора. А за ним молоді почали виступати, хвалити.

Раніше таке просто не могло відбутися. Все це було заслугою Павла Загребельного.

З нього можна було жартувати як завгодно

— Широко відома фраза, автором якої є ви, Анатолію Андрійовичу, — що не встигав Загребельний піднятися на другий поверх Спілки письменників, як наживав трьох ворогів.

— Серед нас ходив отакий жарт. Це розхристана душа була, розхристаний характер.

— В якому плані?

— Він завжди був відвертий, говорив правду, без дипломатії. Ну, наприклад, було таке. Одному поетові — середньої руки, але дуже бендючному, — щоб уже повністю вважати себе генієм, захотілося мати телефон. А тоді з домашніми телефонами було дуже туго. І коли він пішов до Загребельного: «Павло Архиповичу, я не можу далі творчо працювати, бо в мене нема телефону. І я дуже прошу вас звернутися кудись, щоб мені його виділили», той як стукне кулаком по столу: «А в Шевченка був телефон?!» І хоч телефон тому потім поставили, але це вже був лютий ворог.

Другий лютий ворог. Якось виступає Загребельний на пленумі Спілки письменників і починає критикувати одного поета. Каже: «От послухайте, на якому рівні пишуть наші поети». І прочитав поезію з початку до кінця, а потім навпаки. Те ж саме враження — набір порожніх фраз. До речі, той і далі так пише — і вже академік. І теж — ворог Загребельному на все життя.

— Скажіть, а самого Загребельного можна було покритикувати? Чи пожартувати з нього?

— З нього можна було жартувати як завгодно. В цьому плані він був абсолютно нормальною людиною. Він зі мною пожартує, назве якось — я порегочу, назву його інакше.

Пам'ятаю, коли його обрали головою Спілки замість Козаченка, він приїхав попрацювати у відпустку в Ірпінь. І от вперше з'явився вранці в їдальні. А треба знати, що там була величезна прохідна зала, де сиділи рядові письменники, а поруч — кімната, як оце мій кабінет, метрів двадцять квадратних, для голови Спілки. До неї забігав директор Будинку творчості і перевіряв, що і як туди подають. Іноді, як велику милість, він декого з письменників запрошував з ним пообідать.

— Ця традиція була і за Олеся Терентійовича?

— Це стосувалося і Гончара. Так от, раптом з'являється Павло Архипович. А він завжди в загальній залі любив ліворуч у куточку сидіть, щоб усіх бачити і з усіма розмовляти (він же дотепний був, у залі весь час стояв регіт). І ми всі завмерли. Причому, він іде і його під ручку намагається вести директор — в апартаменти голови. А Загребельний вирвався здивовано: «Куди ви мене ведете? Що я там не бачив? Мені там ні з ким поговорити. Де було моє місце, отут я й сидітиму». І сів на це місце. Ви уявляєте?

— А як письменники зреагували?

— Письменники аплодували. Але ж я над ним вирішив пожартувати: перед обідом зайшов раніше і з кабінету для голови виніс прапор Спілки і поставив у куточку біля столу Загребельного. Якби хтось інший, то він би на мене смертельно образився, а Загребельний зайшов і зразу каже: «От же чорт — цей Дімаров!» І відніс його назад. Ну я вам скажу, над ним ми жартували дуже, і він жартував.

А ще він іноді як назве когось — і на все життя припечатає. Був один такий нездара, дуже противний, заздрісний. Павло його не критикував, але назвав: глиняний чоловік. І це прізвисько пристало до нього на все життя. Яка це страшна людина була.

— В якому плані?

— Усім заздрив. Він готовий був усіх знищить, хто більше нього написав. Знаєте, є такі, вони всіх ненавидять і для них найбільше свято, коли помирає хтось розумніший за них...

Загребельний ненавидів нудні твори і нудних людей

— Анатолію Андрійовичу, а хто взагалі був у його оточенні? З ким він дружив? Як ви познайомились із Загребельним?

— Я року не скажу, але я ще був у Львові, а Загребельний — у Дніпропетровську. І ми читали, друкували оповідання один одного. А потім я в Київ переїхав — почав працювати у видавництві «Радянський письменник», а Загребельний слідом, і тоді ми вже особисто познайомились і дуже подружилися.

Він дуже любив Василя Земляка. Дуже дружив з директором видавництва «Радянський письменник» Олександром Дяченком — Сашко теж був таким розхристаним, як Загребельний, і його видавництво ми теж називали Запорозька Січ. До нього будь-хто з редакторів заходив, чинопочитання не було.

Взагалі, Загребельний посправжньому дружив з людьми талановитими — в яких був хист, які писали цікаві речі. Він казав: «Єдине, що я ненавиджу, — це нудні твори і нудних людей».

В нього не дуже багато друзів було, справжніх друзів. Він у цьому відношенні був дуже строгий.

— Але він був доступний?

— До нього заходив будь-хто. І читачі, яких у нього було маса — і серед них були улюблені, які не раз до нього приїжджали, і працівники бібліотек у нього бували часто.

А який він був популярний у читачів! Слухайте, жоден письменник не міг цим похвалитися. Я пішов на ринок колись, коли ще не було Петрівки. І підходить до мене молодий чоловік і з-під плаща показує книжку: «Хотите очень интересный роман купить — «Роксолана»?». Я кажу: «Куплю, а скільки?» — «Ну я вам по дешевке отдам — за 200 рублей». А ціна його була 3.20. Це була оцінка в очах читачів. Його романи розміталися!

Мені, наприклад, Загребельного замовили з Паміру. Я ж їздив по всьому світу, і знав українців, які працювали в геології на Памірі. І от одержую звідти листа від такого Крата — головного гідрогеолога: «Анатолий, если сможешь, за любую цену достань мне исторические романы Загребельного и пришли. Тут невозможно ни достать, ни почитать». Я звернувся до Загребельного, і Павло надписав тому два подарункові романи.

— Слухайте, а що то за історія з серіалом про Роксолану?

— У нас знайшовся спритник, який за його ідеєю поставив телефільм — не по Загребельному, бо не хотів ділитися грошима, а сам щось нашкрябав, чи там хтось йому нашкрябав...

Загребельний дзвонив до мене і реготав. У нього зла не було, каже: «Ну, спритний...»

— Я не бачила фільм, він що, по суті, зроблений за твором Загребельного?

— За твором, але не дотримуючись деталей Загребельного. Павло каже: «Ану подивися, Толя, коли будуть повторювати «Роксолану», як там про яничарів знято». А я на половині плюнув, бо побачив, що все там перевернуто з ніг на голову. Він сміється і каже: «Там до яничар перед боєм виходить командир і кричить: «Яничари, по конях!» І всі сідають на коней і йдуть в атаку. Ідіоти ж вони! Хоча б почитали, що яничари — це пішохідне військо, яке не вміло на конях їздити і не знало, що таке коні». Отакі от усі деталі. Каже: «Я передивився, ну що — гірко й нудно». Я став його заспокоювати: «Павло, ну і мене так обікрали. Приїхав один, узяв повість «Син капітана», і без мене її поставили. Я через п'ять років побачив той фільм...»

«Оце нашу гордість так поховали...»

— Взагалі, Павло Загребельний був заможним чоловіком? Його книжки надруковані більш як 20 мовами світу, загальним накладом понад 20 мільйонів примірників.

— Я вам скажу, якби Павло був десь там, в Європі, він би став мільярдером. А тут Загребельний не був заможним.

А поховали ж його... Запхнули хтозна-куди, місця на центральній алеї не знайшлося. Оце нашу гордість отак поховали. Ледве виклянчили у міськради, щоб на Байковому.

А Президент прийшов на громадянську панахиду в клуб Кабміну — і за те спасибі, що постояв. Але хоча б він або його помічники поцікавились, де Загребельного поховають.

— А пам'ятник уже є?

— Могилка. Дерев'яний хрест. Елла християнський пам'ятник хоче поставити. Мабуть, козацький хрест.

От що іще я хочу сказати. Ви знаєте, серед письменницьких жінок таких самовідданих, як Елла Михайлівна, пошукати. На 50 відсотків того, що він написав, — це заслуга Елли. Не в розумінні, що вона йому диктувала — хоча вона й критиком була, і перша читала його рукописи, а тому, що вона створювала йому ідеальні умови для письма. Пожертвувала собою, всім пожертвувала заради цього. Це свята жінка.

Звичайно, для неї це страшна втрата... У нього ж несподівана смерть, така несподівана смерть, тому що і лікували його не від того — у нього був туберкульоз, а його лікували від бронхітів. Ви уявляєте?..

Якби Загребельний народився в іншій країні — був би Нобелівським лауреатом

— Павло Загребельний був лауреатом Державної премії УРСР і Державної премії СРСР. Ви вважаєте, що такої величини письменник був належно поцінований?

— Я вважаю, що у нас в Україні, якби був живий Тарас Шевченко, його б зацькували і йому ніякої, навіть маленької, премії не дали б. Оце так я вважаю...

Загребельний, я вам скажу, — це геніальна постать. І це наша ганьба — України і всіх українців, — що Загребельний не академік Академії наук, хоч, ви знаєте, хто там є академіками, багатьох з яких Загребельний за пояс міг заткнути. Це наша ганьба, що Загребельний — не лауреат Нобелівської премії.

Ну що вам сказати? Я даю гарантію, що майже все наше високе начальство не тримало в руках жодного художнього твору. Я пам'ятаю своє навчання в школі. У нас була одна кругла відмінниця, яка прекрасно відповідала, бо назубок знала підручник — і одержувала відмінні оцінки з української літератури, хоч жодну художню книжку не читала. І отакі відмінники в лапках зараз на чолі нашої держави.

Якби Павло Загребельний народився і жив у Франції, Німеччині, не кажу вже про Азію чи Америку, він давно був би Нобелівським лауреатом і академіком усіх академій.

Він так багато написав і все-таки нарікав, що, якби не засідання, не керівництво Спілкою чи «Літературною Україною», написав би ще більше. Він читав багатьма мовами. Все, за що він брався, йому вдавалося. Слухайте, для того, щоб написати свою «Роксолану», він же ж вивчив мусульманство, знав Коран, спеціально їздив у Туреччину. Це була колосальна праця.

— Павло Загребельний все-таки був визнаною і досить впливовою людиною за радянських часів. Чому в часи незалежності його голос не мав такої сили?

— Я вам скажу, чому. Тому що в часи незалежності важко перекричати усіх оцих спритників. Вони кричать з трибун, а Павло цього не любив. Він же ненавидів трибуни. А потім усамітнився і здалеку дивився...

Будь-ласка, почитайте його «Думки нарозхрист» і ви зрозумієте, як він усе наперед прораховував, чим усе закінчиться: і горбачовська перебудова, і президентство Кравчука, який, по суті, роззброїв Україну і вигнав наймудрішого міністра оборони Костянтина Морозова, який протестував проти того, щоб Севастополь віддавати російському флоту. А другий президент продав Україну: приватизація — прихватизація.

Я всім раджу її прочитати. Як і інші його твори. І переконаний, що твори Загребельного все-таки існуватимуть — доки існуватиме Україна.

Розмову вела Валентина ПАЩЕНКО (Укрінформ).

Фото Олександра ВОСКРЕСЕНСЬКОГО (з архіву «Голосу України»).

У нього був туберкульоз, а його лікували від бронхітів. Ви уявляєте?..

Порядок надання додаткової відпустки

Розкажіть, будь ласка, на сторінках «Голосу України» про порядок надання додаткової відпустки за особливий характер праці та визначення її тривалості шляхом пропорційного розрахунку залежно від зайнятості працівників у цих умовах:
1. Внутрішнє сумісництво на 0,25 ставки та 0,5 ставки.
2. Зовнішнє сумісництво на 0,25 ставки та 0,5 ставки.
3. Внутрішнє сумісництво на 0,5 ставки, якщо працівник перебував місяць на курсах підвищення кваліфікації.

М. МАКЄЄНКО,
головний лікар дитячої міської поліклініки № 1.

Кіровоград.

Відповідає директор Департаменту з питань державного регулювання заробітної плати та умов праці Міністерства праці та соціальної політики Олександр ТОВСТЕНКО:

— Відповідно до пункту 1 частини першої статті 8 Закону України «Про відпустки» окремим категоріям працівників, робота яких пов'язана з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням або виконується в особливих природних географічних і геологічних умовах та умовах підвищеного ризику для здоров'я, надається щорічна додаткова відпустка за особливий характер праці — тривалістю до 35 календарних днів за Списком виробництв, робіт, професій і посад, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.97 р. № 1290 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 травня 2003 р. № 679).

Згідно з Порядком застосування цього списку, затвердженим наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 30.01.1998 № 16 (із змінами від 04.06.2003 р. № 150), додаткова відпустка надається пропорційно фактично відпрацьованому часу.

У розрахунок часу, що дає право працівникам на додаткову відпустку, зараховуються дні, коли він фактично був зайнятий на роботах з особливим характером праці не менше половини тривалості робочого дня, встановленого для працівників цих виробництв, цехів, професій, посад.

Тому якщо працівник на роботі за сумісництвом працює на 0,25 ставки, тобто менше половини тривалості встановленого робочого дня, права на щорічну додаткову відпустку за особливий характер праці він не має. Працівник, який працює на роботі за сумісництвом на 0,5 ставки, має право на зазначену відпустку тривалістю пропорційно фактично відпрацьованому часу.

Відповідно до частини другої статті 9 Закону України «Про відпустки» до стажу роботи, що дає право на щорічні додаткові відпустки (статті 7 та 8 цього закону), зараховуються:

1) час фактичної роботи із шкідливими, важкими умовами або з особливим характером праці, якщо працівник зайнятий у цих умовах не менше половини тривалості робочого дня, встановленої для працівників даного виробництва, цеху, професії або посади;

2) час щорічних основної та додаткових відпусток за роботу із шкідливими, важкими умовами і за особливий характер праці;

3) час роботи вагітних жінок, переведених на підставі медичного висновку на легшу роботу, на якій вони не зазнають впливу несприятливих виробничих факторів.

Отже, періоди тимчасової непрацездатності працівника, цілоденної відсутності у зв'язку з перебуванням на курсах підвищення кваліфікації, семінарах, конференціях, нарадах, тимчасової роботи працівника у відрядженні, яка не є роботою із шкідливими умовами або з особливим характером праці, крім зазначеної у пункті 3 цієї статті, не зараховуються до стажу роботи, що дає право на щорічну додаткову відпустку за роботу із шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці.

Мал. з сайта www.img1.liveinternet.ru

Що гуманніше для вашого собаки?

Нещодавно водила свого ще маленького песика (дівчинку) до ветеринара на щеплення, і лікар запитала мене, чи не збираюся я її у майбутньому стерилізувати. Мене це запитання загнало в глухий кут. Лікар пояснила, що так собаці буде краще. Але я не розумію, чому краще?

Тамара ГУСЕНКО.

Чернігів.

Відповідає лікар ветеринарної медицини Ольга ЧАРКОВСЬКА:

— В ідеалі, в кожного цуценяти й кошеняти, яке з'явилося на світ, повинен бути будинок і турботливий хазяїн. На жаль, так відбувається не завжди. Кількість собак та кішок у кілька разів перевищує кількість людей, що бажають одержати чотириного друга. Деякі власники спеціально в'яжуть тварин для того, щоб потім утопити новонароджених цуценят і кошенят. Вони думають, що не дати своєму вихованцеві задовольнити основний інстинкт — це не гуманно, а знищувати «дитинчат» — гуманно, бо вони ще дуже маленькі. Тільки нехай вони спробують поставити собі таке питання: вбивати новонароджену дитину — це гуманно?

Якщо ваша тварина не пройшла навіть базового дресирування, то її сексуальний інстинкт заподіє чимало неприємностей. Два рази на рік у суки буває тічка, що триває близько місяця, і весь цей час собаку необхідно тримати в ізоляції. У цей період вона, як магніт, притягує до себе псів. Щоразу, коли ви будете виводити її на вулицю, нехай навіть на короткому повідку й тільки для випорожнення, її стане переслідувати ціла зграя чотириногих ловеласів. З псами — ще гірше: за ними треба стежити весь час. Варто поблизу з'явитися суці з тічкою, як вони тікають. І вже ніщо не зупинить їх: ні заповнені машинами траси, ні залізничні колії, ні навіть колючий дріт. Відомі випадки, коли бажання було таким великим, що собаки тікали з будинку, розбиваючи шибки.

От чому сук важливо стерилізувати, а псів — кастрували. Втручання в природу, знущання над тваринами, скажете ви? Але подумайте про нещасну долю кошенят та цуценят, які з'явилися в результаті любові якогось пса до бездомної дами, або ж про псів, які потрапили під машину в погоні за вашою дамою, і відразу стане зрозуміло, що набагато гуманніше відразу каструвати або стерилізувати вашого улюбленця.

Ця операція абсолютно безпечна, тварина після неї швидко видужує. Більш того, знижується ризик багатьох захворювань. Суки назавжди позбуваються такого неприємного явища, як помилкова вагітність, пси стають менш агресивними. Окрім того, стерилізація — це профілактика раку.

За інформацією КП «Центр ідентифікації тварин».

Якщо куплений товар не сподобався...

Ми вирішили доробити ремонт та придбали у магазині 16 керамічних плиток. Коли приїхали додому, то побачили, що плитка за товщиною відрізняється від тієї, яка у нас уже була. Скажіть, чи можемо ми повернути плитку до магазину?

Сергій ВЕРЕНОВСЬКИЙ.

Луцьк.

Відповідає координатор програм всеукраїнської громадської організації «Якість життя» Вікторія ЖУРБАС:

— Звичайно, ви маєте повне право повернути керамічну плитку! Згідно із п. 1 статті 9 Закону України «Про захист прав споживачів», споживач має право обміняти непродовольчий товар належної якості на аналогічний у продавця, в якого він був придбаний, якщо товар не задовольнив його за формою, габаритами, фасоном, кольором, розміром або з інших причин не може бути ним використаний за призначенням. Споживач має право на обмін товару належної якості протягом чотирнадцяти днів, не рахуючи дня купівлі. Обмін товару належної якості провадиться, якщо він не використовувався і якщо збережено його товарний вигляд, споживчі властивості, пломби, ярлики, а також розрахунковий документ, виданий споживачеві разом з проданим товаром.

У вас при собі має бути копія чека. Радимо також заздалегідь написати заяву про повернення грошей чи обмін товару, посилаючись на вищевказану статтю. І якщо раптом у магазині ви отримаєте відмову, попросіть менеджера або адміністратора зазначити це на вашій готовій заяві. Не забудьте вказати дату, коли ви звернулися до магазину із проханням здати товар.

Допомога буде

На роботі мені пропонують звільнитися за згодою сторін. Скажіть, чи буду я тоді мати право на матеріальну допомогу від служби зайнятості.

Олексій СОЛОГУБ.

Київ.

Відповідає начальник інспекції з контролю за додержанням законодавства про зайнятість населення Державного центру зайнятості Ілля ДОВЖЕНКО:

Допомога з безробіття призначається та виплачується з 8-го дня після реєстрації особи в установленому порядку в державній службі зайнятості за умови одержання нею статусу безробітного (відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000 р. № 1533-ІІІ, із змінами та доповненнями (далі — закон). Розмір та тривалість виплати допомоги з безробіття залежить від страхового стажу, підстави звільнення та розміру заробітної плати, отримуваної громадянином перед звільненням (статті 22, 23 закону).

Особам, звільненим з останнього місця роботи з підстав, передбачених статтею 37, пунктами 3, 4, 7, 8 статті 40, статтями 41 і 45 Кодексу законів про працю України, військовослужбовцям, зазначеним у пункті 2.1 цього порядку, та іншим особам, звільненим з останнього місця роботи (служби) у зв'язку із застосуванням до них заходів дисциплінарного впливу, виплата починається з 91-го календарного дня.

Кошти замість путівки

Який розмір грошової компенсації замість путівки в санаторій повинен отримувати інвалід І групи Великої Вітчизняної війни? У нашому соцзабезі мені повідомили, що нарахують 260 гривень. Чи правильно це?

Микола КОРЯК.

Каховка Херсонської області.

Відповідає директор Департаменту у справах ветеранів та людей похилого віку Міністерства праці та соціальної політики Світлана УСТИМЕНКО:

— Виплата грошової компенсації за невикористане право санаторно-курортного лікування для інвалідів війни здійснюється відповідно до бюджетної програми «Санаторно-курортне оздоровлення інвалідів» у межах передбачених видатків. На даний час регулюється Порядком виплати грошової компенсації вартості санаторно-курортного лікування деяким категоріям громадян, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2004 року № 785.

Відповідно до пункту 2 цього порядку, грошова компенсація замість санаторно-курортної путівки виплачується інвалідам війни за місцем їх реєстрації один раз на два роки з дня звернення із заявою про виділення путівки або виплату грошової компенсації за бажанням, якщо ці особи протягом двох років не отримували безплатних санаторно-курортних путівок, незалежно від наявності медичного висновку про необхідність санаторно-курортного лікування або медичних показань.

Грошова компенсація виплачується у таких розмірах: інвалідам війни I та II груп — 100 % середньої вартості путівки, інвалідам війни III групи — 75 % середньої вартості путівки.

Відповідно до пункту 7 вищезазначеного порядку середню вартість санаторно-курортної путівки визначає Мінпраці за поданням Фонду соціального захисту інвалідів за погодженням з Мінфіном щороку в межах обсягу бюджетних коштів, виділених відповідно до закону України про державний бюджет України на поточний рік.

Зважаючи на викладене, наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 13.03.09 № 103 «Про встановлення середньої вартості путівки для виплати грошової компенсації замість вартості санаторно-курортної путівки та вартості самостійного санаторно-курортного лікування» (який погоджено з Міністерством фінансів України та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06.04.09 за № 310/16326) на 2009 рік встановлено середню вартість путівки для виплати грошової компенсації замість санаторно-курортного лікування за 2007—2008 роки в межах обсягу бюджетних коштів, виділених відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік», у сумі 260 гривень.

При збільшенні видатків з державного бюджету на зазначені цілі відповідно зростає і розмір грошової компенсації.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ЦЕ ЦІКАВО

Мелодії Анд... на Полтавщині

Легенди розповідають, що в Давній Греції жив козлоногий бог Пан — володар лісів, полів і трав. Любив він вино і музику, а особливо красивих жінок. І закохався Пан у німфу на ймення Сірінкс. Та красуні не сподобався божок, усіляко уникала вона Пана, який всюди її переслідував. І тоді попросила Сірінкс свого батечка — річкового бога — заховати її так, аби не знайшов той клятий Пан. От і перетворив її батько на тростинку. А Пан ту тростинку зрізав і... зробив з неї собі дудку. І ніхто відтоді не міг здогадатися, що не флейта це співає, а солодкоголоса німфа Сірінкс.

Відтоді багатоствольні флейти з різної довжини тростинних трубочок і називають флейтами Пана — від імені давньогрецького бога. У різних народів цей інструмент називається по-різному (у самій Греції — це досі сірінкс), а у далекій Болівії — панфлуте.

Тисячі полтавців та гостей Сорочинського ярмарку теж нещодавно мали чудову нагоду познайомитися з цим екзотичним інструментом. Важко було на ярмарковій площі пройти мимо колоритного болівійця, який дивним чином буквально заворожував людей жалібно-загадковими мелодіями панфлуте. Ніес Карніес вперше побував на Полтавщині, тим паче на такому чудовому мистецькому заході, яким є Сорочинський ярмарок. Болівієць був приємно вражений не лише гостинністю українців, але й цікавістю до його творчості, адже його «Мелодії Анд» можна було не лише послухати, але й купити диски. Розходилися вони доволі жваво! Особливо серед автомобілістів, адже останні стверджують: «Мелодії Анд» і справді кличуть в дорогу....

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтавська область.

На знімку: Ніес Карніес.

Фото автора.

Ліс, де з дерев падають.. риб'ячі кістки

Про колонію чапель у Володарсько-Волинському районі спершу почула від освітян. Завідуюча райвідділу освіти Лілія Ковальчук захоплено розповіла, як возила недавно дітей помилуватися поселенням сірих чапель біля села Кропивенки.

Птиці гніздяться на соснах у лісі біля річки, харчуються рибою. Літають над водою — тільки мигтять! От би вам там побувати. Це ж так цікаво — спостерігати за життям пташиної колонії, — сказала Лілія Володимирівна. — Чаплі оселилися на водоймі біля колишньої бази відпочинку гірничо-збагачувального комбінату. Поїдете в напрямку Нової Борової, а там запитаєте».

Трохи поблукавши, ми потрапили до села Кропивенки, розташованого біля густого лісу. А ось у лісі знайти самотужки стару відпочинкову базу і колонію чапель не вдалося. Допомогла нам мешканка Кропивенки, педагог, поетеса, краєзнавець, велика ентузіастка та патріотка рідного краю Лідія Вербило, на яку ми натрапили зовсім випадково. Лідія Леонідівна люб'язно погодилася провести нас лісовими стежками до колонії та прочитала коротку лекцію з історії виникнення й існування чаплиного поселення.

Сірі чаплі з'явилися тут у 60-х роках минулого століття в місцині, яку так потім і назвали «Чаплине». Тут є гарна водойма, поряд — болота. Пташкам сподобалися, так би мовити, умови проживання, і вони залишилися біля Кропивенки.

Нині в колонії налічується 120 чапель. Харчуються птахи рибою, будують гнізда на високих і старих гіллястих соснах. Прилітають на Полісся з вирію десь у середині березня, а відлітають одними з останніх. Вирощують чаплят, але намагаються залишати у гніздах лише стільки пташат, скільки зможуть прогодувати. Зайвих скидають з височості на землю. Такий жорстокий закон виживання в пташиній колонії...

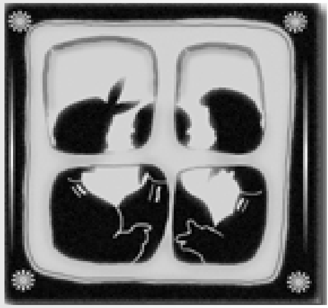
Чаплі перебувають під охороною — поселення оголошено заповідником. Коли ми врешті добрели до колонії, то були вражені побаченим. Високі колони сосен з темними шапками великих гнізд. Над ними кружляли крилаті силуети птахів. Чулися їхні трохи скрипучі, різкі голоси. На землі лежало безліч риб'ячих скелетів — рештки пташиного бенкету. Траплялися в траві також шматки шкаралупи з чаплиних яєць, сиві пера з крил... Ми блукали між дерев, задивлялися на мешканців колонії, а вони не зважали на «чужаків», займалися нагальними справами: носили в дзьобах зловлену рибу, годували пташенят. Одне слово, жили своїм життям. Не за горами відліт за моря, в тепліші краї...

Галина КАВУН.

Житомирська область.

Фото Михайла П'ЄХА.

НЕЙМОВІРНІ ЗБІГИ

Думайте, про що співаєте

У нашому житті часто відбуваються неймовірні збіги. Часом дивуєшся: як таке може бути? А от і може! Адже життя повне сюрпризів і воно часто ділиться ними з нами. Читайте й дивуйтеся. Скажете, такого не буває? Ще й як буває!

* * *

● У 1965 році жителі шотландського села дивилися в місцевому кінотеатрі фільм «Навколо світу за 80 днів». У момент, коли кіногерої сідали в кошик повітряної кулі й рубали канат, пролунав дивний тріск. Виявилося, на дах синематографу впала... точнісінько така, як у кіно, повітряна куля!

● Коли американський астронавт Нейл Армстронг ступив на поверхню Місяця, перше, що він вимовив, було: «Бажаю успіху, містер Горскі!». Фраза означала ось що. Ще коли він був маленьким, Армстронг випадково підслухав сварку сусідів — сімейної пари на прізвище Горскі. Місіс Горскі репетувала до чоловіка: «Скоріше сусідський хлопчисько злітає на Місяць, ніж ти задовольниш жінку!». Й ось тобі маєш — збіг! Нейл дійсно полетів на Місяць!

● На заміському італійському шосе зіштовхнулися два автомобілі. Однак обоє водіїв не постраждали. На радощах вони вирішили познайомитися й... назвали ті самі імена й прізвища. Обох звали Джакомо Феліче, що, до речі, в перекладі означає «щасливий».

● Якось Марчелло Мастрояні в розпалі гучного дружнього застілля заспівав стародавню пісеньку "Згорів той будинок, де я такий щасливий був...". Не встиг він доспівати куплет, як йому повідомили про пожежу в його особняку.

● В 1966 році чотирирічний Роджер Лозьєр ледве не потонув у морі біля американського міста Салем. На щастя, його врятувала жінка на ім'я Еліс Блейз. А через 8 років, коли Роджеру було 12, він сам став рятувальником — на тому самому місці, де колись тонув він, Роджер допоміг чоловікові, який виявився... чоловіком Еліс Блейз.

● У 1898 році письменник Морган Робертсон у романі «Даремність» описав загибель велетенського корабля «Титан» після зіткнення з айсбергом у першому своєму рейсі... В 1912-му, через 14 років, Великобританія спустила на воду теплохід «Титанік», і в багажі одного пасажира (звичайно ж, зовсім випадково) виявилася книга «Даремність» про загибель «Титана». Все написане в книзі втілилося в життя, збіглися буквально всі деталі катастрофи: навколо обох суден ще до виходу в море було піднято неймовірний галас в пресі через їхні величезні розміри. Обоє вважалися такими, що не потонуть, але судна налетіли на крижану гору у квітні, маючи на борту багато пасажирів-знаменитостей. І в обох випадках аварія дуже швидко переросла в катастрофу через нерозторопність капітана й нестачі рятувальних засобів... Книга «Даремність» з докладним описом корабля потонула разом з ним.

Африканка дніпровських вод

У Каховському водосховищі все частіше ловиться рибка з райдужним забарвленням боків

НЕЙМОВІРНО, АЛЕ ФАКТ

На початку двотисячного року деякі запорізькі газети надрукували сенсаційні повідомлення про те, що в Каховському водосховищі з'явилася мозамбікська піранья, котра виїдає місцеву рибу і навіть становить загрозу для людей. Знайшли і «винуватця» цієї «екологічної катастрофи» — Запорізьку АЕС, працівники якої начебто займалися незаконним розведенням небезпечної екзотичної риби. Втім, із самого початку було зрозуміло, сенсація — не просто липа, а нечувана дурниця. Бо гострозубі піраньї, як відомо, водяться в Амазонці, тобто найбільшій ріці Південної Америки, а Мозамбік — країна африканська, та й риба ота ніякий не хижак і називається тиляпією.

Атомники провели виробничу нараду з участю провідних учених-іхтіологів України, котрі заявили, що жодної небезпеки для екосистеми Дніпра потраплення тиляпії в Каховське водосховище не являє. Та й до її розведення працівники Запорізької АЕС ніякого стосунку не мали.

Такого просто не може бути!

Хоча тема для публікацій відразу ж вичерпалася, розголос пішов, а тиляпія не забувала нагадувати про себе. Для енергодарських рибалок вона стала звичним трофеєм, бо там в акваторії затоки поблизу міста вода набагато тепліша, а отже, тропічна переселенка може пережити і зиму. А щоб в інших місцях вона з'являлася, чути доводилося, однак у те не вірилося. Та якось у травні сусід по дачі показав мені кілька таких рибок завбільшки з долоню. А тоді взяв і зморозив: ось, мовляв, які монстри в Каховському водосховищі водяться! І це — мисливець та рибалка з тридцятирічним стажем, а що ж говорити про необізнаних людей, котрі свято вірять газетним побрехенькам про піранью! С т а л о с я це в затоці біля залізничної станції «Плавні вантажні» за два з гаком десятки кілометрів від Енергодара (якщо пливти туди катером), а через тиждень я сам упіймав невеличку тиляпію в затоці, куди впадає Конка. І в сусідів по берегу час від часу поклювувала, причому, всі вони добре знали цю рибку...

«Риба святого Петра»

З'ясувати біологію та рибогосподарське значення тиляпії допоміг начальник управління інформації і зв'язку з громадськістю Запорізької АЕС Сергій Шимчев, надіславши електронною поштою купу довідкового матеріалу. Бо до цього Сергій Олексійович працював начальником гідроцеху і добре обізнаний з даною тематикою. Так от, тиляпія належить до сімейства цихлідових і в природних умовах населяє прісні та солонуваті води Африки і Близького Сходу. Живиться в основному фітопланктоном, нитчаткою, ряскою, великими водоростями та іншою водною рослинністю. В перекладі з грецької означає «далека риба» (так її назвав Аристотель ще у IV столітті до н. е.). В стародавньому Єгипті зображеннями тиляпії прикрашали гробниці фараонів, а в часи раннього християнства вона стала називатися «рибою святого Петра». Можливо, тому, що існує легенда про те, як Ісус Христос нагодував п'ятьма хлібами та якоюсь дивовижною рибою натовп нужденних...

Тиляпію розводять у багатьох країнах світу, цінуючи за невибагливість, всеїдність, швидкий ріст та високі смакові якості. В Україні її більше століття популяризують акваріумісти. І вибір у них значно більший, ніж у наших рибоводів, бо в природі існують аж чотири види тиляпії і велика кількість її гібридів, що мають різне забарвлення. Це — чудова риба-меліоратор, котра нікому не становить конкуренції, зате, поїдаючи водну рослинність і донну органіку, є живою ланкою технологічного процесу підтримання водного балансу в гідроспорудах. Єдина умова виживання — тепла вода. Тому її й вирощували в ставках-охолоджувачах Маріупольського металургійного комбінату, Придніпровської та Запорізької теплових електростанцій. А зараз тиляпія «працює» на Запорізькій АЕС настільки успішно, що тут всерйоз задумуються над її промисловим розведенням.

І все-таки — тиляпія!

Якщо ця риба така теплолюбна, то як же вона й справді може пережити зиму, коли температура води під кригою не перевищує 4 градусів? Якби йшлося про Енергодарську затоку, куди впадає вода зі ставків-охолоджувачів, то тут усе зрозуміло. Але ж тиляпія все частіше зустрічається серед Каховського водосховища, що підтверджує і директор приватного риболовецького підприємства «Дніпро» Георгій Рибний. Щоправда, про промислові розміри не йдеться — найбільші екземпляри важили двісті — триста грамів...

Однак і це — результат, що свідчить про природний феномен, суть якого нам поки що не відома. А так хочеться вірити в диво! Було б дуже доречно, якби й справді тиляпія породичалася з дніпровським карасем і, успадкувавши його витривалість, взялася за очищення засміченого органікою та водоростями Каховського водосховища.

— Біологічні особливості сімейств цихлідових та коропових дуже відмінні, — пояснив кандидат біологічних наук, доцент кафедри мисливствознавства та іхтіології Запорізького національного університету Володимир Сарабєєв, — тому про якесь їхнє спільне потомство не може бути й мови. Те, що ловлять рибалки-любителі в Каховському водосховищі, — справжнісінька тиляпія. Як вона змогла вижити в екстремальних умовах зимівлі, не відомо. Щоб дати на це запитання точну відповідь, потрібно провести грунтовне дослідження, а наука, на жаль, нині погано фінансується і на такі програми грошей не дають.

Отак воно у нас завжди і виходить. Чи, може, й справді не варто перейматися тим, що незрозуміле, поклавши всю відповідальність на матінку природу? Вона ж, на відміну від людей, не помиляється.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область

На знімку: тиляпія — це не лише смачне та поживне м'ясо, а й окраса акваріумів.

Фото автора.

Споживач має право на отримання необхідної, доступної, достовірної і своєчасної інформації про продукцію, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору. Інформація повинна бути надана споживачу до придбання ним товару чи замовлення роботи (послуги).

(Закон України «Про захист прав споживачів», п.1 ст. 15)

Цукерка Франкенштейна

генно-модифікована їжа не до вподоби тваринам, але люди змушені її споживати

Розповсюдження штучної їжі може мати катастрофічні наслідки для людства. Таку думку на прес-конференції в Києві висловила доктор біологічних наук, провідний науковий співробітник Інституту вищої нервової діяльності та нейрофізіології Російської Академії наук, експерт з продовольчої безпеки в Раді НАТО—Росія Ірина Єрмакова.

Загалом у світі близько 27 мільйонів гектарів засіяно трансгенними рослинами. З'явився навіть новий сорт кукурудзи, в яку ввели вісім трансгенів. «А так званий «золотий рис», збагачений завдяки новітнім біотехнологіям вітаміном А, без тестування на тваринах почали перевіряти на дітях», — обурюється Ірина Єрмакова.

2008 року австрійські вчені досліджували вплив ГМО-кукурудзи на братів наших менших і дійшли висновку, що така їжа призводить до порушень репродуктивної функції й роботи внутрішніх органів. Експерименти на щурах, які проводила сама Ірина Єрмакова, теж яскраво продемонстрували згубний вплив «їжі Франкенштейна». Щури, яких годували генно-модифікованою соєю, давали хворе потомство. Половина новонароджених тваринок помирали в ніжному віці, близько 40 відсотків були недорозвинені. До того ж жодне дитинча піддослідних щурів не дало потомства... Чи не спіткає та сама доля людей, яким уже нині активно згодовують штучну їжу?

— Ми вважаємо, що небезпека пов'язана саме з тим, що чужі гени до ГМО-організмів уводять за допомогою вірусів або бактеріальних плазмід, кільцевої ДНК, — каже Ірина Єрмакова.

Споживачів запевняють, що ці віруси «приспані». Але сумніви все-таки виникають...

У світі є більш як 140 ГМО-культур. Приміром, у бульбу додали гени земляної бактерії, яка вбиває колорадського жука. Щоб отримати стійку до посух пшеницю, їй вживили ген скорпіона. Помідори «схрестили» з морською камбалою. Шляхом об'єднання несумісного в природі генетичного матеріалу «вивели» новий сорт яблук, слив, винограду, огірків, баклажанів і ще більше сотні рослин. У такий спосіб рослини набули раніше не властивих їм якостей — стійкість до гербіцидів, деяких шкідників та збудників хвороб, більшу врожайність тощо. Та в цієї медалі є зворотний бік: учені припускають, що виробництво генно-модифікованої їжі може мати катастрофічні наслідки і для кожної окремої людини, і для людства загалом.

Передовсім ідеться про знищення природного біорозмаїття. Крім того, експерти не відкидають, що поява нових хвороб і досі невідомих людству вірусів пов'язана саме з такими генетичними експериментами.

Так чи ні ГМО в Україні?

За висновками Єрмакової, використання ГМО може призвести до сплеску онкологічних захворювань, випадків безпліддя, алергій, високого рівня смертності та захворюваності новонароджених дітей.

За допомогою певних технологій «вірусну» проблему можна розв'язати, каже Ірина Єрмакова. Досягнення генної інженерії, без сумніву, прислужаться людям у майбутньому. Але на даному етапі розповсюдження ГМО-культур є передчасним, вважає експерт.

Три роки тому з трибуни міжнародної конференції Ірина Єрмакова звернулася до вчених світу із закликом повторити її дослідження. Проте експерименти російського науковця й досі залишаються, на жаль, унікальними. Розвиткові досліджень впливу ГМО на живі організми заважає потужне бізнесове лобі, яке отримує чималі прибутки від вирощування й виробництва модифікованих продуктів.

Українські лабораторії із виявлення ГМО-продукції можна перелічити на пальцях однієї руки.

Основними виробниками ГМО є США, Канада, Аргентина і Бразилія. «Нині до них додалися Китай — за рахунок бавовни — та Індія», каже голова правління Федерації органічного руху України Євген Милованов. Половина всієї бавовни, яка вирощується в світі, — генетично-модифікована. Серед продуктів харчування найбільш забрудненими ГМО є соя, кукурудза і картопля.

Альтернативу їжі Франкенштейна пропонують прихильники органічного землеробства. Нині від ненатуральних харчів починають відмовлятися навіть африканські держави. У 32 країнах створено сільськогосподарські зони, де заборонено вирощувати модифіковані рослини. А Швейцарія, Австрія, Греція, Польща та Венесуела взагалі оголосили себе вільними від ГМО. «Нещодавно до цього процесу долучилися Франція та Німеччина», — розповідає Ірина Єрмакова. Крім них, ще 11 країн хочуть відмовитися від трансгенних аграрних технологій.

Найближчим часом Федерація органічного руху України планує провести в Києві ярмарок органічних продуктів. «Якщо ГМО-картоплю не їсть навіть колорадський жук, то українцям її вживати й поготів не варто», — переконаний Євген Милованов. Без хімікатів і ГМО ми цілком можемо забезпечити себе харчами. За словами Милованова, в Україні під сертифіковане органічне сільгоспвиробництво відведено 270000 гектарів. На жаль, майже весь генетично та екологічно чистий врожай відправляють на експорт, але дещо з'являється і на нашому ринку. Приміром, декілька столичних супермаркетів і спеціалізованих магазинчиків уже сьогодні пропонують органічні продукти, які коштують у 3—4 рази дорожче за звичайні. Тим часом у країнах Євросоюзу за них правлять лише на 10—20 відсотків більше.

У сусідній Росії заборонено вирощувати ГМО, а лабораторії з визначення вмісту трансгенів у продуктах є практично в кожному місті, зазначає Ірина Єрмакова. Мода на натуральні харчі призвела до того, що тамтешні багатії купують собі індивідуальні ПЦР-лабораторії вартістю близько 50 тисяч доларів, і щоразу, коли закуповують продукти до столу, перевіряють їх на ГМО. А от спонсорувати наукову розробку цієї теми ніхто не поспішає.

В Україні ситуація ще гірша, тому наші багатії вважають за краще організовувати вирощування органічної їжі для потреб власних домочадців. Українські лабораторії із виявлення ГМО-продукції можна перелічити на пальцях однієї руки, до того ж не всі вони укомплектовані кадрами. А маркування продуктів, що містять трансгени, весь час відкладається. Постанову Кабміну про запровадження маркування харчових продуктів із вмістом ГМО планували ввести в дію з 1 липня. Однак на прохання підприємців Прем'єр-міністр погодилася перенести цю подію на 1 січня 2010 року. А тим часом продукти з ГМ-компонентами завозять в Україну у великій кількості й практично неконтрольовано.

На нашому ринку ГМО-соя і кукурудза представлені, як то кажуть, в асортименті. Модифіковану сою додають у безліч популярних продуктів: ковбаси, сосиски, морозиво, шоколад і цукерки, які так люблять діти. Жири із ГМО-рослин «просунуті» молочарі навчились додавати в масло, молоко і сметану.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

На знімку: попри світову фінансову кризу, на Заході органічні продукти мають великий попит.

ДУМКА ФАХіВЦЯ

Ірина ЄРМАКОВА:

«Можливо, людина зможе знайти спосіб захисту від згубного впливу трансгенів. Проте ми не зможемо захистити від цього тварин, рослини і бактерії. Поширення ГМО-технологій може призвести до зникнення багатьох представників флори і фауни. Зрештою, людство зіткнеться з екологічною катастрофою, яка буде результатом розповсюдження ГМ-плантацій».

ТЕХНОМАНІЯ

Краще бути здоровим, ніж мобільним

Регулярне використання мобільних телефонів серйозно загрожує здоров'ю.

Відповідно до доповіді Radiation Research Trust (Велика Британія) і EMR Policy Institute (США), випромінювання від мобільних телефонів може спровокувати розвиток пухлини головного мозку, до того ж діти мають більше шансів занедужати, ніж дорослі.

Дослідження дії стільникових телефонів на здоров'я почалося 1999 року. На думку вчених, медичне співтовариство недооцінює небезпеку, якій піддають своє здоров'я користувачі засобів супутникового зв'язку. Діти, підлітки і молодь — найуразливіші, оскільки їхній організм перебуває у стадії розвитку й ці вікові групи частіше користуються мобільним телефоном.

Через випромінювання, що виходить від мобільника, абонент може отримати не тільки рак мозку, а й злоякісні новоутворення в очах, пухлини слинної залози, рак яєчка, неходжкинську лімфому і навіть лейкемію.

Тим часом стільникові телефони продовжують завойовувати світові ринки. У 2008 році у світі було продано 131 мільйон тільки смартфонів, а 2013-го, за прогнозами, обсяг річних продажів перевищить 300 мільйонів. Нині майже кожна друга людина на планеті користується мобільним телефоном щодня. Багато хто не розлучається з «трубкою» ні на мить: удень носять пристрій на собі — в кишенях одягу, а на ніч кладуть у головах.

Небезпечну звичку перебороти непросто. У сусідній Росії нещодавно стартувала масова акція День без мобільного. Її учасники — жителі найбільших міст країни — на 9 годин відключали свої стільникові телефони, **повідомляє електронне видання zabolel. net.**

СТЕРЕЖИСЬ ФАЛЬСИФІКАТУ!

Не все те «Златогор»...

Підпільний горілчаний завод виявили співробітники УБОЗ ГУМВС України в Черкаській області.

Під час проведення оперативно-розшукових заходів викрито групу осіб, жителів Черкас, Умані та Кіровоградської області, які викрадали спирт з державних спиртозаводів та виготовляли фальсифіковані алкогольні напої торгової марки «Златогор». **Як повідомляє УНІАН**, фальсифіковану горілку організована злочинна група реалізовувала оптом.

За інформацією відділу зв'язків із громадськістю ГУ МВС України в Черкаській області, під час проведення спецоперації затримано два вантажні автомобілі, які перевозили фальсифіковану продукцію та спирт. Вилучено чотири тонни спирту, більш як 5000 пляшок фальсифікованої горілки. За цим фактом порушено кримінальну справу за ст. 204 КК України (незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів).

Морква подешевшала на декілька копійок, а за яйця правлять до 10 гривень

З НОВИМИ ЦІНАМИ!

На Тернопільщині зростають ціни на продукти харчування. Згідно з моніторингом цін, проведеним Держінспекцією з контролю за цінами в Тернопільській області, подорожчали птиця, яйця, олія, свинина, капуста... Не припиняється зростання цін на пальне.

Ані продавці, ані покупці не пам'ятають, щоб такими «коштовними» були на початку вересня яйця. У магазині десяток продають за 6—7 гривень, за домашні на базарі просять 9—10. І це за того, що зерна в області виробляється достатньо, тож теоретично птицю і худобу є чим годувати. Навіть за нинішніх не зовсім сприятливих фінансових і погодних умов уже зібрано більш як мільйон тонн зернових. Однак тваринництво покладено на лопатки, тож м'ясного достатку годі сподіватися. Багато м'ясопереробних цехів через брак сировини закрилися, а ті, що залишилися, виробляють ковбаси переважно з імпортного м'яса сумнівної якості.

Банка консервованих помідорів коштуватиме щонайменше 12 гривень.

На цьому тлі приємні новини мають дуже скромний вигляд: на декілька копійок подешевшали картопля, морква та буряк. Нині саме розпочався їх масовий збір. Зрештою, на власні картоплю, соління та консервацію покладають сподівання багато тернополян. Хоча домашні заготовки сьогодні задоволення також не з дешевих: тара та кришки порівняно з минулим роком подорожчали вдвічі. Приміром, трилітрова банка коштує 6,5 гривні, кришка — 40 копійок. А вкупі з овочами банка консервованих помідорів коштуватиме щонайменше 12 гривень. І все-таки це дешевше, ніж у магазині, тому й відкривають господині в себе на кухнях консервні міні-заводи. До речі, традиційних консервних заводів в області залишились одиниці. Картопля і солоний огірок завжди були взимку на столі у наших предків, а нині старі рецепти доведеться згадати й їхнім нащадкам. Шкода, що не можна самотужки заготовити пальне, адже стабільних цін на бензин експерти теж не обіцяють.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

РЕКЛАМА ТА ОГОЛОШЕННЯ

ТОВ "Спеціалізоване підприємство Аукціонний дім" 9 жовтня 2009 року об 11:00 в торговій залі (м. Полтава, площа Незалежності 1-Б, кім.18) проводить повторні відкриті торги (аукціон) з реалізації комунального майна:

Лот №1: Нежитлова будівля, загальною площею 384 кв.м., що знаходиться за адресою: Полтавська обл., Великобагачанський р-н, с. Якимове, пров. Ворошилова, 16-Б. Об'єкт виставляється на продаж без земельної ділянки.

Документи на право власності та технічна документація на об'єкт відсутні.

Початкова ціна продажу становить 23 564 грн. (без ПДВ).

Учасниками відкритих торгів (аукціону) сплачується гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової вартості майна та реєстраційний внесок у розмірі 17 грн. за наступними реквізитами: отримувач ТОВ "Спеціалізоване підприємство Аукціонний дім", р/р260004251 в ВАТ "Ерсте Банк" м. Київ, МФО 380009, ЄДРПОУ 36013428.

Заявки на участь у відкритих торгах (аукціоні) приймаються організатором торгів за адресою: м. Полтава, майдан Незалежності 1-Б, кімната 18, з 9:00 до 17:00 (понеділок — п'ятниця).

Кінцевий строк прийняття заяв про участь у відкритих торгах (аукціоні) — три дні до початку його проведення.

Ознайомитись з майном можна щоденно, крім вихідних за місцем його знаходження.

За інформацією звертатись за телефоном 8 0532 50 80 67.

Ухвалою Господарського суду Сумської області (40030, м. Суми, пр-т Шевченка, 18/1) по справі № 6/108-09 від 02 липня 2009 р. порушено провадження у справі про банкрутство стосовно Відкритого акціонерного товариства «Охтирсільмаш» (код ЄДРПОУ 00238256, п/р № 26004312701101 в СФ ТОВ КБ «Володимирський», МФО 337836, юридична адреса: 42700, Сумська обл., м. Охтирка, вул. Шевченка, 3).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Чупруна Євгена Вікторовича (ліцензія серія АВ № 347189 від 05 вересня 2007 р., адреса: 40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 74, к. 49А). Письмові заяви з вимогами до боржника, а також документами, що їх підтверджують приймаються протягом 30 днів з дня опублікування даного оголошення.

Ухвалою Господарського суду Закарпатської області (88000, м Ужгород, вул. Коцюбинського, 2-а) від 25.08.2009 р. по справі № 6/99 порушено справу про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Золотий Ріг» (юридична адреса: 89600, Закарпатська область, м. Мукачево, вул. Ярослава Мудрого, 17, код ЄДРПОУ 25546562, п/р 2600814549 у ВАТ СКБ «Дністер» м. Львова, МФО 325569). Розпорядником майна ТзОВ «Золотий Ріг» призначено арбітражного керуючого Воронцова Юрія Михайловича (адреса: 79068, м. Львів, вул. Піскова, 21/4), ліцензія серія АВ № 271760 від 27.03.2006 р.

Господарським судом Дніпропетровської області (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-А) порушено провадження у справі № Б26/172-09 про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Підстепнянський завод будівельних матеріалів» (53855, с. Гранітне, вул. Леніна, 1, Апостолівського району, Дніпропетровської області, код ЄДРПОУ 01374435, р/р 260071216, МФО 306748 у АППБ «Аваль»).

Розпорядником майна призначено Новикова Олександра Васильовича (ліцензія АВ від 02.12.08 р.), 49027, м. Дніпропетровськ, а/с 1809. Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Господарським судом Харківської області 24 липня 2009 р. порушено провадження по справі № Б-39/155-09 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю "Гла Мос", код ЄДРПОУ 13826575, що знаходиться за адресою: м. Харків, проспект Тракторобудівників, буд. 140-Б, кв. 75, р/р 2600613593.980 у ВАТ СКБ "Дністер", МФО 325569

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Долошка Олега Петровича (ліцензія серії АБ № 176240 від 29.08.2005 р., 61022, м. Харків, а/с 4589). Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів від опублікування оголошення.

Господарським судом Харківської області 24 липня 2009 р. порушено провадження по справі № Б-39/148-09 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю "Торговий Дім "Смарагд", код ЄДРПОУ 31362921, що знаходиться за адресою: м. Харків, проспект Тракторобудівників, буд. 140-Б, кв. 75, р/р 2600113543 у ВАТ СКБ "Дністер", МФО 325569

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Долошка Олега Петровича (ліцензія серії АБ № 176240 від 29.08.2005 р., 61022, м. Харків, а/с 4589). Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів від опублікування оголошення.

Господарським судом Харківської області 24 липня 2009 р. порушено провадження по справі № Б-39/152-09 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю "Західна виробничо-комерційна компанія", код ЄДРПОУ 31215089, що знаходиться за адресою: м. Харків, проспект Тракторобудівників, буд. 140-Б, кв. 75, р/р 2600312621 у ВАТ СКБ "Дністер", МФО 325569.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Долошка Олега Петровича (ліцензія серії АБ № 176240 від 29.08.2005 р., 61022, м. Харків, а/с 4589). Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів від опублікування оголошення.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор Українського державного управління "Укрвогнетривкоксохім", м. Донецьк, вул. Щорса, 24, оф. 37,

повідомляють про проведення аукціону з продажу активів. На аукціон виставляється дебіторська заборгованість УДУ "Укрвогнетривкоксохім" зі зниженням початкової ціни продажу на 50%, початкова ціна продажу — 4688791,72грн. без ПДВ, гарантійний внесок — 468879,18грн. З фіксованими умовами аукціону можна ознайомитись у організатора аукціону. Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни реалізуємого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону — 17,00грн. перераховуються на р/р. 260077397 в ДОД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі в аукціоні необхідно надати письмову заяву організатору аукціону Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 27 календарних днів до 13:00 год. 05 жовтня 2009р. включно. Аукціон відбудеться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 09 жовтня 2009р. об 11:00 год. на товарній біржі "Центральна Українська біржа", за адресою: м. Донецьк, вул. Щорса, 83/30. Переможець аукціону на підставі затвердженого протоколу аукціону укладає договір купівлі — продажу з ліквідатором УДУ "Укрвогнетривкоксохім". Довідки за телефонами: 304-37-21, 304-77-83.

---

1. Замовник торгів:Товариство з обмеженою відповідальністю "Сервіс-Інвест", код ЄДРПОУ 31018149 1.1 Поштова адреса замовника: 83001, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 151 2. Інформація про предмет закупівлі: продукти нафтоперероблення рідкі (трансформаторне масло ГК) 3. Оголошення про проведення торгів було опубліковане в газеті "Голос України" №140(4640) від 30.07.2009 р., а також на офіційному Інтернет-сайті НКРЕ України www.nerc.gov.ua за №81800. 4. Дата акцепту тендерних пропозицій, що визнані найкращими: 04.09.2009 р. 5. Вартість договору: 417 150 (чотириста сімнадцять тисяч сто п'ятдесят) грн. 00 коп. з ПДВ, 6. Інформація про переможця торгів:6.1. Назва: ТОВ "Торговий дім Агрінол", код ЄДРПОУ 32365436 6.2. Поштова адреса переможця: 71100, Запорізька обл., м. Бердянськ, вул. Мелітопольське шосе, 84/1 6.3. Телефон: (06153) 60-600.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Відповідно до п.2 ч.1 ст.2 Закону України «Про обрання на посаду та звільнення з посади професійного судді Верховною Радою України» Вищий адміністративний суд України повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання суддями безстроково:

Романішина Володимира Леонідовича - суддею Одеського апеляційного адміністративного суду;

Желтобрюх Ірину Леонтіївну - суддею Київського апеляційного адміністративного суду;

Святецького Віктора Валентиновича - суддею Львівського апеляційного адміністративного суду.

Постановою господарського суду Черкаської області від 11.08.2009 року по справі № 01/1959 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо товариства з обмеженою відповідальністю «ДАЛЛАС-ІНК» (18000, м. Черкаси, вул. Героїв Дніпра, 45, кв. 256, код ЄДРПОУ 31855520).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Звєздічева Максима Олександровича, ліцензія АВ № 456401 (м. Черкаси, бул. Шевченка, 132, кв. 16, тел. (067) 4703050).

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб продовжує виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам **Відкритого акціонерного товариства "Акціонерний комерційний банк "Одеса-Банк".**

За отриманням відшкодування вкладники звертаються до установ банків — агентів Фонду до 25 жовтня 2009 року

Додаткова інформація за телефоном: 8-800-308-108-0, www.fg.org.ua

Адреса Фонду: 01034, м. Київ, вул. Ярославів Вал, 32-А.

Постановою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) від 26 серпня 2009 р. у справі № 49/315-Б Товариство з обмеженою відповідальністю «Сервіс Ко» код ЄДРПОУ 35571687, адреса: 03186, м. Київ, бул. Чоколовський, б. 19, рахунок № 26003060156916 в Публічному АТ КБ «Приватбанк», МФО 320649 ТОВ «Сервіс Ко» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Філатова Владислава Арнольдовича, ліцензія АВ № 397257 від 03.09.2008р. Адреса: 03191, м. Київ, вул. Маршала Конєва, б. 9, кв. 141, тел. 8 (044) 275-70-64.

Постановою господарського суду Одеської області (65032, м. Одеса, пр-т Шевченка, 29) від 28 серпня 2009 р. по справі № 7/315-09-3996 визнано банкрутом приватне підприємство «Тепус» (65005, Одеська область, м. Одеса, вул. Дальницька, 45, п/р 26009054407421501 в Южному ГРУ Приватбанку, МФО 328704, код за ЄДРПОУ 34673711) і розпочато його ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Камсарян А. Б.

Господарським судом Одеської області (65119, м. Одеса, проспект Шевченка, 29) порушено провадження у справі № 7/221-09-2689 відносно Закритого акціонерного товариства «Аурум», м. Одеса, вул. Софіївська, 7, код ЄДРПОУ 00227241, п/р 26000309926020 в ТОВ КБ «СКБ», МФО 388313.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Горобченко Владлена Аркадійовича, ліцензія серії АВ № 158222 від 31.08.2006 року.

Заяви кредиторів та санаторів приймаються у 30-денний строк з дня опублікування оголошення.

У президента Федерації футболу України *Григорія СУРКІСА* з'явилося більше впевненості в тому, що у грудні УЄФА прийме позитивне для України рішення щодо Євро–2012.

Турнірна хроніка

Теніс. Нью-Йорк. Відкритий чемпіонат США. Призовий фонд — 9 756 000 доларів. Жіночий турнір серії Великого шлема. Третій раунд. **Катерина Бондаренко (Україна) — Анастасія Родіонова (Австралія). 7:6, 6:4.** У четвертому раунді Бондаренко-молодша за суперницю має аргентинку Гізелу Дулко, котра раніше перегрaла сестру Катерини Олену.

Комо (Італія). ATP Челленджер. Чоловічий турнір. Призовий фонд — 35 000 доларів. Фінал. **Олександр Долгополов (Україна, 7 сіяний) — Гуан-Пабло Арангурен (Аргентина). 7:5, 7:6 (5).**

Футбол. Лодзь (Польща). Стадіон «Відзєв». XXIV Міжнародний юнацький турнір «Кубок Сиренки» (U-17). **Змагання завершилися перемогою української команди (тренер — Олександр Лисенко). Фінал. Україна —Росія. 2:2 (пенальті — 5:3).** Матч за третє місце. **Болгарія — Польща. 1:0.**

Першість країни. Перша ліга. 8-й тур. 6 вересня. «Нива» (Тернопіль) — «Прикарпаття» (Івано-Франківськ). 1:0. «Енергетик» (Бурштин) — «Арсенал» (Біла Церква). 1:0. «Сталь» (Алчевськ) — «Фенікс» (Калініно). 3:1. «Кримтеплиця» (Молодіжне) — «Нафтовик» (Охтирка). 2:1. «Геліос» (Харків) — «Волинь» (Луцьк). 2:2. «Львів» — «Дністер» (Овідіополь). 3:0. «Зірка» (Кіровоград) — «Харків». 2:2. Матч «Севастополь» —«Олександрія» відбувся вчора, його результат повідомимо пізніше.

«Севастополь» — 19 очок, «Волинь» — 16, «Геліос» —15, «Львів», «Кримтеплиця» — по 14, «Сталь» — 13, «Арсенал» — 12, «Зірка» — 10, «Динамо-2», «Нафтовик», «Олександрія», «Десна» — по 9, «Енергетик» — 8, «Дністер» — 6, «Фенікс», «Нива» —по 5, «Прикарпаття» — 4, «Харків» — 1.

Одеський «Чорноморець» під орудою нового керівництва виграв контрольний матч у молдовського клубу **«Віторул» (Оргєєв) — 3:1. Голи:** Ребенок, 14, Левига, 25, 37 — Дроговозов, 3. **«Чорноморець» (перший тайм):** Ширяєв, Гришко, Ващук, Бабич, Белецький, Васкес, Бондаренко, Левига, Ребенок, Балашов, Косирін; **(другий тайм):** Руденко, Гуменюк, Яценко, В. Мельник, Федорів, Райчевич, Касьянов, Акимов, Політило, Пінедо, Якименко.

Хокей. Відкритий чемпіонат Білорусі. Екстраліга. 4 вересня. 1-й тур. «Вітебськ» — «Хімік-СКА» (Новополоцьк). 2:1 (1:0, 0:1, 1:0). 5 вересня. 2-й тур. **«Юність» (Мінськ) — «Сокіл» (Київ). 2:3 (1:0, 0:1, 1:2). Шайби:** Курилін, 8, Боровков, 46 — Малов, 24, Безщасний, 57, Дяченко, 57. «Хімволокно» (Могилів) — «Гомель». 2:3 (1:2, 0:0, 1:1). «Німан» (Гродно) — «Шинник» (Бобруйськ). 5:3 (1:2, 1:0, 3:1). «Брест» — «Металург» (Жлобин). 2:4 (1:2, 1:1, 0:1). «Металург» (Ліепая) — «Шахтар» (Солігорськ). 2:4 (0:3, 0:1, 2:0). «Динамо-Юніорс» (Рига) — «Керамін» (Мінськ). 2:3 (1:0, 1:2, 0:1).

«Шахтар», «Німан» — по 6 очок, «Хімволокно», «Металург» Ж, «Юність», «Керамін», «Вітебськ», «Гомель», «Сокіл» — по 3, «Шинник», «Металург» Л —по 2, «Брест» — 1, «Хімік-СКА», «Динамо-Юніорс» — 0.

Моментів було море

Футбол. Товариські матчі. Нідерланди — Японія. 3:0. Німеччина — ПАР. 2:0. **Англія — Словенія. 2:1. Голи:** Лемпард, 31 (п), Дефо, 63 — Люб'янкич, 85. **Англія:** Грін, Джонсон, Апсон (Ласкотт, 64), Террі, Коул, Райт-Філліпс (Леннон, 46), Лемпард (Каррік, 46), Баррі, Джеррард (Мілнер, 46), Руні (Карлтон, 80), Гескі (Дефо, 46). **Тренер** — Фабіо Капелло.

Чемпіонат світу-2010. Відбірний раунд. 5 вересня.

Група 1. Данія — Португалія. 1:1. Угорщина — Швеція. 1:2. Данія — 17 очок, Угорщина — 13, Швеція — 12, Португалія — 10, Албанія — 6, Мальта — 1.

Група 2. Швейцарія — Греція. 2:0. Ізраїль — Латвія. 0:1. Молдова — Люксембург. 0:0. Швейцарія — 16, Греція, Латвія — по 13, Ізраїль — 9, Люксембург — 5, Молдова — 2.

Група 3. Словаччина — Чехія. 2:2. Польща — Північна Ірландія. 1:1. Словаччина — 16, Північна Ірландія — 14, Польща, Словенія — по 11, Чехія — 9, Сан-Маріно — 0.

Група 4. Росія — Ліхтенштейн. 3:0. Азербайджан — Фінляндія. 1:2. Німеччина — 19, Росія — 18, Фінляндія — 13, Вельс — 9, Азербайджан, Ліхтенштейн — по 1.

Група 5. Іспанія — Бельгія. 5:0. Туреччина — Естонія. 4:2. Вірменія — Боснія. 0:2. Іспанія — 21, Боснія — 15, Туреччина — 11, Бельгія — 7, Естонія — 5, Вірменія — 1.

Група 6. Хорватія — Білорусь. 1:0. Гол: Ракитич, 24.

Хорватія: Руньє, Чорлука, Крижанац, Шимуніч, Праньїч, Вукоєвич, Кранчар, Срна, Ракитич (Манджукич, 64), Олич (Петрич, 74), Едуардо (Юрич, 81). **Тренер** — Славен Білич.

Білорусь: Жевнов, Омельянчук, Верховцов, Юревич, Кульчій, Шитов, Бордачов (Стасевич, 55), Калачов, Сосновський, В. Глєб (Кривець, 63), Корніленко (Ковель, 77). **Тренер** — Бернд Штанге.

Україна — Андорра. 5:0. Голи: Ярмоленко, 18, Мілевський, 45+2, 90+1 (п), Шевченко, 72 (п), Селезньов, 90+5 (п).

Україна: П'ятов, Мандзюк, Чигринський, Кучер, Кобін, Гусев (Гай, 71), Тимощук, Ярмленко, Воронін (Селезньов, 66), Мілевський, Шевченко (Гоменюк, 81). **Тренер** — Олексій Михайличенко.

Андорра: Гомес, Айяла, Сонеге, Мартінес, Валес, Пуйоль, Віейра (Ескура, 76), Гіменес, Морено (Гарсія, 83), Сілва, Тоскано (Морейра, 84). **Тренер** — Давид Родріго.

Попереджено: Вороніна, 25, Пуйоля, 34, Валеса, 90+1, Айялу, 90+4.

Арбітр — Андрій Сіпайло (Латвія).

Київ. Стадіон імені Валерія Лобановського. 15 000 глядачів. 24 градуси.

	В	Н	П	М	О
1. Англія	**7**	**0**	**0**	**26—4**	**21**
2. Хорватія	5	2	1	16—7	17
3. Україна	4	2	1	14—6	14
4. Білорусь	3	0	4	15—11	9
5. Казахстан	1	0	6	7—22	3
6. Андорра	0	0	8	2—30	0

Група 7. Франція — Румунія. 1:1. Австрія — Фарери. 3:1. Сербія — 18, Франція — 14, Австрія — 10, Литва — 9, Румунія — 8, Фарери — 1.

Група 8. Грузія — Італія. 0:2. Болгарія — Чорногорія. 4:1. Кіпр — Ірландія. 1:2. Італія — 17, Ірландія — 16, Болгарія — 11, Кіпр — 5, Чорногорія — 4, Грузія — 3.

Група 9. Шотландія — Македонія. 2:0. Ісландія — Норвегія. 1:1. Нідерланди — 21, Шотландія — 10, Норвегія, Македонія — по 7, Ісландія — 5.

Збірна України здобула найбільший виграш за час роботи в ній Олексія Михайличенка. Всі добре розуміли, що господарям необхідно було забивати якнайбільше м'ячів. Напевно, думаючи про це, тренер українців у стартовому складі й виставив одразу трьох нападників — Шевченка, Вороніна та Мілевського. Втім, і на флангах діяли ще два фактичних форварди — Гусєв і дебютант національної команди Ярмоленко. Наші футболісти практично протягом всього ігрового часу перебували на половині поля суперника. Адже гості буквально кілька разів перейшли за центр поля.

Оту свою величезну перевагу українці реалізували, розігравши стандартне положення. Гусєв подав кутовий і після відскоку м'яч прокотився вздовж лінії воріт, де його знайшов Ярмоленко й не схибив. Друге влучення на свій рахунок записав Мілевський, котрий скористався подачею зі штрафного Вороніна й головою переправив м'яча у нижній кут. У другому таймі перевага українців була величезною, але вони довго не могли перетворити її в забиті м'ячі. Нарешті, Мілевський заробив пенальті і його чітко реалізував Шевченко. Це був п'ятий гол динамівця в нинішньому відбірному циклі.

Не перераховуватимемо всі моменти, що виникли біля воріт команди Андорри. Їх було, як то кажуть, море. Однак старання «синьо-жовтих» були винагороджені під час доданої арбітром п'ятихвилинки. Сіпайло призначив ще два одинадцатиметрових, котрі українці реалізували. А 5:0 — це вже, погодьтеся, дещо.

Олексій Михайличенко так прокоментував зустріч:

— Завжди важко грати проти таких команд. Я казав своїм хлопцям, що коли збірна десяток років застосовує одну тактику, вона може виглядати дуже пристойно. Було важко розхитати їхню оборону, здолати мур із десяти чоловік в обороні. Ми створили дуже багато моментів, але реалізація шкутильгала. Якби в першому таймі реалізували хоча б половину моментів, то другий тайм не був би таким нервовим. А так, 2:0 — не зовсім достатній результат, з'явилася знервованість. Як наслідок — не забивали з трьох метрів. Але команда дуже хотіла забити якнайбільше, і, можливо, це завадило кращій реалізації. Зміст гри довів, що з тактикою ми не помилилися й правильно побудували свої дії проти збірної Андорри.

— І в чому полягала суть ваших тактичних побудов?

— Грати широко, з переведенням м'яча з флангу на фланг. Якщо ми приймали його спиною до воріт, то відразу його втрачали. Середина поля була весь час насичена, тому треба було грати через фланги. Суперник діяв досить грамотно й постійно застосовував колективний відбір. Але коли ми збільшували швидкості, виникали небезпечні моменти. Також ми робили ставку на стандартні положення, але реалізували далеко не все, що могли б. Я не кажу про пенальті.

— Чи вважаєте дебют Кобіна і Ярмоленка вдалим?

— Звичайно, це був ризик, але ми постаралися налаштувати обох належним чином. І їхній дебют, як на мене, вдався — вони почувалися досить упевнено. Андрій ще й м'яча забив.

— Чого чекаєте від своїх підопічних у Мінську?

— Ми подивимося обидві їх ігри з хорватами, послухаємо Володимира Веремєєва, котрий дивився зустріч у Загребі вживу. Одне слово, розберемо побачене й почуте. І від цього будуватимемо стратегію. Однак, звичайно, ми поїдемо до Мінська за очками, бо вже виходимо на фінішну пряму. Зараз у кожній грі треба домагатися результату.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімках: Артем Мілевський (ліворуч) відзначився двома влученнями; дебют Василя Кобіна був вдалим.

Фото Павла КУБАНОВА.

Мілевський: «Дуже хочеться виграти саме у Мінську»

Форвард збірної України Артем Мілевський, уродженець Білорусі, вже вкотре зізнався, що для нього буде вкрай важлива перемога у Мінську (поєдинок відбудеться завтра), де мешкають його батьки і молодша сестра.

«У мене буде особливий настрій на гру з Білоруссю. Я дуже чекаю цієї поїздки до Мінська. На стадіон прийдуть мої родичі, батьки. Дуже хочеться виграти саме в Мінську».

Глєб: «Гра з Україною матиме для нас особливий статус»

Лідер збірної Білорусі Олександр Глєб вважає, що поєдинок його команди проти України матиме особливий статус. «Налаштовуємося на нього дуже серйозно. У збірній зараз зібралися молоді амбітні хлопці. Для нас немає авторитетів. Гадаю, на своєму полі дамо команді Андрія Шевченка справжній бій».

Старання «синьо-жовтих» були винагороджені під час доданої арбітром п'ятихвилинки

Урок, корисний для всіх

Урочисте відкриття Всеукраїнського олімпійського уроку традиційно приймала центральна площа країни — Майдан Незалежності. Відчути себе не лише глядачем спортивного дійства, а й повноправним учасником світу спорту міг кожен бажаючий. Організатори акції —Національний олімпійський комітет, Міністерство освіти і науки, Міністерство у справах сім'ї, молоді і спорту, Київська міська державна адміністрація та федерації з видів спорту.

Завдяки проведенню уроку вдасться залучити якомога більше хлопчаків і дівчаток до занять фізичною культурою та спортом і здорового способу життя. Розділити свято на головну площу країни прийшли видатні спортсмени — Наталія Добринська, Ірина Мерлені, Василь Федоришин, Денис Силантьєв, Іван Богдан, Григорій Крісс, Валентина Цербе, Олена Садовнича, Олена Ляшенко, Георгій Зантарая, Марина Прищепа, Руслан Пономарьов та багато інших.

Протягом двох годин на двох десятках універсальних спортивних майданчиків за участю олімпійських чемпіонів та призерів і вихованців дитячо-юнацьких спортивних шкіл пройшли майстер-класи, показові тренування та змагання. Передували цьому олімпійські конкурси та вікторини.

Павло КУБАНОВ.

На знімках: верхи Хрещатиком; почесно зіграти партію в настільний теніс із самим Сергієм Бубкою.

Фото автора.

Перемоги на старті

Тайпей (Тайвань). XXI Дефолімпіада (спортовці з ураженням слуху). Футбол. Збірна України в стартовому матчі упевнено перемогла команду Аргентини — 6:1. У переможців відзначилися: Макар Букін (Донецька область) — тричі, по одному м'ячу забили Олександр Чаленко (Миколаївська), Дмитро Невенченко (Луганська), Андрій Саф'янов (Одеська). У другому матчі українці грали проти данців. Нічия — 2:2. У наших відзначилися — Букін і Невенченко. Наступна гра відбудеться сьогодні з командою Казахстану.

Пляжний волейбол. Чоловіча (Україна-2) та жіноча двійки виграли у суперників — команд США (США-2) та Ізраїлю відповідно з однаковим рахунком 2:0.

Баскетбол. Наші чоловіки перемогли команду Іспанії з рахунком 79:53.

Волейбол. Жінки. Україна виграла у команди Італії з рахунком 3:0.

Настільний теніс. Чоловіки. Українці виграли у підгрупі в команди Італії — 3:0.

І легкоатлетам місце знайдеться

Національний спортивний комплекс «Олімпійський» у Києві залишиться багатофункціональною ареною. На цьому наголосив міністр України у справах сім'ї, молоді та спорту Юрій Павленко під час зустрічі з народними депутатами на стадіоні.

Міністр підкреслив, що арена відповідатиме не тільки вимогам УЄФА, але й стандартам Міжнародної асоціації легкоатлетичних федерацій. В подальшому НСК «Олімпійський» стане центром підготовки легкоатлетів. Отже, окрім футбольних матчів, тут проводитимуться міжнародні старти королеви спорту.

Згідно з проектом реконструкції, для розвитку легкоатлетичних видів передбачені вісім бігових доріжок, сектори для стрибків у довжину, потрійного стрибка, штовхання ядра, метання молота, диска та списа, стрибків із жердиною та у висоту, бігу на 100 метрів та 110 метрів з бар'єрами.

Ми — чемпіони!

Стрільба з лука. Услан (Корея). Чемпіонат світу. Мікст. Фінал. **Віктор Рубан/Вікторія Коваль (Україна) — Жао Лін/Гу Гай Фен (Китай). 149:147.**

На шляху до «золотого» фінішу наш чудовий дует з Харкова у чвертьфіналі переміг пару із США Бреді Еллісон/Дженіфер Ніколс — 150:143, а в півфіналі — Цзінь Гьєк/Квак Йє Цзі (Корея) — 150:148.

Скорочення Києва не торкнеться

Фехтування (шпага). Київ. СК НУФВСУ. Кубок світу серед юніорок. Українка Ксенія Пантелеєва виборола бронзову медаль. Першою була Розелла Фьямінго (Італія), другою — Валентина Лушина (Росія).

Президент Європейської конфедерації фехтування (ЄКФ) Франтішек Янда вважає, що етап Кубка світу серед юніорів «Золоті Ворота» у Києві щороку покращується.

«На «Золоті ворота», тільки-но вони стали етапом Кубку світу серед юніорів, я приїжджаю регулярно. Це мої четверті змагання в столиці України. І з кожним роком вони стають дедалі кращими і більш представницькими —за організацією, проведенням і, звичайно, за складом учасниць і кількістю країн, котрі приїжджають», —зазначив пан Янда.

За його словами, київський турнір обов'язково залишиться у міжнародному календарі Кубка світу.

«Нинішній турнір за своїм рівнем, а я бував на всіх етапах як дорослого, так і юніорського Кубку світу, входить до трійки найкращих. Україна по праву може пишатися цим! Сьогодні фехтувальних змагань на планеті проводиться чимало. І це втомлює спортсменів. Є серед них і такі, що не відповідають сучасним умовам. Керівництво Міжнародної федерації фехтування планує значне скорочення етапів Кубку світу. Проте це не стосується «Золотих воріт». Київський турнір обов'язково залишиться у міжнародному календарі. Адже він є чудовим прикладом того, як треба організовувати і проводити фехтувальні змагання. Дякую всім, хто гарно попрацював над створенням цього свята!», —цитує Франтішека Янду офіційний сайт турніру.

Тренуватися так, грати — ні

У Кривому Розі відкритий першу в місті криту льодову ковзанку «Юніон». Однак професіональні клуби займатися там хокеєм не зможуть, бо розміри майданчика трохи не дотягують до вимог. За інформацією прес-центра ковзанки, вже укладають контракти на використання льоду аматорські хокейні команди і створюються секції фігурного катання.

Треба ламати стереотипи

UEFA EURO2012 POLAND-UKRAINE

Директор турніру Євро-2012 Мартін Каллен високо оцінив прогрес, який Україна здійснила у підготовці до Євро-2012 протягом останніх місяців. Про це він заявив під час зустрічі з віце-прем'єр-міністром України Іваном Васюником, директором місцевого оргкомітету Євро-2012 в Україні Маркіяном Лубківським та директором Координаційного бюро з питань підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 з футболу Іллею Шевляком.

Пан Каллен повідомив, що УЄФА задоволили готелі Маріуполя та Святогорська, оскільки «ці міста розташовані в радіусі 2 годин їзди автобусом до Донецька». Також європейські футбольні функціонери звернули увагу на стан українських атошляхів, передає «Інформаційний центр «Україна-2012». «Ми приємно здивовані українськими дорогами, вони не такі погані, як про них кажуть», — зауважив Мартін Каллен.

— Це свідчить про те, що сформувалися певні стереотипи щодо ситуації в Україні. Часто ці стереотипи мають історичне походження, інколи формуються іззовні або навіть усередині України. Ми повинні працювати над тим, щоб такі стереотипи змінювати, — у відповідь наголосив український віце-прем'єр.

Іван Васюник запевнив представників УЄФА, що уряд тримає руку на пульсі кожного проекту з будівництва готелів до Євро-2012. Кабінет Міністрів підготував пакет пропозицій щодо державної фінансової підтримки будівництва готелів. Ці пропозиції будуть розглянуті на найближчих засіданнях Уряду.

Концепцію узгоджено

Керівництво компанії TUI Travel PLc і директор департаменту організації заходів УЄФА Лукас Агерман разом із представниками приймаючих міст обговорили ситуацію із розміщенням станом на сьогодні, до списку включено додаткову кількість номерів, повідомляє сайт Львівської міської ради.

— Йдеться не про звичайний список готелів. Ми обговорили з представниками TUI travel та УЄФА концепцію розміщення — аналітичний документ, що враховує усі об'єкти розміщення на шляху вболівальників від кордону з ЄС до Львова, в межах міста, в Луцьку та Івано-Франківську, де розташовані резервні аеропорти, а також на шляху від Львова до Києва, загалом понад 750 об'єктів, — сказав директор департаменту Євро-2012 Львівської міської ради Олег Засадний.

— Стосовно вимог до розміщення, УЄФА взяло до уваги всі готельні номери, щодо яких були надані гарантії у листі міського голови до пана Платіні. А це означає профіцит у всіх категоріях номерів — на 41 номер більше за вимоги щодо п'ятизіркових готелів, 590 номерів профіциту серед чотиризіркових та 210 — серед тризіркових.

Берлусконі спростовує

Компанія прем'єр-міністра Італії Сільвіо Берлусконі «Файнінвест», котра фінансує «Мілан», спростувала чутки про продаж клубу лівійському лідеру. «У нас немає планів продати активи «Мілана», — йдеться у заяві власника клубу «Файнінвест», **повідомляє агенція «Рейтер».**

Нагадаємо, італійське видання «Република» розповсюдило інформацію про те, що буцімто Берлусконі зустрічався з лівійським лідером Муаммаром Каддафі під час візиту до Лівії і обговорював можливий продаж «Мілана».

Мартін КАЛЛЕН: «Ми приємно здивовані українськими дорогами, вони не такі погані, як про них кажуть»

8 вересня в Україні, крім західних і східних областей, пройдуть грозові дощі, місцями сильні зливи, град, шквали. Вітер північний, північно–західний, 5—12 м/с, під час гроз пориви 15—20 м/с. Температура вночі 4—7 градусів тепла, удень 16—20, на Лівобережжі та у Криму 21—27 градусів.

ЦЬОГО ДНЯ, 8 ВЕРЕСНЯ

- **1380.** Куликовська битва. Поклала початок визволенню Русі від монголо-татар.
- **1474.** Народився італійський поет Лудовіко Аріосто. Найвідоміший твір — поема в октавах "Несамовитий Роланд", у якій відбилися гуманістичні ідеї епохи Відродження.
- **1884.** У Києві відбулася масова антиурядова демонстрація студентів університету та слухачок Вищих жіночих курсів.
- **1914.** Біля Жовкви (Львівщина) загинув у бою видатний льотчик, основоположник техніки вищого пілотажу Петро Нестеров.
- **1941.** Розпочалася блокада Ленінграда.

ОСТРІВЦІ ЗАБУТОЇ ІСТОРІЇ

Замок на замку

Лише кілька десятків кілометрів розділяють уманську Софіївку та село Леськове, що у Монастирищенському районі Черкаської області. Проте, якщо дендропарк в Умані вже давно став туристичною Меккою, то садиба Даховських з величезним парком та палацом у Леськовому досі залишається закритим об'єктом.

Однак красою парку та палацу садиба Даховських, якби була доглянута, навряд чи сильно поступалася б Софіївці. Адже є тут і палац, у якому, за свідченнями краєзнавців, лише зал для танців був площею 15 на 20 квадратних метрів, а для прийомів у літні вечори збудували спеціальний майданчик для огляду величезного парку. Були тут і фонтани, й іподром, і розарій, і двоповерховий будинок швейцара та будиночок садівника. Про багатство садиби може свідчити хоча б той факт, що в будиночку садівника свого часу тричі відпочивав маршал Василь Чуйков. Сьогодні леськівський палац закритий для відвідин — тут розташована військова частина, і щоб пройти туди, потрібен спеціальний дозвіл. А краєзнавці твердять, що за військовим замком садиба руйнується, і вже через кілька років про неї нагадуватимуть лише нечисельні фотографії.

Власне, вже сьогодні про садибу Даховських, або леськівський замок, знайти інформацію складно. На туристичних картах Черкаської області цей пункт не значиться. Але мені пощастило зустріти людину, якій не байдужа доля леськівського замку, — наукового співробітника Монастирищенського краєзнавчого музею Івана Івановича Волошенка. Саме він розповів і про історію цієї пам'ятки, і про її несправедливе забуття.

За словами краєзнавця, перша резиденція палацу Даховських з'явилася у 70-х роках вісімнадцятого сторіччя. Її збудував Маріан Даховський, який, повернувшись в Україну після повстання гайдамаків, купив Леськове. Наступні покоління Даховських продовжували зведення палацу та парку. Навіть на початку двадцятого сторіччя тут дещо вдосконалювали. Тож у палаці поєднано різні стилі, зокрема, бароко та європейський модерн.

Особливо цікавим був останній власник садиби — Тадеуш Даховський. Він був завзятим жокеєм, брав участь у кінних перегонах у Відні, Парижі, Варшаві. Тому у Леськовому з'явився кінний завод; вздовж муру, що оточував садибу, — спеціальна доріжка для кінних прогулянок, а навколо замку — алея з нахилом. «Коли приїжджали пани на двійках чи трійках, то їм хотілося промчати «з вітерцем». Для цього і спроектували та спеціально підсипали цю алею», — розповів Іван Волошенко. За замком був іподром.

Узагалі Тадеуша Даховського знали як новатора. Він першим 1912 року приїхав у Леськове автомобілем. Колеса в тій машині ще були з дерев'яними спицями.

Також, за прикладом Софіївки, Тадеуш Даховський серед ставу, що в парку, розпорядився насипати Острів кохання. Проте штучно створений острів не допоміг йому бути щасливим у подружньому житті. Жінка Марія з дітьми перед Першою світовою війною виїхала у Францію, і Та-

деуш залишився сам. Через війну Тадеуш та Марія не розлучилися, так і доживали офіційно подружжям, але насправді — чужими один одному людьми. Вона — у Франції, він — у Варшаві. До речі, Тадеуш виявився довгожителем і помер, коли йому було аж 96 років.

Після революції 1917 року садиба Даховських перейшла у державну власність. Відомо, що в 30-х роках двадцятого сторіччя тут організували будинок відпочинку Київського цукротресту, і до 1970-го в садибі були санаторії різного типу. А потім її передали Міністерству оборони. Відтоді, за словами Івана Волошенка, маєток валиться і занепадає.

Спочатку, 1970 року, в палаці зробили госпіталь, де зберігали ліки. Але ж медикаменти почали псуватися і шкодити садибі. Сьогодні палац та парк усе ще належать військовому відомству. Іван Волошенко намагався ініціювати повернення цієї пам'ятки державі, щоб зберегти її від руйнації. «Я порушив питання про позбавлення військових права володіння палацом на обласному рівні. Адже це — архітектурна пам'ятка, яка повинна належати народу. А військові палац не ремонтують і не доглядають. В області вислухали й ухвалили рішення на мою користь, але воно десь там і заглохло», — розповів краєзнавець.

Я вирішила перевірити, чи справді можливо, щоб така пам'ятка історії залишалася недоступною для охочих її побачити. Однак, приїхавши у Леськове, швидко в цьому пересвідчилася. Перше (і єдине), що вдалося побачити — Острів кохання серед ставу. Перед зачиненими ворітьми сиділи два сторожі. Розмова була короткою.

— У вас є дозвіл командира?

— Ні, а де я можу з ним поговорити?

— Ніде. У нього вихідний. Вам треба дозвіл з Маньківки (близько 50 км від Леськового польовою дорогою, або 80 км — трасою. — **Прим. авт.**), щоб зайти всередину...

Отак і завершилося моє відвідання цього незвичайного місця. Залишається сподіватися, що знайдуться сподвижники, яким удасться врятувати садибу Даховських. Але чи встигнуть?

Тетяна ПАСОВА.

На знімках: Тадеуш Даховський (у центрі, біля чоловіка у формі) демонструє автомобіль; такий вигляд має сьогодні колись центральний в'їзд до садиби.

Фото і репродукція автора.

Редактор номера Іван **ІЛЛЯШ.**

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень крім неділі й понеділка)

українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2009 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13.

Зам.1703

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

